

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví
Obor: Informační studia a knihovnictví

Bakalářská práce

Sára Lepší

Vzdělávání knihovníků v Plzeňském kraji
The Educational Programmes for Librarians in Pilsen Region

Praha 2022

Vedoucí práce: Mgr et. Mgr Čeněk Pýcha Ph.D

Poděkování

Velice děkuji vedoucímu práce, panu doktorovi Pýchovi, který mi dával celou řadu dobrých rad a povzbuzení do dalšího psaní. Dále bych také ráda poděkovala paní magistře Hendrychové za její obětavost při náročném vyhledávání vzdělávacích kurzů a ochoty absolvovat rozhovory nad touto bakalářskou prací.

Prohlášení

Předkládanou bakalářskou práci jsem vypracovala jako svou absolventskou práci v oboru Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Práci jsem vypracovala v souladu se schválených zadáním.

V Praze dne 9. května 2022

.....
podpis

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce *Vzdělávání knihovníků v Plzeňském kraji* je blíže představit problematiku dalšího vzdělávání pro knihovníky v Plzeňském kraji. Teoretická část se zabývá pojetím celoživotního vzdělávání a problémy spojenými s celoživotním vzděláváním v knihovnách. Dále se pojednává o systému knihoven v České republice a jeho financování, o regionálních funkcích a krátce představuje organizace a projekty na podporu dalšího vzdělávání v knihovnách. Praktická část vychází z vyhodnocení dotazníků a několika polostrukturovaných rozhovorů, kde se zjišťuje aktuální zájem o další vzdělávání a jeho kvalitu.

Klíčová slova

Další profesní vzdělávání, celoživotní vzdělávání, mimoškolní vzdělávání, vzdělávání knihovníků, knihovny, informační služby, veřejné knihovny.

Abstract

The aim of this bachelor's thesis The Educational Programmes for Librarians in Pilsen region is to closer introduce the problematic aspect of lifelong learning of librarians in Pilsen region. The theoretical part is pursuing about lifelong learning and problems united with lifelong learning in libraries. Further on it deals about a system of libraries in Czech Republic and it's financial program, regional function and description of organizations and projects to support lifelong learning in libraries. The practical part deals about the evaluation of questionnaire and a few half-structured interviews, where was searched for interest and quality of lifelong learning in Pilsen region.

Keywords

Continuing professional education, lifelong learning, extra-curricular education, librarians training, libraries, information services, public libraries.

Identifikační záznam

LEPŠÍ, Sára. *Vzdělávání knihovníků v Plzeňském kraji*. Praha, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Mgr et. Mgr Čeněk Pýcha PhD.

Obsah

1. Úvod	11
2. Pojetí celoživotního vzdělávání	12
2.1 Pojem celoživotní vzdělávání	13
2.1.1 Formální vzdělávání.....	14
2.1.2 Neformální vzdělávání.....	15
2.1.3. Informální učení.....	15
2.2 Definice dalšího profesního vzdělávání	15
2.3 Rekvalifikace	16
2.4 Možnosti mimoškolního učení.....	17
3. Role knihoven v dalším profesním vzdělávání	19
3.1 Kompetence knihovníka	19
3.2 Problematika kompetentního vzdělávání.....	21
3.2.2 Ovlivňování postojů	24
3.2.3 Motivace a bariéry	24
4. Vývoj dalšího vzdělávání knihovníků v Plzeňském kraji od 60. let.....	26
4.1 Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara.....	27
4.2 Bakalářské studium Humanitní studia se zaměřením na knihovnictví a informační služby na Západočeské univerzitě v Plzni.....	27
4.3 Počátky regionálních funkcí v Plzeňském kraji	28
5. Systém knihoven.....	29
5.1 Regionální funkce.....	30
5.2 Financování regionálních funkcí	31
5.3 Financování dalšího profesního vzdělávání	31
6. Stav knihoven na Plzeňsku	33
7. Průzkumy o vzdělávání v ČR a ve světě.....	34
8. Organizace a projekty na podporu vzdělávání knihovníků v České republice	37
8.1 SKIP	37
8.2 SDRUK.....	37
8.3 AKVŠ.....	38
8.4 VISK.....	38
8.5 Projekt CASLIN - Czech and Slovak Library Information Network.....	39
8.6 Konsorcium MOLIN – Moravian Library Information Network.....	39
8.7 CERTIDoc	39
8.8 IFLA	40
9. Praktická část	41

9.1 Přípravná fáze výzkumu.....	41
9.2 Výzkumné téma.....	42
9.3 Výzkumné cíle	42
9.4 Výzkumné otázky a hypotézy.....	43
9.5 Technika sběru dat.....	43
9.6 Výsledky výzkumu	44
10. Závěr	63
Seznam literatury	66
Seznam obrázků	73
Seznam grafů	73
Seznam tabulek	73
Seznam příloh.....	73
Přílohy.....	74
1. Rozhovor s metodičkou kraje	74
2. Rozhovor se zaměstnancem SVK v přímých službách	75
3. Rozhovor se zaměstnancem Knihovny města Plzně.....	76
4. Rozhovor se zaměstnancem univerzitní knihovny ZČU	77
5. Průběh vzdělávání knihovníků v ICT v Plzeňském kraji od roku 2001	79
6. Přehled dalšího vzdělávání od roku 2001 do roku 2020 v SVK PK	81
7. Seznam dalšího vzdělávání knihovníků v Knihovně města Plzně	84

Seznam zkratek/ slovník

ALA – American Library Association

AKVŠ - Asociace knihoven vysokých škol České republiky

CASLIN – Czech and Slovak Library Information Network

CERTIDoc - je evropský podprojekt v rámci projektu Leonardo da Vinci. Nabízí možnost certifikace kompetencí v ČR a evropských státech

ČR - Česká republika

DV – Další vzdělávání

ECDL - (*European Computer Driving Licence*) - mezinárodní certifikační koncept zabývající se testováním počítačové gramotnosti, tzv. evropský řidičský průkaz na počítač

ICT - (*Information and Communication Technologies*) Informační a komunikační technologie

IFLA - (*International Federation of Library Associations and Institutions*) Mezinárodní federace knihovnických institucí a organizací

KMP – Knihovna města Plzně

LIS – Library and Information Science

MK – Městská knihovna

MKS – Městské kulturní středisko

MK ČR - Ministerstvo kultury České republiky

MOLIN – Moravian Library Information Network

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MVSK – Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě

MZK – Moravská zemská knihovna v Brně

NK ČR – Národní knihovna České republiky

NSK – Národní soustava kvalifikací

NSP – Národní soustava povolání

NÚV – Národní ústav pro vzdělávání

OK – Okresní knihovna

RF – Regionální funkce

RK – Rekvalifikační kurz

SDRUK – Sdružení knihoven

SKIP – Svaz knihovníků a informačních pracovníků

SVK PK – Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje

UNESCO - (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*) Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu.

VISK – Veřejné informační služby knihoven

ZČU – Západočeská univerzita

1.Úvod

V České republice je početná síť veřejných knihoven. Vděčíme za ni především 1. knihovnímu zákonu (1919) č.430/1919, který nařizoval zřízení knihovny v každé obci. Tento zákon umožnil rozšířit vzdělání do všech odlehklých koutů republiky.

Pro udržení standardů knihoven bylo nutné zajistit odborníky, kteří by knihovny spravovaly. První knihovní zákon¹ se zmiňuje, že obce nad 10 000 obyvatel musí mít profesionálního knihovníka. Rok poté, co zákon vešel v platnost začaly vznikat i první knihovnické školy. Dnes máme na území České republiky jedenáct středních škol, dvě vyšší odborné školy a čtyři univerzity s tímto specifickým zaměřením na knihovnické vzdělávání (IPK, 2021).

Povolání knihovníka není jen o znalostech literatury, ale dnes především o znalostech a schopnostech vyhledávat v elektronických informačních zdrojích. Knihovny se své zaměstnance snaží motivovat k dalšímu vzdělávání také kvůli jejich osobnímu a profesnímu růstu, aby udržely tempo s vývojem informačních a komunikačních technologií.

Cílem této práce je analyzovat, jak se knihovníci v Plzeňském kraji vzdělávají pod vedením Studijní a vědecké knihovny. Jaká je nabídka kurzů a jak se postupem času vzdělávání proměňuje.

Bakalářská práce obsahuje od úvodu po závěr 108 586 znaků včetně mezer to je asi 60 normostran. Seznam použité literatury je zpracován dle normy ČSN ISO 690:2011. Citace v textu jsou odkazovány Harvardským stylem (autor, datum).

¹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 430 ze dne 22. 7. 1919 o veřejných knihovnách obecních. In: *Sbírka zákonů Československé republiky*. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://ipk.nkp.cz/docs/legislativa/KnihovniZakon_1919.doc

2. Pojetí celoživotního vzdělávání

Aplikace celoživotního vzdělávání v zaměstnání je jednou z nejdůležitějších a nedílných součástí, nejen pro kariérní postup, ale i pro prosperitu organizace. Pro samotný posun organizace jsou potřeba zaměstnanci, kteří se dále chtějí vzdělávat. Platí to nejen pro firemní kulturu, ale také pro udržování a rozšiřování vzdělání ve společnosti. Tuto otázku o dalším vzdělávání si kladli v roce 1960 na Světové konferenci vzdělávání dospělých v Montrealu. Jak zaujmout pozornost odborné veřejnosti bez formálního institucionálního kontextu (Dvořáková, Šerák, 2016, s.90). Poptávka a význam edukace dospělých stále sílila a bylo nutné ji začlenit do běžného chodu organizací. Roku 1961 se stala součástí Státního plánu vědeckovýzkumných prací (Dvořáková, Šerák, 2016, s. 65). Obdobnou dikci nese i Koncepce mimoškolské výchovy a vzdělávání do roku 1980 (Dvořáková, Šerák, 20016, s.70) a dalším významným koncepčním materiálem té doby byl i Program rozvoje mimoškolské výchovy a vzdělávání do roku 1985. Má tak občany ČSR vést k harmonické všestranně rozvinuté osobnosti, která usiluje spolu se socialistickou idejí o celoživotní vzdělávání a zvyšování svého vzdělání a to i cestou sebevzdělávání (Dvořáková, Šerák, 2016, s.71). Během těchto let se jakékoliv další vzdělávání nebo jeho podpora vyvíjela v opozici vůči vládnoucí ideologii (Kopecký, 2010, s.98).

Hlavním cílem této myšlenky bylo ve společnosti prolomit domnění, že dokončení školy je konec útrpného vzdělávání. Být přínosem společnosti a instituci znamená posouvat se ve vzdělávacím procesu dál. Je to nedílná součást společenských i profesních aktivit každého jedince.

K těmto myšlenkovým směrům byly na konferenci připojeny následující tři body:

- „Každý jedinec má mít možnost vzdělávat se
- Celoživotní vzdělávání je nezbytné pro realitu učící se společnosti
- Celoživotní vzdělávání zahrnuje všechny podoby a aspekty vzdělávání“
(Dvořáková, Šerák, 2016, s. 91-92).

V současné době je kladen velký důraz na práci s informacemi. Umět je vyhledat, ověřit a třídit. Vzdělávací aktivity i mimo organizaci, tak mají velký význam při rozvíjení jednotlivců a jejich efekt dalšího vzdělávání (dále jen DV) se poměřuje s výkonností zaměstnance (Hroník, 2007, s. 20). Ve Spojeném království se klade důraz na rychlou a efektivní reakci na nové podněty. Poukazuje se zde na důraz zvyšování kvality výuky cizích jazyků a také na ovládání

informačních technologií. Z dlouhodobého hlediska může další vzdělávání neboli profesní rozvoj ovlivňovat kariérní postup, i když to není jediný faktor pro zajištění úspěšné kariéry. Jane Farmer ve své studii naznačila, že je podstatnější rozvíjet osobní dovednosti, než získávat vědomosti o informacích a knihovnách (Šimsová, 2000, s. 85).

„Učení tedy zahrnuje nejen vědění, ale i konání. Učení zabezpečuje interakci mezi člověkem a jeho permanentně se proměňujícím prostředím.“ (Hroník, 2007, s. 30)

Učení se je změna, zahrnující nové vědění i nové konání, ze kterého se lze rozvíjet organizovaně i spontánně, bez nutnosti jedince se na tomto procesu vědomě podílet. Požadovaná změna myšlení nebo konání se nazývá rozvoj. Kdežto vzdělávání se je jeden ze způsobů učení, jenž je organizován a institucionalizován a jehož aktivity jsou časově i vědomostně ohraničené, např. kurzy zaměřené na jednu konkrétní činnost (Hroník, 2007, s. 31).

V ČR byly vytvořeny dokumenty reagující na tuto oblast:

- Národní program rozvoje vzdělávání v ČR, tzv. Bílá kniha (2001)
- Operační program Rozvoj lidských zdrojů (2003)
- Strategie rozvoje lidských zdrojů (2003)
- Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v ČR (2007)
- Strategie celoživotního učení ČR (2007)

Problematika celoživotního vzdělávání je taktéž obsažena v dokumentech mezinárodní organizace IFLA (Šenfildová, 2014, s. 13).

2.1 Pojem celoživotní vzdělávání

Existují mnohé postoje k pojmu celoživotní vzdělávání a každý tento pojem se určuje dle konceptů, aktivit anebo forem, kterým se věnuje. Rozdíly jsou taktéž vnímány i mezi zeměmi. Evropská unie vyvíjí značné úsilí proto, aby přijala co nejširší možnou definici, která je schopná akceptovat národní a regionální kultury. K nejširším poznatkům a výměně zkušeností může dojít jen tak, že budou definované směry pro celoživotní vzdělávání v nadnárodních měřítcích (Laal, 2011, s. 470-474)

Pojem celoživotní vzdělávání (lifelong learning) je forma vlastního sebevzdělávání, která je zaměřena na osobní rozvoj. Je to koncept cyklického vzdělávání, jehož podstatou je redefinice pohledu na očekávanou trajektorii dospělých. Zdravým cyklickým učením jsou: práce, rozvoj, odpočinek (Dvořáková, Šerák, 2016, s. 94).

Tímto pojmem se například zabývala Strategie celoživotního učení z roku 2007. „Celoživotní učení představuje zásadní koncepční změnu pojetí vzdělávání, jeho organizačního principu, kdy všechny možnosti učení – ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo ně – jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života...“

„Celoživotní učení chápe veškeré učení jako nepřerušenu kontinuitu „od kolébky do zralého věku“. Vysoce kvalitní základní a všeobecné vzdělávání pro všechny, od nejútlejšího dětství, je jeho základnou. Mělo by zajistit, že se člověk „naučí učit se“ a že bude mít k učení pozitivní postoj. Následující počáteční i další odborné vzdělávání by mělo vybavovat člověka dovednostmi a schopnostmi invenčně řešit novodobé problémy udržitelného rozvoje, sociální soudržnosti i ekonomiky založené na znalostech a nemělo by postrádat morální obsah.“ (MŠMT, 2007, s. 8).

MŠMT usilovala o transformaci základních principů celoživotního vzdělávání do konkrétních cílů a jejich použití v běžné praxi. Jedná se o cíle: uznání a prostupnost, rovný přístup, funkční gramotnost, sociální partnerství, stimulace poptávky, kvalita a poradenství (MŠMT, 2007, s. 53-63).

Strategie učení z roku 2007 dále uvádí, že celoživotní učení se rozděluje do tří skupin, a to na formální vzdělávání, neformální vzdělávání a informální učení.

2.1.1 Formální vzdělávání

Formální vzdělávání, je takové které je realizováno ve vzdělávacích institucích tj. školách a univerzitách. Zakončení takového vzdělání je třeba právně ošetřit a také zajistit formu hodnocení jejího výstupu. Jedná se o vysvědčení ze základní školy, výuční list, maturitní vysvědčení nebo vysokoškolský titul.

2.1.2 Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání znamená, že jedinec chce dobrovolně získávat vědomosti, dovednosti a kompetence, jež mohou dodatečně pomoci při jeho pracovním i společenském uplatňování. Může se jednat o školení, konference, kurzy (rekvalifikace, ICT, jazyky).

2.1.3. Informální učení

Informální učení je proces získávání nových vědomostí a lze je uskutečňovat v práci, nebo ve svém volném čase. Není nijak organizované, ani systematické. Jde o učení, které nelze nijak ověřit. Mohou to být například vědomosti nabyté z televize, jejichž znalost nikdo neověřuje (MŠMT, 2007, str 8-9).

2.2 Definice dalšího profesního vzdělávání

Česká terminologická databáze (TDKIV) pojem další profesní vzdělávání neuvádí.

V České republice panuje do určité míry legislativní vakuum. Na rozdíl od většiny vyspělých zemí nemáme žádný platný zákon, jenž by další profesní vzdělávání kompletně zastřešoval (Homolová, 2015, s. 46). Jak konstatují Palán a Rýznar (2000, s. 58) stát „... řešil pouze problémy, které mohly narušit tržní rovnováhu nebo způsobit sociální napětí... Zcela mimo zájem státu zůstalo vzdělávání zájmové (sociokulturní) ale i soukromé iniciativy v dalším profesním vzdělávání.“

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce v §103 uvádí povinnost zaměstnavatele zajistit zaměstnancům školení o předpisech a bezpečnosti práce. Dále v §227-235 uvádí podmínky odborného rozvoje zaměstnanců zahrnující zaškolení, odbornou praxi absolventů škol, prohlubování kvalifikace a zvyšování kvalifikace k výkonu sjednané práce (Zákon č. 262/2006 Sb.).

Definici dalšího profesního vzdělávání uvádí například Národní ústav pro vzdělávání „... a jeho zařazení do existujícího vzdělávacího systému, který se prezentuje ve dvou základních komponentech a to – počátečního vzdělávání, zabezpečované prostřednictvím strukturalizované školské vzdělávací soustavy a navazujícím dalším vzděláváním po jejím individuálním ukončení, tj. po získání základního, středního nebo vysokoškolského stupně vzdělání. Navazující nebo často současně probíhající další vzdělávání se dále člení na občanské, zájmové a profesní vzdělávání“ (Národní ústav pro vzdělávání, 2022).

Dále pak Národní ústav pro vzdělávání (2022) definuje další profesní vzdělávání jako proces, který se přímo vztahuje k pracovnímu zařazení. Tedy k získávání nebo udržení pracovní pozice, nebo příprava na nové pracovní místo. To lze dále členit na rekvalifikace, rozšíření současné kvalifikace, doplnění nebo obnovení kvalifikace vyplývající z právních předpisů nebo norem.

2.3 Rekvalifikace

Výše byl již několikrát uveden pojem rekvalifikace. S pojmem rekvalifikace se můžeme setkat v §108 zákona č. 435/2004 Sb. „**(2) Rekvalifikací se rozumí získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování nebo obnovování.**

(2) Rekvalifikaci může provádět pouze

- a) zařízení s akreditovaným vzdělávacím programem podle tohoto zákona,*
- b) zařízení s akreditovaným vzdělávacím programem podle zvláštního právního předpisu,*
- c) škola v rámci oboru vzdělání, který má zapsaný v rejstříku škol a školských zařízení nebo vysoká škola s akreditovaným studijním programem podle zvláštního právního předpisu, nebo*
- d) zařízení se vzdělávacím programem podle zvláštního právního předpisu.“ (Zákon č. 435/2004 Sb.).*

Kvalifikační vzdělávání je účelové, směřované na konkrétní zaměření a okamžitý užitek. Konkrétní užitek je v dosažení, udržení, zvýšení a rozšíření kvalifikace jedince tak, aby mohl efektivně vykonávat svou činnost v instituci a přispívat tak ke své vlastní konkurenceschopnosti na trhu práce. Kurz obvykle bývá hrazen samotnou organizací, nebo státem (Dvořáková, Šerák, 2016, s.113).

Rekvalifikační kurzy jsou koncipovány pro širokou odbornou veřejnost jako doplnění chybějící kvalifikace. Cílem kurzů je připravit budoucí knihovníky k úspěšnému absolvování zkoušky dle požadavků NSK (Národní soustava kvalifikací). RK pro knihovníky nabízí NK ČR, MZK v Brně, KJM v Brně a MSVK v Ostravě. Dříve existoval pouze knihovnický rekvalifikační kurz, který zahrnoval různá odvětví práce v knihovně např. katalogizaci, akvizici, přímé služby atd. Od roku 2015 byl tento typ kurzu nahrazen dílčími kurzy v návaznosti na změny ve vzdělávání v EU. U nás jej začala aplikovat NSK a NSP (Národní soustava povolání). Knihovnický obor je v NSK zařazen do kategorie 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika.

Autorizujícím orgánem pro RK je Ministerstvo kultury, které rozhoduje a přiděluje autorizaci jednotlivým knihovnám. Knihovny mají své specializované odborníky, kteří splňují přísná kritéria pro vedení těchto výukových kurzů. RK pro knihovníky mají různý rozsah obvykle 80 až 120 vyučovacích hodin (Dilhofová, 2017).

Nabízené rekvalifikační kurzy:

- Knihovník akvizitér (NK, MZK v Brně)
- Knihovník katalogizátor (NK, MVSK v Ostravě, MZK v Brně)
- Knihovník pracovník správy fondů (NK, MZK v Brně)
- Knihovním v přímých službách (NK, MVSK v Ostravě, MZK v Brně)
- Referenční knihovník (NK, MZK v Brně)
- Samostatný knihovník správce digitální knihovny (MZK v Brně)
- Knihovník v knihovně pro děti (KJM v Brně)

(Knihovna Liberec, 2022)

V současné době lze absolvovat několik e-learningových kurzů:

- Katalogizace
- kurz Knihovnické minimum
- Knihovnický kurz
- Služby knihoven
- Digitalizace v knihovnách
- Kurzy.knihovna.cz
- Kurz práce s informacemi

(IPK, 2022)

2.4 Možnosti mimoškolního učení

Plamínek se ve své knize o vzdělávání dospělých zmiňuje především o vzdělávání ve firmách. Jeho myšlenky a praxi však lze snadno aplikovat také na vzdělávání knihovníků. Uvádí šest definic základních forem pro reálné vzdělávání. Jde o školení, trénink, konzultace, koučování, učení z výkonu a učení se z výkonu učitele (Plamínek, 2014, s. 40).

Za budování svého vlastního zázemí je odpovědný sám zaměstnanec, pokud má přístup ke svobodnému vzdělávání, měl by to být on sám, kdo si specifikuje v jakých oblastech se chce vzdělávat, aby mohl růst kariérně i osobně. V mnoha korporátních institucích existují rozvojové

plány zaměstnanců, nicméně chybí v nich, čemu konkrétně své zaměstnance chtějí vzdělávat. Kurzy se často potýkají s neosobitostí a nelze si vybrat, kterých kurzů se zaměstnanec chce sám účastnit. Bývá zde i problém sdílení se mezi zaměstnanci, kdy ve velkých firmách většinou chybí zpětná vazba a sebereflexe od někoho jiného (Hroník, 2007, s. 120-121).

Podnikové vzdělávání můžeme rozdělit na interní, tedy probíhající v instituci, nebo na externí, kdy posíláme zaměstnance vzdělávat se v jiných prostorech nebo přímo do prostor edukační firmy. (Palán, 2002, s.157). V interním vzdělávání se často jedná o standardizované kurzy, které mají především poskytnout základní vědomosti a dovednosti. Jedná se o odborné kurzy a měkké kurzy (Hroník, 2007, s. 124). Tyto cykly vzdělávání mají podle Hroníka 4 fáze: nalezení mezery jedince ve vzdělávání, jeho vlastní potřeba se dál vzdělávat, poutavý design vzdělávací aktivity, realizace vzdělávací aktivity a zpětná vazba od zúčastněných (Hroník, 2007, s. 133). V podnikovém vzdělávání tedy můžeme najít e-learning, kurzy, školení, semináře nebo konference. Jedná se o vzdělávání především orientační a adaptační a částečně inovační (Hroník, 2007, s.127).

3. Role knihoven v dalším profesním vzdělávání

Role knihoven v 21. století je zcela zásadní pro vzdělávání nejen široké veřejnosti. Pro okolí veřejných knihoven je dnes již samozřejmostí, že knihovna pořádá kulturní a veřejné akce pro děti a mládež, dospělé, matky s dětmi, besedy se širokou škálou témat k pojednání. Knihovny se též podílí na pořádání koncertů, veřejných čtení či jiných vzdělávacích aktivit. Knihovny se tedy staly kulturním střediskem a místem pro setkávání se různými lidmi s jedinečnými zájmy a vlastnostmi, se širokou škálou vystudovaných oborů, nebo lidí bez vzdělání, ale kteří mají zálibu v dalším vzdělávání, například skrze besedy konající se právě v knihovnách. Knihovny jsou tedy nejen kulturní střediska, ale poskytují i základ pro politický rozvoj nebo debaty a podporují svobodu projevu. Díky vybavenosti knihoven informačními a komunikačními zdroji lze informace a informovanost občanů šířit téměř okamžitě. Knihovny tak získaly obrovský potenciál šířit informace různými telekomunikačními kanály. Všechny zdroje, včetně některých placených, jakými jsou například databáze pro studenty vysokých škol, jsou všem k dispozici bez jakéhokoli omezení.

Právě zde se dostáváme ke knihovníkovi, jeho poslání a pracovnímu účelu. Knihovník by měl mít dostatečné vzdělání a kompetence proto, aby mohl s uživateli vést diskuzi a také jim poradit v jejich hledání či problému. Knihovníky je tedy nutné motivovat k dalšímu vzdělávání, aby se dokázaly pohybovat napříč obory a přizpůsobovat se rychle vyvíjející se digitální době. O kompetencích knihovníka se v publikaci Evropský průvodce kompetencemi v oboru informačních a knihovnických služeb zabývá rada European Council of Information Associations.

3.1 Kompetence knihovníka

V hlavní roli knihoven, ve které pojednáváme o přístupu knihoven k veřejnosti, stojí knihovník se svými kompetencemi, tedy znalostmi, které rozvíjel během svého života a působení v knihovně, aby mohl náležitě vykonávat svou činnost.

Knihovníka tedy lze klasifikovat na základě jeho kompetencí a to mohou být jeho znalosti, dovednosti a zkušenosti, které jej podporují na cestě k cíli. Jsou to tedy způsoby, které napomáhají dosahovat efektivního výkonu (Hroník, 2007, s. 61). Zahrnuje nejen formální vzdělání a školení nýbrž i zprostředkování teoretických základů v praktické činnosti. Lze vyvodit, že díky každodennímu jednání se bude jednat o odraz individuálních zkušeností na pracovním poli. Tímto odrazem nejsou pouze knihovnické činnosti a procesy jako takové, ale

také komunikace se čtenářem, sebe reprezentace, znalosti a další dovednosti (Veteška, 2010, s. 47). Základními předpoklady efektivního vzdělávání je přesné zadání, ověření znalostí a dovedností účastníků, vyjasnění cílů ve vzdělávání, jak zkvalitnit systém vzdělávání, jak ověříme efektivitu v praxi. Předpokladem je jasně definovaná personální strategie, podpora vedení instituce, příznivé sociální klima, kompetenční model a připravení manažeri (Kloučková, 2008, s. 5-8).

Evropský průvodce kompetencemi pojednával také o překračování jazykových bariér, které omezují využívání informací. O potřebě rozvíjet v Evropě sektor informací, řízení knihovnických a informačních služeb prostřednictvím výuky a školení. Napomáhání šíření informací, zdůrazňování důležitosti informací i povědomí o tom, že hodnoty těchto zdrojů a informací jsou cenné pro všechny organizace, pro společné hodnoty a fungování společnosti (Burgetová, 2007, s. 10).

V Evropském průvodci kompetencemi v oboru knihovnických a informačních služeb, konaný v roce 2006 získáváme již rozčleněné kompetence knihovníka do pěti základních skupin.

I - Informace, nejdůležitější okruh, kterým knihovník musí disponovat alespoň na přiměřené úrovni. Pro knihovníka a informačního pracovníka je nutnost, aby měl všeobecný přehled.

T – Technologie, dnes naprosto nezbytná součást profesního života i mimo něj pro vykonávání jakékoliv práce v knihovnických a informačních službách. Vyhledávání informací, třídění a jejich ukládání. Dispozice pro vytváření rešerší nebo odpovídat prostřednictvím informačních technologií na dotazy čtenářů.

C – Komunikace, prolíná se do všech pěti základních skupin.

M – Řízení, zde se jedná především o řízení lidských zdrojů a marketing, který zaměstnancům umožňuje stát se informovanými a začleněnými do organizace. Každý zaměstnanec tak získá představu o tom, co je jeho práce, jak ji vykonávat a komu je podřízený.

S – Kompetence z ostatních (vědních) oborů. Můžeme zde hovořit také o propojení různých vědních oborů, a další obory a zájmy zpracovatele dokumentu. (Burgetová, 2007, s. 22).

Ke kompetencím je též třeba zařadit schopnosti, jenž vznikají na základě nějakých vztahů v rodině či v partnerství. Zde můžeme pojednávat o schopnosti komunikace a vyjednávání, empatie a týmové spolupráce. Dalšími schopnostmi jsou pak fungování ve společnosti, pracovat pod tlakem, zvědavost nebo průzkumnictví, rozhodování, analyzování situací a lidí, řízení a organizace lidí, peněz, projektu.

Profese knihovníka stále plní svou roli ve společnosti, co se týče jeho kompetencí a schopností plnohodnotně, přesto je na ni vyvíjen tlak z důvodu neustupujícího technologického pokroku, jenž dále podněcuje další vzdělávání v oboru technologií. Rychlý postup vývoje databází, knihovních katalogů, čteček, rešeršních systémů nemůže nikoho nechat v omylu, že by další profesní vzdělávání nebylo nutné. Nastala doba, kdy je třeba pozici knihovníka obhájit. Poptávka společnosti po informacích je obrovská, ale jejich dostupnost z vlastního domova, už není nereálná. Je možné, že tyto nové technologie a strategie začínají podkopávat existenci této profese, a proto je důležité investovat čas i peníze do dalšího vzdělávání knihovníků v nových technologiích a obhajovat tím post této profese (Burgetová, 2007, s. 21-24).

Odborné kompetence a jejich okruhy a skupiny neboli soubor dovedností, je dále definován v Evropském průvodci také čtyřmi úrovněmi praktických dovedností.

- 1. Úroveň: Povědomí**, jedinec ovládá základní terminologii, je schopen základních a jasně definovaných kroků v praktické činnosti.
- 2. Úroveň: Znalost jednotlivých postupů a metod**, jedinec je schopen diskutovat o svém oboru a umí zacházet se základními postupy a principy využívaných v jeho organizaci.
- 3. Úroveň: Efektivní využívání nástrojů**, jedinec již dobře zná technologie, metody a postupy své organizace, dovede nad nimi diskutovat a vynášet úsudky.
- 4. Úroveň: Efektivní využití metodologie**, jedinec ovládá a rozumí dané metodologii, umí jí aplikovat i přenášet do různých oblastí. Umí navrhnout vylepšení její implikace, je schopen poskytnout řešení problému a dalšího vývoje dané metody (Burgetová, 2007, s.24-25).

3.2 Problematika kompetentního vzdělávání

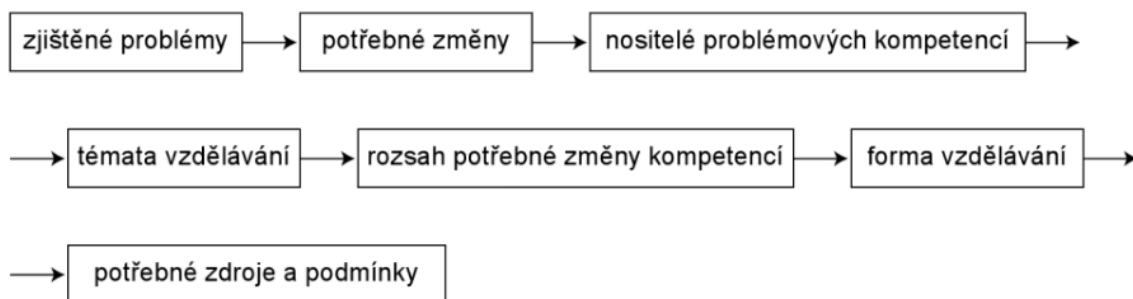
Kompetence jsou jistě měřitelné i jinými kritérii než jen těmi, které uvádí Evropský průvodce kompetencemi. Kompetence schopností, které jsou uvedeny v Evropském průvodci, jsou jakýmsi základním celosvětovým předpokladem, jak vychovávat dobré knihovníky. Nicméně také zde můžeme zpozorovat mnoho nedefinované terminologie. Například v komunikaci by se měl brát ohled na to, jak daný člověk dokáže komunikovat. Jestli je to introvert nebo extrovert. Někteří lidé jsou spíše mysliteli a jiným vyhovuje pracovat manuálně a prakticky. K odhalení kompetentního pracovníka by tedy jen tyto směrnice nestačily (Burgetová, 2007, s.25-26).

Některé společnosti mají zažité, že zaměstnance je třeba stále něčemu vzdělávat, ale nemají dobře definované, čemu je potřebují vzdělávat. Mnohdy platí externím firmám za

analýzy dalšího vzdělávání svých pracovníků. Tyto firmy vytvářejí další analýzy potřeb, které jsou sice založené na dotazování se zaměstnanců, ale ve výsledku se nikdy nedoberou určitého problému, protože firmu do hloubky neznají. Nerozumí vztahům ve firmě, ani tomu, jak mezi sebou komunikují zaměstnanci a nadřízení, a zda má zaměstnanec úplnou svobodu prezentovat svůj problém nahlas. Podobně špatně na tom mohou být externí firmy s odhadem náročnosti. Školení může být příliš náročné, nebo se bude očekávat, že školitel bude schopen vyškolit firemní zaměstnance během dne na špičkovou úroveň komunikace, aktivity při poradách a porozumění problematice ve které se pohybují (Plamínek, 2010, s.76).

Plánování i realizace vzdělávacích aktivit je velice náročná činnost a je třeba mít neustále na zřeteli: identifikaci cílových skupin, analýzu a identifikaci vzdělávacích potřeb, případně žádoucích preferencí, volba vzdělávacích metod a technik, výběr lektorů nebo agentur, kalkulace nákladů (Kloučková, 2008, s. 5-8).

Efektivita veškerých kompetencí a dalšího vzdělávání tkví především v analýze problémů instituce. Pokud instituce provádí pravidelné analýzy svého růstu, jistě z nich vyplývají také nedostatky a problémy. Právě definování problémů v růstu je klíčem k tomu, kde by měli být zaměstnanci pravidelně školeni (Plamínek, 2010, s.77).

Obrázek č. 1. Schéma plánování vzdělávacího programu. Zdroj: Plamínek, Jiří.

Vzdělávání dospělých. s.77

Po analýze problémů nastává čas, kdy se musí problémy roztřídit. Vynechat problémy, které se jeví buď malé, nebo jejich vyřešení nepřinese žádný posun. Dále pak problémy utřídit do skupin, aby dávaly pohromadě smysl a časem se ve svém napravování mohly prolínat a tvořit nějaký celek. V dalším kroku je potřeba problémy protřídit, protože jejich množství by mohlo být stále velmi náročné analyzovat. Po protřídění je dobré pohlédnout na problémy jako na celek, kde se zkoumají souvislosti a určují se jejich společné příčiny. V posledním kroku je důležité si veškeré problémy, jejich souvislosti a příčiny dobře definovat a zkontrolovat, zdali je vše dostatečně výstižné, jestli se problémy nepřekrývají, jsou nejednoznačné, nebo jsou

skutečně neřešitelné. Toto je třeba řádně prozkoumat, aby další vzdělávání mohlo být opravdovým přínosem jak pro zaměstnance, tak i pro instituci (Plamínek, 2010, s.78).

Pro úspěšný proces vzdělávání se ve firmě je zapotřebí zamyslet se i nad dalšími klíči efektivního učení. Dané jedince v kurzu je důležité do kurzu zapojit, aby se tak rozšířil jejich rozsah pozornosti a rychlost učení se. To je základní poučka ze všech kurzů lektorských a prezentačních dovedností, zapojovat jedince v kurzu, otevřeně se ptát a nechat je samotné vymyslet definice a říct je nahlas. Stejně tak je tomu s konkrétní formulací cílů, která může navnadit a usnadnit cestu k prvním krokům i širším souvislostem. V každém kurzu je dobré začínat od jednoduchého a pokračovat ke složitějšímu. Konkrétní věci pak směřovat k abstraktním a jejich znalosti neustále opakovat a prověřovat. Velice důležitá část je praktická část. Posluchače je nutné povzbudit, vztahovat simulované situace na situaci reálnou, nejen kvůli zapojení do výuky, ale aby došlo ke konkrétnímu osvojení si výukové činnosti. Poslední součástí kurzu by měla být zpětná vazba. Ve velkých firmách se zaměstnanci učí především za chodu z vlastních zkušeností. Učící se organizace by měla být otevřená pro nové podněty a fungovat na základě nějakého systému, který ty podněty otevírá (Hroník, 2007. s. 54-59).

Dalším problémem na pracovišti mohou být nefunkční vztahy. Mnohdy je propuštění problémového zaměstnance nesnadné kvůli všeobecné solidaritě nových myšlenkových směrů. Velké korporátní společnosti mají různá protektivní opatření před samotným vyhozením zaměstnance a je zde také skutečnost, že za ně nechtějí hledat náhradu. Proto se dnešní moderní společnost zabývá různými systémy a směry, jak proniknout do těchto lidských povah, jejich postojů a vnitřních kultur. Je zde otázka, kdo by měl být hlavně vzděláván v oblasti vztahů na pracovišti, zdali zaměstnanci, nebo spíše vedení. V krajních situacích, kdy se vedení může rozhodovat o propuštění zaměstnance s problémovými postoji, se přiklání spíše k řešení problému nebo konfliktu. To ale může mít další nepříjemné dopady na zaměstnance kolem. Pokud zaměstnanec není ochotný řešit své problémy nebo konflikty a přenáší je i na ostatní zaměstnance kolem sebe, je na místě zjistit, proč se takto chová. Zdali jsou pro něj cíle organizace a jeho samotného špatně definované anebo je špatně motivován. Další možností je, že se k němu nedostává dostatek informací a tímto často dochází ke komunikačnímu šumu. Je nasnadě pokusit se o ovlivnění jeho postojů a názoru před radikálním řešením tj. propuštěním ze zaměstnání. Tento model pochopení zaměstnance by měl být aplikován i do knihoven, nikoli pouze do klasických firemních kultur (Plamínek, 2010, s.106).

3.2.2 Ovlivňování postojů

Plamínek se dále ve své publikaci zamýšlí nad otázkou, proč jsou někteří lidé tak odlišní v názorech i postojích a to nejen na pracovním poli. Postoje jedince vyjadřují jeho názory a motivy. Naznačují, čemu lidé věří a co chtějí. S postoji lidí lze pracovat, směřovat je i ovlivňovat je a to například kvalitní komunikací mezi vedením a jejich podřízenými. Je třeba ve svých zaměstnancích objevit, jak jejich postoje a schopnosti rozvíjet směrem, který bude přínosem pro instituci. Lze polemizovat o tom, že z postojů vyplývají i 3 základní problémy, které ovlivňují postoj k dalšímu vzdělávání. Špatná definice zadaného úkolu může těžko vést ke konkrétnímu postoji k úkolu. Vágní vysvětlení povede k náhodným výsledkům. Pokud zaměstnanec správně nepochopí úlohu, která mu byla zadána, jen obtížně najde motivaci k jejímu splnění. Je tedy třeba vyzorovat, zda všechny tyto tři okruhy spolu navzájem pracují a ovlivňují postoj jedince (Plamínek, 2010, s. 101).

3.2.3 Motivace a bariéry

Motivačním faktorem může být pro každého jedince něco jiného a specifického. Lze však vyvodit několik základních motivačních předpokladů, díky kterým můžeme ovlivňovat postoj k dalšímu vzdělávání. Škála šesti motivačních faktorů uvádí:

- „*Sociální vztahy, tedy možnost najít si nové přátele, nebo prohloubit stará přátelství.*
- *Vnější očekávání, tedy naplnění očekávání někoho jiného, například nadřízeného.*
- *Společenský prospěch, můžeme chápat jako prospěch lidem okolo, nebo jako zlepšení schopností v komunitní práci.*
- *Profesní vzestup, zajistit si vyšší status a držet krok s konkurencí.*
- *Únik/ stimulace, to znamená, že vzděláváním lze uniknout nudě v práci a její rutině.*
- *Kognitivní zájem, to je zájem, který uspokojí zvědavou mysl“ (Dvořáková, Šerák, 2016, s. 124)*

Motivy dospělých však nejsou stabilní a neustále se mění kvůli různým faktorům. Z dalších publikací, které popisovali ve své knize Dvořáková a Šerák víme, že existují dále definované tři typy bariér: bariéry situační související s osobním životem, bariéry institucionální, kdy je potřeba investovat příliš velké množství času do vzdělávání a bariéry dispoziční tj. například obava ze studia v pozdějším věku (Dvořáková, Šerák, 2016, s.124).

Na sedmém mezinárodním semináři o vzdělávání knihovníků vytyčil Cejpek čtyři pilíře vzdělávání pro vzdělávání v 21. století.

1. Učit se poznávat
2. Učit se jednat
3. Učit se žít společně
4. Učit se být

Díky těmto pilířům se lze lépe orientovat a poukázat na směr dalšího celoživotního vzdělávání. Pilíře podporují ukazatele pro různé aktivity jakékoliv instituce nebo pracoviště, které jsou konkrétně určeny jako veřejné instituce, což jsou v tomto případě knihovny. Důležité je zmínit, že pro vzdělávání v 21. století tyto pilíře fungují jako kontext a struktura programů na poli informačních studií a knihovnictví, ale též funguje ve větší či menší míře pro obsah a strukturu jednotlivých předmětů i mimoškolního vzdělávání (Cejpek, 2000, s. 125-126).

4. Vývoj dalšího vzdělávání knihovníků v Plzeňském kraji od 60. let

Čtvrtá kapitola se bude zabývat historií vzdělávání knihovníků od 60. let ve které bude nastíněno mimoškolní vzdělávání pořádané Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje, formální vzdělávání na Střední odborné škole profesora Švejcara a na Západočeské univerzitě. Stručně budou představeny i počátky regionálních funkcí v Plzeňském kraji.

Od 60. let pořádala Státní vědecká knihovna krátkodobé knihovnické kurzy. Na četné knihovnické kurzy navázala od roku 1964 organizace dálkového pomaturitního kvalifikačního studia knihovnictví. Výuka probíhala v konzultačním středisku Střední knihovnické školy v Praze otevřeném při SVK v Plzni. Dvouleté studium oboru knihovnictví absolvovalo od té doby několik stovek posluchačů (Vyčichlo, 1996, s. 291).

SVK v Plzni tedy různými způsoby pečovala o doplňování vzdělání profesionálních knihovníků již od roku 1961/62. Tehdy byly uspořádány 3 kurzy pro knihovníky vědeckých a odborných knihoven a knihovníky lidových knihoven. Úspěšně tehdy absolvovalo 74 profesionálních knihovníků.

V roce 1963 knihovna uspořádala 2 kvalifikační základní kurzy pro pomocné knihovníky vědeckých a odborných knihoven a knihovníky lidových knihoven, jimž si svou kvalifikaci doplnilo 46 pracovníků. Kromě toho uskutečnila dva kurzy pro pracovníky vědeckotechnických a ekonomických informací, celkově absolvovalo 61 pracovníků (Kuba, 1965, s. 187-188).

Na jaře roku 1964 byly zaslány všem knihovnám v kraji dotazníky o jejich kvalifikaci a praxi. Jejich zájem o doplnění kvalifikace byl podmíněn požadavkem, aby si své vzdělání mohli doplnit přímo v krajském městě. Proto SVK v Plzni požádala Střední knihovnickou školu v Praze o zřízení konzultačního střediska v Plzni (Kuba, 1965, s. 187-188).

Od počátku školního roku 1964/65 do konce školního roku 1994/95 proběhlo v konzultačním středisku 15 běhů pomaturitního studia knihovnictví a vědecké informace, ve kterých studium dokončilo celkem 249 absolventů. Od školního roku 1974/75 do 1989/90 v téže konzultačním středisku probíhala výuka oboru Kulturně výchovná práce. V sedmi bězích dokončilo studium 152 absolventů (Vyčichlo, 1996, s. 291).

Od roku 1972 se konaly kurzy pro pracovníky středisek vědeckých, technických a ekonomických informací (VTEI). Také pro studenty vysokých škol pořádala knihovna exkurze s výkladem o službách (Vyčichlo, 1996, s. 292).

4.1 Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara

Vzdělávání knihovníků a knihovnic na Plzeňsku má několik specifíků. Jedním z nich je i vlastní knihovnický obor s maturitou Knihovnické a informační systémy a služby na SPŠ strojnické a SOŠ profesora Švejcara. Obor byl otevřen v roce 2000/2001 tehdy ještě na samostatné SOŠ profesora Švejcara.

Obor byl rozčleněn do tří volitelných zaměření – knihovnictví, archivnictví a zpracování informací, která si studenti volili na konci druhého ročníku. Podle finančních možností školy se vždy otevřely pouze dvě možnosti ze tří. (Mařáková, 2007).

Během let došlo na pár změn, kvůli kterým musel být vzdělávací plán tří volitelných směrů včleněn do jednoho oboru. Specializace předmětů z oborů knihovnictví a archivnictví byly i nadále včleněny jako odborné předměty do jednoho oboru Informační služby – knihovnictví. Druhou významnou změnou bylo sloučení škol SPŠ strojnické a SOŠ profesora Švejcara (Mařáková, 2007).

Obor se pyšní nadstandartní aktivitou mezi jinými obory na této škole. K aktivitám patří např. Půjčování na chodbách, Týden knihoven, Březen měsíc čtenářů, Vánoční čtení, Čtení v tramvaji, Maraton čtení před brankou SVK a provozování Knihobudky v Národopisném muzeu Plzeňska (Mařáková, 2015).

K odborné výuce je připojena i studentská praxe. Studenti vykonávají buďto souvislou 14denní praxi (květen) a vykonávají ji studenti 2. a 3. ročníků, nebo praxi průběžnou, kam docházejí studenti 2., 3. a 4. ročníků 1x za 14 dní. Všechny instituce jsou buď knihovny nebo archivy, výjimečně informační centra.

4.2 Bakalářské studium Humanitní studia se zaměřením na knihovnictví a informační služby na Západočeské univerzitě v Plzni.

Bakalářský obor Humanitní studia s volitelným zaměřením na knihovnictví a informační služby byl založen v roce 2006/2007. Obor nabízel prezenční i kombinovanou formu studia. K jeho založení došlo zejména proto, že tři další vysoké školy, které nabízely knihovnický obor (viz. Univerzita Karlova v Praze, Slezská univerzita v Opavě a Masarykova univerzita v Brně) byly příliš daleko pro studenty ze západních Čech anebo vůbec neposkytovaly kombinovanou formu studia pro již pracující jedince.

Na konci prvního ročníku humanitních studií si měl student možnost vybrat další směr svého zaměření. Jedním z nich bylo i knihovnictví a informační služby. (Krejčíková, Šrajbová, 2006).

Po několika letech, z důvodu nízkého zájmu, byl obor zrušen.

4.3 Počátky regionálních funkcí v Plzeňském kraji

SVK PK je garantem RF a stojí v čele krajského systému knihoven podle zákona 257/2001 Sb., v jejímž rámci krajská knihovna i další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské a vzdělávací služby. Budují výměnné fondy, vykonávají MVS² a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven. SVK PK tak koordinuje RF pro Plzeňský kraj, čímž přispívá k základnímu cíli kterým je zpřístupňování informací uživatelům (Čerňová, 2006, s.135).

Zavádění regionálních funkcí přímo navazuje na střediskové vzdělávání, které zaniklo po roce 1989 kvůli politickým změnám na našem území.

SVK se v té době rozhodla následovat Prostějovskou výzvu, tj. dokument o realizaci a výkonu RF v ČR a podpoře regionálně kulturních aktivit. Dle Prostějovské výzvy si krajská knihovna sama vytvořila interní plán i pracovní harmonogram pro provádění RF v kraji. Veškeré sepsané dokumenty a smlouvy musely být předloženy zástupcům kraje, pro projednání finanční stránky. Finanční prostředky se vyplácí z rozpočtu kraje.

Písemné smlouvy byly uzavřeny s celkem 11 obsluhovanými knihovnami a vstoupily v platnost 1.1.2002. Jednalo se o tyto knihovny: MK Blovice, MK Dobřany, OSKS Domažlice, MK Horažďovice, MK Klatovy, MK Nepomuk, OK v Plasích, MK Přeštice, MK Rokycany, MK Sušice, MKS Tachov.

První komplikací RF bylo vyplácení peněz, které z kraje často přišlo se třičtvrtě ročním zpožděním. Další komplikace přinesla nejednoznačná terminologie a nejednotnost ve vykazování. V dalších letech už byly pověřené knihovny více stabilní a to jak finančně, tak i v realizování služeb a funkcí. Současně s tím se RF začaly financovat z dotací a kraje převzaly od ministerstva kultury dřívější státní vědecké knihovny (Čerňová, 2006, s.133-135).

² Meziknihovní výpůjční služba.

5. Systém knihoven

Tento systém, který sestavilo Ministerstvo kultury, má za cíl umožnit všem uživatelům rovný přístup k informacím, publikacím a dalším informačním zdrojům. Tato síť knihoven má poskytovat profesní vzdělávání pro knihovníky z profesionálních i neprofesionálních knihoven. Krajské knihovny jsou ze zákona pověřeny pomocí neprofesionálním knihovnám tak, aby mohly poskytovat služby na kvalitní úrovni. Má též za úkol rovnoměrně rozdělit práci a koordinovat odborné činnosti mezi knihovnami regionu a tím také udržovat odborný standard služeb (Ministerstvo kultury, 2019).

Systém knihoven ČR tvoří:

- Národní knihovna ČR
- Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana
- Moravská zemská knihovna
- Krajské knihovny
- Pověřené knihovny
- Základní knihovny
- Specializované knihovny

Krajský systém knihoven je tvořen z krajské knihovny totiž odborným garantem RF, pověřenými knihovnami RF, příjemci RF to jsou obsluhované knihovny, provozovateli knihoven, a dále jeho okolím - krajským úřadem a uživateli knihoven (Ministerstvo kultury, 2019).

Krajská knihovna by měla být knihovnou, která má univerzální knižní fond s historickým i konzervačním fondem. Vykonávající odborné, koordinované, metodické, výzkumné a poradenské služby, spolupracuje s Národní knihovnou a přispívá k vývoji České národní bibliografie, vytváří regionální bibliografii a databáze, je zapojena do MVS a spolupracuje s knihovnami při zavádění informačních a knihovnických služeb.

Pověřená knihovna je knihovna poskytující veřejné informační a knihovnické služby, která uzavřela dohodu o RF s krajskou knihovnou. Součástí smlouvy je i seznam obsluhovaných knihoven, kterým dle jejich potřeb zajišťuje také funkce fakultativní.

Obsluhovaná knihovna je základní knihovna, která poskytuje veřejné informační a knihovnické služby, která uzavřela dohodu s pověřenou knihovnou o výkonu RF v němž je

vedena jako příjemce. Jedná se o knihovny profesionální i neprofesionální (Čerňová, 2008, s.48-49).

5.1 Regionální funkce

Zákon 257/2001 Sb. § 2 ze dne 29. června 2001 mluví o regionálních funkcích a jejím vzdělávání takto:

„h) regionálními funkcemi funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb“ (Zákon č. 257/2001 Sb.).

RF lze dělit do dvou oblastí. V první z nich mluvíme o RF jako o závazných funkcích tj. profesní pomoc, konzultační činnost s plány, pomoc při zavádění a využívání nových technologií, například zavádění AKS a dalších ICT technologií, pomoc při zavádění nových odborných služeb, při sepisování statických zpráv, pomoc při revizi fondu, vzdělávání knihovníků, tvorba výměnných fondů.

Druhá oblast může být nazvána fakultativní oblastí a je vykonávána v souladu s již konkrétním požadavkem regionu. Mohou sem patřit např.: zpřístupňování regionální literatury, tvorba regionálních databází, knihovnické zpracování knihovních fondů a jejich distribuce (Čerňová, 2008, s.49-50).

Na knihovní zákon o RF dále navazuje metodický pokyn Ministerstva kultury, který pojednává o cílech v knihovnách, kterých by se mělo dosahovat v závislosti na jejich řádném vykonávání. Metodický pokyn předkládá, že je nutné zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech ČR a snažit se o co nejmenší rozdíly mezi regiony i přesto, že některé regiony mají svá specifika. RF mají na starost kvalitu i kontinuitu veřejných knihovnických služeb pro potřeby uživatelů. Je nutné, aby se s takto hustě vybudovanou sítí knihoven jako má ČR účelově rozdělovala práce a její koordinace byla co nejefektivnější, aby dokázala usnadnit spolupráci mezi kraji. Díky RF by mělo docházet k efektivnímu dělení, používání finančních prostředků, udržení odborného standardu poskytovaných služeb v knihovnách regionu a kvalifikační růst zaměstnanců.

Dále jsou Ministerstvem kultury popisovány standardy pro vykonávání RF. Celkem bylo uveřejněno osm těchto standardů.

1. *„Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, rozborů a plány.*
2. *Statistika a hodnocení činnosti knihoven*
3. *Vzdělávání knihovníků, semináře a porady*
4. *Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, správa, revize a aktualizace*
5. *Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů*
6. *Nákup a zpracování knihovních fondů, pořízených z prostředků provozovatele (obce) Knihovny a jejich distribuce*
7. *Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit*
8. *Servis automatizovaného knihovního systému“ (IPK, 2019).*

5.2 Financování regionálních funkcí

Od roku 2005 již nejsou RF financovány státem ale jednotlivými kraji. Finanční prostředky, které se získávaly formou dotací na výkon RF jsou momentálně součástí rozpočtu kraje.

Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) v § 11 zní: *„Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu“* (Zákon č. 257/2001 Sb.).

Krajské knihovny tedy již neobdrží účelové dotace od státu, ale od krajů. Kraje by tedy měly mít vedle dalších rozpočtů, již k dispozici také částku na RF knihoven.

5.3 Financování dalšího profesního vzdělávání

Další profesní vzdělávání je financováno ze státního rozpočtu, pokud se realizuje ve školách a poskytuje uznávaný stupeň vzdělání tj. maturitní zkouška, vysokoškolský titul. V ostatních případech jej financují podniky nebo sami vzdělávaní.

Finanční podpora vzdělávání dospělých bývá často podhodnocena samotným státem i je do ní investováno mnohem méně, než by bylo ve skutečnosti potřeba. Příčiny lze hledat v poskytování nerelevantních údajů státu a v nedokonalé systematičnosti proudu informací o nákladech a skutečných přínosech dalšího profesního vzdělávání (UNESCO, 2010, s. 10).

Dalším zdrojem financí pro vzdělávání pak mohou být soukromé zdroje, nebo vícezdrojové financování. Většina účastníků, totiž zaměstnanců, si musí DV hradit sama úplně

nebo částečně. Existuje několik možností, jak získat cenové zvýhodnění nebo finanční podporu. Jednou z cest může být daňové zvýhodnění, které umožňuje zaměstnavatelům nebo účastníkům odečítat výdaje za edukační aktivity. Vzdělávací fondy zakládané státem, regionem nebo hospodářským sektorem, které jsou vytvářeny povinnými odvody zaměstnanců i zaměstnavatelů z jejich hrubých mezd nebo z nákladů práce a z podpory státu, tato výše odvodu činí 1 %. Dále pak v ČR existují příspěvky na vzdělávání, které jsou vypláceny z výše uvedených fondů. Existují i státem dotované poukázky na vzdělávání, které jsou použitelné pouze v konkrétně vymezené oblasti a době. Tento nástroj je především rozšířen v Rakousku, Belgii, Francii a Švýcarsku. Výhoda tohoto nástroje je jeho jednoduchost v uplatnění a malá finanční náročnost. Tyto poukázky se objevily v ČR v souvislosti s rekvalifikačními kurzy nezaměstnaných. Další formou jsou vzdělávací účty. Jsou to průběžná šetření na budoucí výdaje s předem stanoveným cílem vzdělávání. Je obvyklé, že zde přispívá i stát stejně jako na běžných spořicíh účtech a lze uplatnit daňové osvobození. Zkušenosti s tímto systémem mají ve Velké Británii a v Rakousku. Posledním nástrojem DV je půjčka na vzdělávání s konkrétním účelem, které jsou často garantované státem a jejich splácení lze odložit po dokončení DV, či je možné uplatnit zvýhodněnou úrokovou sazbu. V ČR však tato půjčka existuje spíše se studiem formálního charakteru.

„Mezi lety 2014-2020 bylo z EU pro ČR alokováno 23,96 miliard eur tj. cca 650 miliard Kč. Tyto peníze měly být rozděleny do 11 tematických cílů. Z této celkové částky je 8 % (1,96 mld. Eur) směřováno na zkvalitnění systému vzdělávání, 11 % (2,51 mld. Eur) je určeno pro Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi a 6 % (1,38 mld. Eur) pro cíl Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla“ (Dvořáková, Šerák, 2016, s.141-145).

6. Stav knihoven na Plzeňsku

Tato kapitola přiblíží stav knihoven a regionálních funkcí v PK za rok 2021. Dle roční zprávy k roku 2020 je v Plzeňském kraji 503 knihoven. 1 krajská knihovna a 16 pověřených knihoven k vykonávání RF. Dále je v PK 46 profesionálních knihoven, které ještě mají svých 9 poboček. Neprofesionálních knihoven je celkově 392 s další jednou pobočkou (Přehled, 2020).

Sít' knihoven v Plzeňském kraji KULT (MK) 12-01	Knihovny pověřené reg. funkcí	+ pobočky	Knihovny profesionální	+ pobočky	Knihovny neprofesionální	+ pobočky	Celkem knihoven
Blovice	1	0	1	0	26	0	28
Dobřany	1	0	2	0	20	0	23
Domažlice	1	1	7	6	70	0	85
Horažďovice	1	5	2	0	15	0	23
Klatovy	1	2	9	0	37	0	49
Kralovice	1	1	2	3	14	0	21
Manětín	1	3	0	0	6	1	11
Nepomuk	1	0	0	0	33	0	34
Planá	1	0	0	0	7	0	8
Plasy	1	4	10	0	45	0	60
Plzeň-město	1	22	1	0	1	0	25
Přeštice	1	0	0	0	20	0	21
Rokycany	1	0	7	0	50	0	58
Stříbro	1	0	0	0	11	0	12
Sušice	1	0	4	0	22	0	27
Tachov	1	0	1	0	15	0	17
SVK PK	1	0	0	0	0	0	1
Celkem knihoven	17	38	46	9	392	1	503

Tabulka č. 1 Přehled knihoven. Zdroj: Kolektiv OVOK SVP PK, *Přehled činnosti veřejných knihoven Plzeňského kraje v roce 2020*

Pro výkon RF na rok 2021 schválilo krajské zastupitelstvo částku 7 500 000 Kč. To bylo o 500 000 Kč méně než v roce předešlém, což výrazně zkomplikovalo odměny pro pracovníky pověřených knihoven, kteří RF přímo zabezpečují. Pro SVK nebyly prostředky na výkon RF vyčleněny. Tato částka se přerozdělila mezi pověřené knihovny dle metody proporcionálního financování, kde se zohlední počet základních knihoven zřizovaných obcemi v PK.

Během roku 2021 se uskutečnilo 7 metodických návštěv. Pro vzdělávání knihovníků v ICT bylo zažádáno o finanční podporu projektu VISK 2, který přidělil SVK dotaci v hodnotě 25 000 Kč z čehož mělo být uhrazeno 50 vyučovacích hodin a 10 vyučovacích hodin bylo hrazeno krajskou knihovnou. Celkově se těchto ICT kurzů zúčastnilo 175 pracovníků knihoven (Roční zpráva, 2022).

7. Průzkumy o vzdělávání v ČR a ve světě

V této kapitole se pojednává o několika příkladech vzdělávání knihovníků z České republiky a ze zahraničí. Bude uvedeno vzdělání knihovníků v ČR, jejich motivace k dalšímu vzdělávání a také bude uvedeno několik příkladů vzdělávání ze světa např.: porovnání vzdělávání ze Slovinska a Velké Británie, kurzy katalogizace v USA, kompetence digitálního knihovníka a práce s citlivými údaji.

V knihovnách ČR tvoří největší část knihovníci se středoškolským vzděláním, kterých je celkem 59 %, s vysokoškolským vzděláním 31 % a s vyšším odborným vzděláním pouze 10 %. Tyto počty byly zjištěny z celkových 105 knihoven a 2791 pracovních pozic. (Pillerová, Houšková, 2015).

Průzkum pojednává o zvyšování kvalifikace knihovníka a o dalších potřebách které jsou spojeny s jeho činností. Na řadě knihovnických míst je středoškolské vzdělání dostačující, popřípadě může být doplněno rekvalifikací během zaměstnání, kurzy a semináři během roku. V krajských i městských knihovnách jsou nároky na zaměstnance rozhodně vyšší než v knihovnách malých měst a obcí. Asi 35 % knihoven uvedlo, že by zaměstnance, který si nedoplní vzdělání propustilo a přijali by zaměstnance jiného, adekvátně kvalifikovaného. S tím nesouhlasilo 37 % knihoven, zastávající odlišný názor, že zaměstnanci nelze direktivně nařizovat další vzdělávání, ale lze je motivovat a zároveň hledat jiná řešení. Pokud byl zaměstnanec motivován doplnit si náležité kvalifikace a neučinil tak, mohl by být přesunut na jinou pozici. U dlouholetých zaměstnanců se ale lze přiklonit k jejich praxi.

Pro povinnou rekvalifikaci knihovníků se vyjádřilo 76 % pozitivně. 17 % knihoven uvedlo, že zde existuje „převis“ knihovníků s odborným vzděláním a mají z čeho vybírat.

Inovaci veškerých kurzů pro knihovníky si přeje 91 % knihoven. Argumentují tím, že obor knihovnictví se dynamicky mění a rozvíjí v závislosti na celospolečenských změnách i rozvoji informačních technologií (Pillerová, Houšková, 2015).

Komparace mezi Slovinskem a Velkou Británií od Davida Bawdena se zabývá ICT vzděláváním pro knihovníky. Expanze technologií v této oblasti přivádí na světlo zdokonalené procesy díky ICT technologiím jako jsou výběr, třídění, ukládání a zpřístupnění informací uživateli. Digitální knihovny se tak staly nejdiskutovanějším tématem v knihovnickém prostředí. Pro jejich účelný provoz musí být knihovníci lépe vyškoleni a zdatní v tomto oboru, aby poskytované služby byly dostatečně efektivní. Zásadní změnou dnešních knihoven je

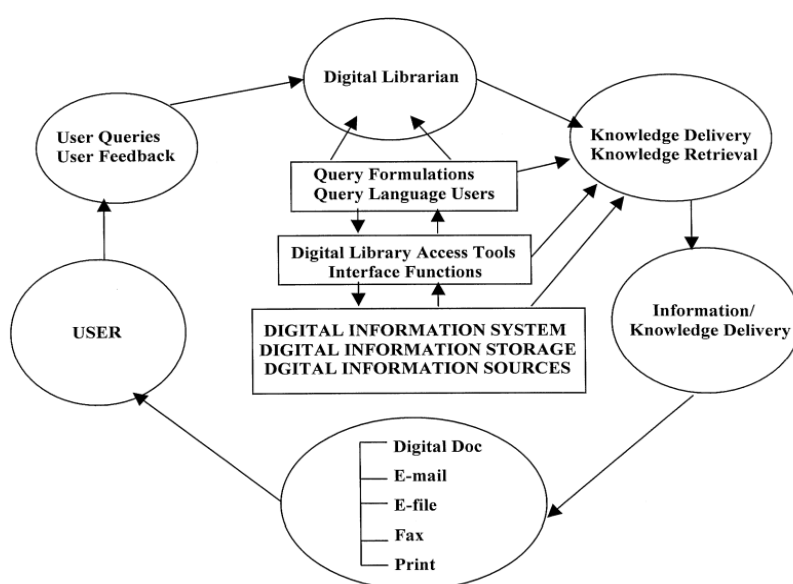
odklon od vlastnictví knih a přístup k digitálním propojeným zdrojům, pokud se tedy mění zdroje, musí se zásadně změnit i kompetence knihovníka a tedy potřeba prosadit změny v edukačních principech pro knihovníky.

Bawden porovnává výčet předmětů a kurzů z několika univerzit ze Slovinska a Velké Británie a z jejich knihovnických institucí, jenž mají DV v těchto zemích na starosti. Dobírá se výsledku, že formální vzdělávání i to mimoškolní zahrnuje konceptuální, sémantické i syntaktické a technické aspekty u obou zemí a v mnoha kurzech jsou tyto aspekty digitálních knihoven již zakotveny. Taktéž se ale musí předcházet hrozbě vyjímání původních tradičních znalostí, které by v žádném případě neměly být ignorovány, aby se předešlo nedostatku základních kompetencí a kapacit (Bawden, 2004).

V dalším článku od Sreenivasulu lze nalézt výčet kompetencí, které by měl digitální knihovník mít při správě digitální knihovny. Knihovník by měl vynikat v organizování znalostí a informací v digitálním světě, umět šířit informace uchovávané počítačem dál do digitálního prostředí, vědět jak poskytovat digitální referenční služby, elektronické a informační služby, pomoci s vyhledáváním nových znalostí v těchto nově vznikajících digitálních knihovnách, umět digitalizovat, ovládat proces digitálního prostředí pro ukládání a zachování znalostí, poskytnout přístup ke všem digitálním informacím, umět katalogizovat a klasifikovat digitální dokumenty a digitální znalosti (Sreenivasulu, 2000).

Schéma znázorňuje základní kompetence digitálního knihovníka dle Sreenivasulu.

Figure 2 Digital information access and retrieval

Obrázek č. 2. Digital information access and retrieval. Zdroj: V. Sreenivasulu. *The role of a digital librarian in the management of digital information systems (DIS)*. s. 15.

Dalším příkladem ze zahraničí mohou být Spojené státy americké s poskytováním katalogizačního vzdělávání skrze American Library Association (ALA), Council for the Accreditation of Educator Preparation (CAEP), nebo Library and Information Science (LIS). Článek se zmiňuje o nejvyšším dosaženém vzdělání pro knihovníky, kteří pracují na pozici knihovník katalogizátor. Knihovníci provádějící tuto činnost by dle článku měli mít magisterský titul v oboru knihovnictví. Článek uvádí, že mnoho knihovníků ze školních knihoven se necítí být dostatečně připraveni na tuto činnost, a proto pojednává, jak by ALA měla k tomu vzdělávání přistupovat. Knihovníci především hovoří o praktické stránce této dovednosti, které se jim nedostává a problémem je i málo teorie. Důležitost katalogizačního vzdělání by měla být více propagována a komunikována i s vyučujícími tohoto oboru. Na druhé straně existuje opačný extrém na Univerzitě Jihoafrické republiky, která nabízí instruktážní model katalogizace během čtyřletého studia i čtyřletý katalogizační kurz³. Kurz může být i kratší, ale to záleží na typu studia (Engelson, 2019, s. 285-286).

V dalším kroku vzdělávání je potřeba myslet také na uživatele digitálních knihoven a jejich citlivých soukromých dat. Dnes se po celé Evropě používá směrnice GDPR⁴, ale knihovníci se potřebují i nadále vzdělávat v této problematice nových nařízeních, směrnicích a způsobech, jak uchovávat citlivá data (Noh, 2013).

³ E-learning katalogizace nabízí v ČR Národní knihovna. Kurz je přístupný i jako volitelný předmět pro studenty ústavu informačních studií a knihovnictví. E-learningový kurz katalogizace, 2016. In: *Informace pro knihovny* [online]. Praha: IPK [cit. 2022-05-10]. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/akce/studijni-texty/e-learningovy-kurz-katalogizace>

⁴ GDPR je právní rámec ochrany osobních údajů v evropském prostoru, které je od 25. května 2018 přímo stanoveným pravidlem pro zpracování osobních údajů, včetně práv subjektu údajů. Orientace v GDPR, [2018]. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR [cit. 2022-05-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/co-je-gdpr.aspx>

8. Organizace a projekty na podporu vzdělávání knihovníků v České republice

V této části práce budou představeny nejdůležitější organizace a projekty na podporu vzdělávání knihovníků v České republice a jedna nadnárodní organizace.

8.1 SKIP

Organizace Svaz knihovníků a informačních pracovníků byla založena na popud tehdejší knihovnické inteligence v 60. letech. Dnes je tato organizace největší knihovnickou organizací v České republice, zabývající se veřejnými akcemi. Prosazuje právo občanů na neomezený přístup k informacím, organizují mediální akce, propagují knihovny a čtenářskou gramotnost. SKIP dále podporuje vzdělávání knihovníků i široké veřejnosti, vytváří komunity a podporuje spolupráci mezi knihovnami. Sdružuje více než 1 800 členů tj. více než 800 institucí veřejných i odborných knihoven a přes 1 000 jednotlivců. Jejimi hlavními projekty včetně vzdělávání knihovníků a informačních pracovníků jsou: Březen měsíc čtenářů, Noc s Andersenem, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu, S knížkou do života a Už jsem čtenář – knížka pro prvňáčka (SKIP, 2021).

8.2 SDRUK

Sdružení knihoven České republiky je veřejně prospěšným zájmovým sdružením, jehož účelem je podpora rovného přístupu všech k informačním a kulturním pramenům. Součástí sdružení jsou především knihovny, jejichž celkový počet v této organizaci čítá 72 členů. Konkrétní cíle tohoto sdružení jsou: zapojení do činností Ústřední knihovnické rady⁵, spolupráce nad strategickými dokumenty, vzdělávání knihovníků, právní poradenství pro knihovny, organizace akcí a podpora spoluprací. V oblasti vzdělávání knihovníků přináší nová témata, myšlenky a zabývá se problematikou v knihovnictví. Mezi jejich nejznámější akce patří konference Knihovny současnosti (SDRUK, 2022).

⁵ Ústřední knihovnická rada je poradním, iniciativním a koordinačním orgánem ministra kultury ČR pro oblast knihovnických a informačních služeb, knihovnictví a knihoven v České republice. Ústřední knihovnická rada, 2022. In: *Ústřední knihovnická rada České republiky* [online]. Praha: UKR [cit. 2022-05-10]. Dostupné z: <https://www.ukr.knihovna.cz/>

8.3 AKVŠ

Asociace knihoven a vysokých škol České republiky usiluje o rozvoj a kvalitu českých vysokoškolských knihoven. Zastupuje je při jednáních na národní i nadnárodní úrovni. Zasazuje se o spolupráci mezi knihovnami, kvalitu a efektivitu nabízených služeb. Její základní principy jsou: posilování kompetence pracovníků vysokoškolských knihoven, zvyšování nároků na znalosti, dovednosti a odbornost. Národní a mezinárodní spolupráce, otevřenost, kvalita, relevance, účast na odborných zahraničních akcích, účast zahraničních odborníků na akcích AKVŠ ČR. Mezi jejich známé akce patří Bibliotheca academica (AKVŠ, 2022).

8.4 VISK

Veřejné informační služby knihoven vzniklé v roce 2000 spravují celkově 9 programů na podporu knihoven, které si kladou za cíl inovovat veřejné informační služby knihoven na bázi ICT. Primárně se orientují na garanci rovných podmínek přístupu k informačním zdrojům pro všechny občany ČR, podporu celoživotního vzdělávání a uspokojování kulturních potřeb občanů, zprostředkování informací z oblasti výzkumu a vývoje, uchování a zpřístupnění národního kulturního dědictví v knihovních fondech (Kultová, 2012, s.11).

VISK 1 – Koordinační centrum programu a implementace Koncepce rozvoje knihoven ČR

VISK 2 – Mimoškolní vzdělávání knihovníků v oblasti ICT

VISK 3 – Informační centra knihoven

VISK 5 – RETROKON

VISK 6 – Memoriae Mundi Series Bohemica

VISK 7 – Kramerius

VISK 8 – Informační zdroje

Linie B – Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven

VISK 9 – CASLIN a Národní autority ČR (VISK, 2022)

VISK 2

Díky podpoře projektu VISK 2 vznikla mezi lety 2000 a 2001 vzdělávací centra v krajských knihovnách. Hlavním cílem je proškolit knihovníky v oblastech ICT, pořádat různé formy rekvalifikačního studia a celoživotního vzdělávání knihovníků. Proškolit alespoň jednoho knihovníka veřejné knihovny v dovednostech práce s ICT na úrovni evropského standardu ECDL – European Computer Driving Licence (Kultová, 2012, s.11).

Dalším projektem je **Knihovna 21. století**, zabývající se národnostními menšinami a integrací cizinců, podporuje všeobecnou dostupnost knihovnických a informačních služeb pro občany se zdravotním postižením, podporuje kulturní, výchovnou i vzdělávací činnost a vzdělávání knihovníků (VISK, 2022).

8.5 Projekt CASLIN - Czech and Slovak Library Information Network

Tříletý projekt vzniklý v roce 1991 na popud Mellonovy nadace za spolupráce čtyř knihoven: Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny v Brně, Slovenské národní knihovny v Martině a Univerzitní knihovně v Bratislavě, pro změnu organizace knihovnictví díky rozvoji digitálních technologií. Projekt splňuje dva hlavní cíle, zabezpečení bibliografického zpracování národní produkce a postupně se vyvíjející souborný katalog všech knihoven v ČR, dnes pod názvem Souborný katalog ČR (CASLIN). Tento projekt položil základy pro propojení knihovní sítě, která slouží pro domácí i zahraniční uživatele. Podobným projektem jsou Knihovny.cz, které jsou uživatelsky lépe přehledné a lze se tak na jedné webové stránce orientovat ve výpůjčkách z několika knihoven (Kultová, 2012, s. 6).

8.6 Konsorcium MOLIN – Moravian Library Information Network

MOLIN je tříletý knihovnický projekt, který byl v provozu od 1996 do 1999, a který je někdy označován jako CASLIN Plus. v konsorciu čtyř moravských knihoven byly zapojeny tyto knihovny: Masarykova univerzita v Brně, Palackého univerzita v Olomouci, Moravská zemská knihovna v Brně, Státní vědecká knihovna v Olomouci. Poté MOLIN podpořil vzniknutí Výukového centra MOLIN, které pomáhá při zavádění mimoškolních vzdělávacích aktivit do českých knihoven. Propaguje nová témata pro semináře, která by mohly mít pro knihovníky v praxi velký přínos např. v jednání se čtenáři a v přehledu o legislativě. (Kultová, 2012, s.7-8).

8.7 CERTIDoc

CERTIDoc nabízí možnost certifikace kompetencí v ČR a evropských státech. Tím je usnadněna cesta k uznávání mimoškolního vzdělávání i dalšího celoživotního vzdělávání. Tento směr byl také legislativně podpořen zákonem o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (č. 179/2006 Sb., ve znění zákona č. 110/2007 Sb.) Hlavním cílem bylo podpořit účast dospělých ve vzdělávání, vytvořit nové a motivující prostředí k účasti pro jedince s nízkou kvalifikací či potřebnou kvalifikaci doplnit (Kloučková, 2008).

8.8 IFLA

Aktivní role v hledání a nalezení efektivních řešení v oblasti vzdělávací politiky přechází z národních aktivit na mezinárodní aktivity (Dvořáková, Šerák, 2016, s. 90). V tomto případě se jedná o knihovnickou mezinárodní organizaci IFLA – Information Federation Librarian Association.

IFLA byla založena roku 1927 ve Skotském Edinburghu sedmi zakládajícími státy kterými byly: Československo, které zastupoval ředitel Knihovny Národního shromáždění Zdeněk Václav Tobolka, Francie, Itálie, Německo, Švédsko, Velká Británie a Spojené státy americké. *„Mezinárodní federace knihovnických spolků je nepolitická, nevládní instituce ovlivňující knihovnictví na celém světě“* (Burgetová, 2002, s. 288-294). V současné době má IFLA asi 1 500 členů knihovnických institucí z více než 150 zemí z celého světa (IFLA, 2022). Vedení IFLA sídlí v Haagu v Královské knihovně, která je Nizozemskou národní knihovnou.

Jejím cílem je podporovat spolupráci knihoven a rozvoj knihovnictví na všech úrovních. Prosazuje knihovnické zájmy na mezinárodní úrovni, informovanost o vývoji, potřebách a výsledcích knihovnické činnosti svých členů a pomáhá jim řešit jejich odborné problémy. Účastní se mnoha mezinárodních kulturních, výzkumných a vzdělávacích aktivit. Spolupracuje s mezinárodními informačními a dokumentačními organizacemi, zapojuje se do knihovnických programů Evropské komise a je partnerskou organizací UNESCO (IPK, 2022).

Ve své strategii pro roky 2019 – 2024 má uvedeno několik strategických směrů, kterými chce podporovat vývoj knihovnictví ve světě.

1. Posílení celosvětového hlasu knihoven
2. Inspirovat a zvyšovat odbornou praxi
3. Propojovat a podporovat knihovníky
4. Optimalizování organizace IFLA (IFLA strategy, 2019).

Teoretická část přiblížila terminologii dalšího vzdělávání a význam či přínos vzdělávání pro knihovníky. Dalšími pojmy byly kompetence knihovníka a jejich uplatnění. Byly zmíněny role knihoven i systém knihoven v České republice a kdo je má na starost. Taktéž bylo představeno financování dalšího vzdělávání, aktuální stav knihoven na Plzeňsku. Několik organizací pro zajištění chodu knihoven a několik projektů pro spolupráci knihoven při vzdělávání svých zaměstnanců.

9. Praktická část

Praktická část této bakalářské práce se bude zabývat dalším vzděláváním knihovníků v Plzeňském kraji. Pro výzkum byly zvoleny obě varianty šetření, kvantitativní i kvalitativní. V kvantitativním výzkumu budou zjištěny základní údaje o respondentech tj. věk a vzdělání. Dále profil toho, jakých kurzů se účastní, jakých kurzů mají možnost se účastnit, jakých kurzů se chtějí účastnit. Důležitým prvkem je praktická využitelnost kurzů v zaměstnání. Ve výzkumu jsou obsaženy i čtyři rozhovory, jenž mají ještě více přiblížit vzdělávání a kritéria, která uplatňují jak knihovníci při výběru kurzů, tak SVK při vytváření kurzů.

9.1 Přípravná fáze výzkumu

V přípravné fázi výzkumu byly položeny 4 základní otázky, které měly přispět k vytvoření dotazníku. Dotazník byl dle 4 otázek rozdělen do 4 sekcí a ke každé z nich bylo vytvořeno 4 až 5 dalších otázek. Z těchto otázek se pak dále formuloval výstup dotazníku. Celkově měl dotazník 19 otázek.

Základní otázky:

1. Věk a vzdělání respondentů?
2. Má mimoškolní vzdělávání přínos pro jejich praktickou činnost?
3. Jakých kurzů se zúčastňují, mají možnost se zúčastňovat a kterých kurzů se chtějí zúčastňovat?
4. Měl by se systém vzdělávání upravit či modernizovat a ovlivnil Covid-19 další vzdělávání?

V první etapě vytváření dotazníku vzniklo 31 otázek. Po ukončení zkušební fáze dotazníků se některé otázky jevily jako nerelevantní a jejich počet byl snížen na dosavadních 19. Celkově bylo vytvořeno 10 uzavřených otázek, 8 otázek s výčtem možností a s volbou doplnit vlastní odpověď a jedna otázka byla otevřená. Celkově na dotazníky odpovědělo 72 respondentů.

V dalším kroku výzkumu byly definovány dotazy k polostrukturovaným rozhovorům. Dotazy jsou odlišné pro metodika a pro zaměstnance. K rozhovorům byl vybrán jeden metodik a tři zaměstnanci z knihoven v PK.

Při vytváření empirické části, kdy se několikrát změnila otázky pro respondenty, nebyla zařazena otázka pro rozdělení knihoven na profesionální a neprofesionální. Zmíněný fakt byl zjištěn až při vyhodnocování dotazníku, následkem toho poznatek chyběl pro hlubší analýzu některých otázek.

Otázky pro metodika:

1. Jak se vzdělávací aktivity měnily během let?
2. V čem Covid - 19 přispěl ke změnám při sestavování vzdělávacích aktivit a témat?
3. Jaká teď máte kritéria při sestavování vzdělávacích aktivit?
4. Mají zaměstnanci knihoven dostatečné znalosti pro vykonávání své práce a jsou schopni udržovat krok s vývojem technologií?

Otázky pro zaměstnance:

1. Jsou vzdělávací aktivity rozdílné/ propracovanější/ lépe definované než tomu bylo před pár lety?
2. Vnímáte, že Covid - 19 nějak ovlivnil změny ve vzdělávání v knihovnách? Jak?
3. Jaká kritéria vy sám / sama uplatňujete při výběru kurzů?
4. Jsou pro Vás kurzy vytvořené tak, že vnímáte prohlubování znalostí ve Vašem oboru a jste schopni nové poznatky aplikovat při práci? Dokážete díky kurzům lépe udržovat krok s vývojem technologií?

9.2 Výzkumné téma

Výzkumné téma vzdělávání knihovníků v Plzeňském kraji je zaměřené na všechny typy knihoven v PK a jejich účast na dalším vzdělávání. Účastní se zaměstnanci knihoven tohoto vzdělávání? Pokud jim něco přináší, co konkrétně? Je pro ně nabídka od SVK PK a dalších knihoven dostačující? Pokud ne, tak o jaká témata mají zájem a která využijí ve své profesi?

9.3 Výzkumné cíle

1. Zjistit věkovou strukturu a vzdělání knihovníků v PK?
2. Zjistit, zda mají knihovníci o vzdělávání zájem a jestli se vzdělávání promítá do praktických činností?
3. Zjistit, zda jim ne/vyhovuje aktuální nabídka vzdělávání a co by popřípadě ocenili za kurzy?

4. Které kurzy by se měly upravit, nebo modernizovat a jak Covid-19 ovlivnil vzdělávání?

9.4 Výzkumné otázky a hypotézy

1. Jak vnímají respondenti přínos mimoškolního vzdělávání pro praktickou činnost v závislosti na jejich věku?
 2. Jak jsou respondenti spokojeni s nabídkou vzdělávání v závislosti na již dosaženém vzdělání?
 3. Jaké přínosy pro svoji praktickou činnost vidí respondenti v mimoškolním vzdělávání v závislosti na tom, zda mají knihovnické vzdělání?
 4. Jakou formu vzdělání respondenti upřednostňují v závislosti na jejich věku?
- ZVH 1 Respondenti vnímají přínos dalšího vzdělávání v závislosti na věku.
 - ZVH 2 Respondenti s vysokoškolským vzděláním nebudou spokojeni s nabídkou dalšího vzdělávání.
 - ZVH 3 Přínosy pro praktickou činnost uvedou pouze respondenti bez knihovnického vzdělání.
 - ZVH 4 Respondenti vítají spíše online formu vzdělávání v jakémkoliv věku.

9.5 Technika sběru dat

Pro sběr dat byly zvoleny dvě techniky. Pro obsáhlejší sběr dat byl vytvořen kvantitativní dotazník zaměstnancům knihoven s uzavřenými, polouzavřenými a jednou otevřenou otázkou. Dotazník byl rozeslán do SVK PK, KMP, školních knihoven v Plzni, univerzitní knihovny ZČU a do pověřených knihoven na Plzeňsku. Některé pověřené knihovny rozeslaly dotazník obsluhovaným knihovnám v jejich okrese. Zapojilo se 72 respondentů.

Pro konkrétnější poznání obsahu byla vytvořena i druhá technika a to polostrukturovaný rozhovor, který se zaměřoval na 4 osoby. První osoba je metodička kraje, pracující v SVK PK. Druhá osoba je zaměstnanec SVK pracující v přímých službách. Třetí osoba je zaměstnanec KMP pracující v přímých službách. Čtvrtý zaměstnanec pracuje v univerzitní knihovně ZČU, jako informační specialista.

9.6 Výsledky výzkumu

Výsledky kvantitativního výzkumu byly zpracovány do 3 částí. První částí je základní profil respondenta. Druhá část obsahuje informace o vzdělání respondentů. Třetí část je zaměřena na zjištění konkrétních přínosů, nabídky vzdělávání, jaké kurzy by si dle respondentů zasloužily modernizaci a zdali došlo k nějakým změnám díky Covid – 19.

První část

První část byla vytvořena z otázek: 1. Kolik je Vám let? 2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? 3. Ve které knihovně pracujete?

Oddíl týkající se základního profilu respondentů. Nejvyšší počet zastupujících respondentů je ve věkových kategoriích 46-55 let 39 % tj. 28 respondentů a 56-65 let 24 % tj. 17 respondentů. Dále pak respondenti ve věku 36-45 let 21 % tj. 15 respondentů, předposlední skupina ve věku 26-35 let 12 % tj. 9 respondentů a poslední věková kategorie je 18-25 let se 4 % tj. 3 respondenti. O těchto respondentech lze říci, že obsazení v knihovnách je spíše okolo středního věku a výše. Tato otázka dále navazuje na **výzkumnou hypotézu k otázce č. 1 Jak vnímají respondenti přínos mimoškolního vzdělávání pro praktickou činnost v závislosti na jejich věku?** A na **hypotézu otázky č. 4 Jakou formu vzdělávání respondenti upřednostňují v závislosti na jejich věku?**

Nejčastěji dosaženým vzděláním respondentů je vysokoškolské vzdělání s 54 % tj. 39 respondentů, středoškolské vzdělání má 39 % tj. 28 respondentů, vyšší odborné vzdělání má 6 % tj. 4 respondenti a jeden člověk je vyučen. V této skupině respondentů tedy převládají pracovníci s vysokoškolským vzděláním. Tato otázka bude použita také jako základ pro **výzkumnou hypotézu k otázce č. 2 Jak jsou respondenti spokojeni s nabídkou vzdělávání v závislosti na již dosaženém vzdělání?**

Dle výzkumu je nejvíce respondentů zaměstnáno v městských knihovnách 60 % tj. 43 respondentů a dále pak v SVK PK s 21 % tj. 15 respondentů. Z univerzitní knihovny ZČU odpovědělo 8 % tj. 6 respondentů, z obecních knihoven 7 % tj. 5 respondentů, ze specializované knihovny 3 % tj. 2 respondenti a ze školní knihovny odpověděl jeden respondent.

Z první výzkumné části lze říci, že obsazení knihoven na Plzeňsku je ze značné míry tvořeno respondenty mezi lety 46-65 let, respondenty, kteří mají vysokoškolské vzdělání tj. 54 % a respondenty zaměstnanými v městských knihovnách tj. 60 %.

Druhá část

Druhá část byla vytvořena za účelem zjištění knihovnického vzdělání respondentů. Zde byly zvoleny otázky: 4. Na které pozici v knihovně pracujete? 5. Máte vystudovaný obor knihovnictví? 6. Pokud nemáte vystudované knihovnictví, kdy jste absolvoval/a knihovnický rekvalifikační kurz? 7. Má mimoškolní vzdělávání přínos pro Vaši praktickou činnost?

Čtvrtá otázka o pozici knihovníka byla jedinou otevřenou otázkou v dotazníku. Při jejím vyhodnocování byly odpovědi rozděleny do 4 kategorií a byl vytvořen výšečový graf. Jasnou převahu získala pozice knihovník 73 % tj. 53 respondentů, 21 % tj. 15 respondentů pochází z vedení knihoven, 3 % tj. 2 respondenti jsou informační specialisté a metodici 3 % tj. 2 respondenti. Odpovědi většinou obsahovaly – knihovník, knihovník v přímých službách, knihovník katalogizátor, knihovník ve studovně, knihovník u výpůjčního pultu a knihovník v oddělení pro děti a mládež. U vedení to respondenti uváděli: ředitel/ka, vedoucí oddělení, náměstek, mluvčí, u informačních specialistů i metodiků byli respondenti se svou odpovědí přesní.

Vystudovaný obor knihovnictví má 51 % tj. 37 respondentů a 49 % tj. 35 respondentů nemá knihovnické vzdělání. Z toho dále můžeme určovat nejvyšší dosažené vzdělání mezi vystudovanými knihovníky. 20 respondentů má vysokoškolské vzdělání, vyššího odborného vzdělání dosáhlo 5 respondentů a středoškolské vzdělání má 12 respondentů. Otázka bude dále použita i ve **výzkumné hypotéze k otázce č. 3 Jaké přínosy pro svojí praktickou činnost vidí respondenti v mimoškolním vzdělávání v závislosti na tom, zda mají knihovnické vzdělání?**

Otázka č. 6 se zabývala respondenty, kteří nemají vystudované knihovnictví. Otázka měla přinést hlubší poznatek, zdali je po respondentech vyžadováno absolvování rekvalifikačních kurzů pro práci v knihovnách. Na otázku odpovědělo 46 respondentů. Měli odpovídat pouze respondenti, kteří knihovnické vzdělání nemají, ale dotaz zodpověděli i lidé, kteří obor knihovnictví vystudovaný mají. Z výsledků vyplývá, že vedení knihoven po svých zaměstnancích rekvalifikační kurzy vyžaduje ve vysoké míře. Nejvíce lidí jej absolvovalo v průběhu zaměstnání v knihovně 59 % tj. 27 respondentů, ze kterých 3 respondenti s vysokoškolským titulem z knihovnictví tento kurz absolvovali také. Respondentů, kteří žádný rekvalifikační kurz neabsolvovali, bylo 30 % tj. 14 a z nich 7 respondentů nemá vůbec knihovnické vzdělání z nichž 4 mají vysokoškolské a 3 mají středoškolské vzdělání. Pracovníků, kteří ho absolvovali před nástupem do zaměstnání bylo 11 % tj. 5 respondentů z nichž 1 respondent s vysokoškolským titulem z knihovnictví.

Navazující otázkou č. 7 o mimoškolním vzdělávání a jeho přínosu pro praktickou činnost jasně převládla odpověď ano, má přínos s 50 % tj. 36 respondentů. Dále spíše ano, má přínos se 39 % tj. 28 respondentů, spíše nemá přínos 7 % tj. 5 respondentů, a ne nemá přínos se 4 % tj. 3 respondenti. Ti kteří odpověděli ne, mají všichni vysokoškolské vzdělání, ale vzdělání v oboru knihovnictví má pouze jeden. Všichni 3 respondenti jsou z obecních knihoven nebo jejich poboček. Pokud tedy obecní knihovna ve které pracují není profesionální knihovnou a respondenti mají tuto práci pouze jako koníček, nebo přivýdělek, lze pochopit, že pro ně vzdělávání nemá tak velkou váhu, jako pro knihovníky v profesionálních knihovnách. Všichni tři respondenti jsou ve věku mezi 18-35 let. Otázka bude navazovat na **výzkumnou hypotézu k otázce č. 1 Jak vnímají respondenti přínos mimoškolního vzdělávání pro praktickou činnost v závislosti na jejich věku?**

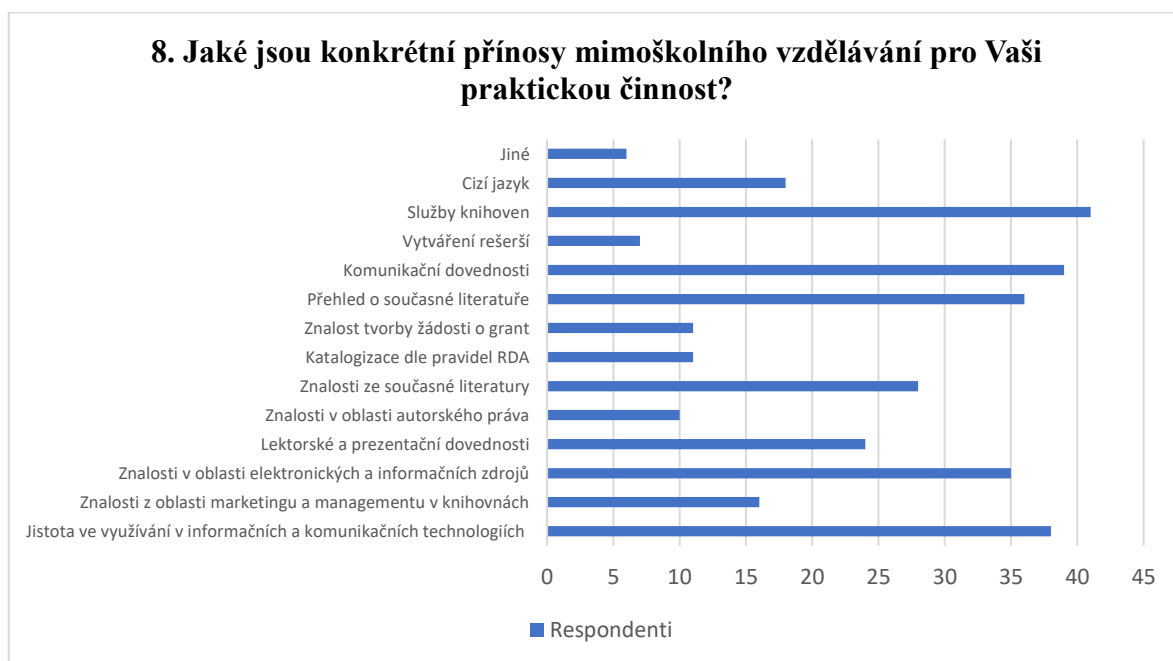
Z této části dotazníku vyplývá, že rekvalifikační kurzy absolvuje převládající většina respondentů bez knihovnického vzdělání a několik respondentů z řad vystudovaných knihovníků. Jako důvod rekvalifikace u vystudovaného knihovníka může být ten, že se po vysoké škole vydal v pracovní oblasti jiným směrem. Po několika letech mimo svůj obor lze očekávat, že vedení knihovny bude vyžadovat rekvalifikaci také pro něj. Dotazník také potvrdil, že převládají knihovníci, kteří obor vystudovali. Mimoškolní vzdělávání pro knihovníky má dle odpovědí respondentů vysoký přínos.

Třetí část

Třetí část je zjištěním pro konkrétní přínosy, nabídku vzdělávání, jaké kurzy by si dle respondentů zasloužily modernizaci a zdali došlo k nějakým změnám díky Covid – 19. Tuto část tvoří otázky: 8. Jaké jsou konkrétní přínosy mimoškolního vzdělávání pro Vaši praktickou činnost? 9. Jste spokojen/a s nabídkou vzdělávání? 10. Jakých kurzů máte možnost se účastnit? 11. Jaké kurzy byste uvítal/a ve svém vzdělávání raději? 12. Jakou formu vzdělávání upřednostňujete? 13. Kolik hodin mimoškolního vzdělávání průměrně během roku absolvujete? 14. Máte o další vzdělávání pro knihovníky zájem? 15. Jaké jsou hlavní důvody pro Vaši neúčast na školeních, kurzech a konferencích? 16. Měl by se systém mimoškolního vzdělávání pro knihovníky upravit či modernizovat? 17. Proč by se dle Vašeho názoru měly některé kurzy upravit či modernizovat? 18. Které kurzy by se podle Vás měly upravit či modernizovat? 19. Jak Covid - 19 ovlivnil další vzdělávání v knihovnách?

Na otázku č. 8 o konkrétních přínosech mimoškolního vzdělávání pro praktickou činnost odpovědělo 72 respondentů. Jako vhodnější se jeví řešení s výčtem možností, kde respondent mohl zvolit libovolný počet odpovědí. Největší přínosy dle nejčastějších pěti

odpovědi přináší služba knihoven 41 odpovědí, dále pak komunikační dovednosti 39 odpovědí, jistota ve využívání v informačních a komunikačních technologiích 38 odpovědí, přehled o současné literatuře 36 odpovědí a znalosti v oblasti elektronických a informačních zdrojů 35 odpovědí. Na šestém místě jsou znalosti ze současné literatury s 28 odpověďmi, dále pak lektorské a prezentační dovednosti s 24 odpověďmi, na cizí jazyk odpovědělo pouhých 18 respondentů. Nízký výsledek může napovídat například o vedení jazykových kurzů mimo oblast, která by byla pro knihovníka praktická, osobnost lektora může být taktéž překážkou, pak lze pochopit menší účast a nízkou použitelnost. Cizí jazyk je téměř nevyhnutelný pro knihovníky, kteří pracují ve čtvrtém největším městě v ČR, kde se též nachází univerzita s mnoha zahraničními studenty. 16 odpovědí bylo u kurzu marketing a management v knihovnách. Tento kurz je vhodný především pro knihovníky z SVK a KMP, kteří mají největší množství uživatelů. 11 respondentů zvolilo kurzy znalost tvorby žádosti o grant a katalogizační kurz. Přínosy ve znalostech o autorském právu zvolilo 10 respondentů, vytváření rešerší zvolilo 7 respondentů. 6 respondentů zvolilo možnosti jiné ve kterých uvedli: metodika a didaktika cizího jazyka, vytváření webu a používání programu Canva, kurz Fantastiky, pedagogika a 2 z nich uvedli, že kurzy žádné přínosy nemají. Otázka č. 8 dále naváže na **hypotézu otázky č. 3 Jaké přínosy pro svojí praktickou činnost vidí respondenti v mimoškolním vzdělávání v závislosti na tom, zda mají knihovnické vzdělání ?**

Graf č. 1 Přínosy mimoškolního vzdělávání. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Dle otázky č. 9 je celková spokojenost respondentů s nabídkou vzdělávání spíše uspokojivá s 59 % tj. 42 respondentů, dalších 28 % tj. 20 respondentů uvádí, že jsou spokojeni,

11 % tj. 8 respondentů uvedlo, že jsou spíše nespokojeni. Tito respondenti s odpovědí spíše ne mají kromě jednoho vysokoškolské vzdělání z nichž tři jej mají v oboru knihovnictví. 2 respondenti pracují v obecní knihovně, 4 v městské knihovně nebo její pobočce a 2 respondenti pracují v krajské knihovně. A zbylé 2 % tj. 1 uvedl, že není spokojen. Je to osoba s vysokoškolským vzděláním mimo obor, pracující v městské knihovně. Otázka dále navazuje na **výzkumnou hypotézu k otázce č. 2 Jak jsou respondenti spokojeni s nabídkou vzdělávání v závislosti na již dosaženém vzdělání?**

Otázka č. 10 byla řešena podobně jako otázka č. 8 výčtem možností a respondent mohl zvolit libovolný počet odpovědí. Otázka se věnuje kurzům, kterých se knihovníci mají možnost účastnit. Stejný počet odpovědí tj. 49 získaly kurzy práce s elektronickými zdroji a IT kurzy. Zmíněné kurzy se díky digitální expanzi jeví jako nejdůležitější součást vzdělávání pro knihovníky k udržení jejich tempa s rychlým vývojem informačních technologií. Dále pak služby knihoven se 45 odpověďmi, komunikační dovednosti se 44 odpověďmi, současná literatura se 40 odpověďmi a lektorské a prezentační dovednosti se 33 odpověďmi. Z těchto prvních šesti odpovědí vyplývá, že knihovníci mají možnost se zúčastnit kurzů, jejichž praktická činnost lze v knihovně dobře uplatnit. Dále byly zvoleny kurzy marketing a management v knihovnách, které zvolilo 24 respondentů, autorské právo pro knihovny zvolilo 21 respondentů, katalogizační a jazykové kurzy zvolilo 18 respondentů. U jazykového kurzu je to stejný počet, jako v otázce č. 8. Je tedy možné, že praktičnost tohoto kurzu nebyla v otázce č. 8 zvolena vícekrát, jelikož se jej knihovníci nemají možnost účastnit, než že by byl problém ze strany výuky a osobnosti lektora. Akviziční kurzy zvolilo 14 respondentů, tvorbu žádosti o grant zvolilo 13 respondentů, vytváření rešerše zvolilo 11 respondentů, základy výzkumu v knihovnách zvolilo 10 respondentů, kurz digitalizace zvolilo 9 respondentů, revize fondu 5 respondentů a pro jiné volilo také 5 respondentů. V odpovědi jiné respondenti uváděli příklady jako: Mám možnost účastnit se všech kurzů, které pořádá SVK a KMP u jiných akcí je problémem vzdálenost. Mám možnost se účastnit kurzů pedagogického minima pro knihovníky. Účastním se kurzů jako psychohygiena a měkké dovednosti. V současné době jsem se neúčastnila ničeho. Poslední knihovník, který pracuje v obecní knihovně uvedl, že nedostává pozvánky na žádné akce ani kurzy.

Graf č. 2 Výčet kurzů. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Otázka č. 11 Jaké kurzy byste uvítal/a ve svém vzdělávání raději? I zde byly odpovědi řešeny výčtem možností, kde respondent mohl zvolit libovolný počet odpovědí. Jednoznačně převažuje kurz jazyka s 28 respondenty, což je o deset více než v otázce č. 8 a č. 10. Teď je tedy zřejmé, že respondenti nemají možnost se účastnit jazykových kurzů tzn., že jim v otázce č. 8 nepřinášel praktický užitek a v otázce č. 10 se jej neúčastňovali. Druhým nejčastějším byl kurz současná literatura s 23 respondenty, v otázce č. 8 přinášel tento kurz praktičnost pro 28 respondentů a v otázce č. 10 mělo možnost se tohoto kurzu účastnit 40 respondentů. Z toho vyplývá, že tento kurz je hojně nabízen i využíván. Přesto by respondenti uvítali i více vyučování na téma současné literatury. Třetím je kurz služby knihoven s 18 respondenty. Kurz vychází z podobných výsledků jako kurz předchozí. Jeho důležitost na praktickém poli v poskytování služeb uživatelům je enormní a knihovníci jej rádi využívají k rozšíření svých obzorů. Na čtvrtém místě je kurz komunikačních dovedností se 17 odpověďmi. Tvorbu žádosti o grant se 16 odpověďmi, volili pouze zástupci krajské knihovny a městských knihoven, kteří většinou tyto granty píší. Lektorské a prezentační dovednosti se 16 odpověďmi volili především respondenti z městských knihoven. IT kurzy se 14 odpověďmi, marketing a management se 12 odpověďmi, práce s elektronickými zdroji a katalogizační kurzy mají oba 9 odpovědí. Zde lze přepokládat, že poslední dva zmíněné kurzy budou v knihovnách nejčastějšími, a proto o ně respondenti v této otázce nejeví takový zájem. Vytváření rešerše 7 odpovědí, kurz digitalizace 6 odpovědí, akviziční kurzy a autorské právo pro knihovny 5 odpovědí, základy výzkumu

v knihovnách 4 odpovědi, revize fondu 1 odpověď a jiné 13 odpovědi. V prostoru pro otevřené odpovědi respondenti popsali, že chybí vzdělávání o integraci cizinců, partnerství, pomoci seniorům, software pro vedení projektů, tvorba lekcí pro děti, zavádění automatizovaných systémů do obecních knihoven, psychologie, práce s dětským čtenářem a světová literatura. Další uváděli, že preferují především praktičnost kurzu.

Graf č. 3 Kurzy, které by uvítali raději. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Otázka č. 12 Jakou formu vzdělávání upřednostňujete byla řešena stejně, jako otázky předchozí výčtem možností s otevřenou volbou pro jiné. Zde bylo prioritou zjistit preferovanou formu vzdělávání z jakýchkoliv důvodů. Forma vzdělávání, kterou respondenti upřednostňují jsou jednoznačně praktické ukázky vzdělávání s 41 % tj. 51 respondentů. Druhou formou, kterou respondenti upřednostňují je online kurz s 33 % tj. 41 respondentů, třetím jsou teoretické kurzy s 15 % tj. 18 respondentů, dále osobní konzultace s 10 % tj. 12 respondentů a jiné s 1 %, kde respondent uvedl praktické kurzy a online kurzy. Dále bude tato otázka navazovat na **výzkumnou hypotézu otázky č. 4 Jakou formu vzdělání respondenti upřednostňují v závislosti na jejich věku?**

Otázka č. 13 Kolik hodin mimoškolního vzdělávání během roku absolvujete? Tato otázka byla řešena uzavřenými odpověďmi. Nejvíce se knihovníci vzdělávají mezi 9-20 hodinami ročně, celkem 25 % tj. 18 respondentů, dále pak do 8 hodin ročně 22 % tj. 16 respondentů, na třetím místě 36-48 hodin 19 % tj. 14 respondentů, dále je 21-35 hodin ročně se

17 % tj. 12 respondentů a 48 hodin a více se 17 % tj. 12 respondentů. Doporučená norma⁶ pro vzdělávání je 48 hodin ročně. Často tohoto čísla nelze dosáhnout z provozních důvodů. Především v menších knihovnách, kde je knihovníků minimum, a kde tak není možné zajistit plynulý chod knihovny bez těchto respondentů.

Z uzavřené otázky č. 14 Máte o další vzdělávání pro knihovníky zájem? Jednoznačně vychází že 94 % tj. 68 respondentů hlasovalo pro ano a pouze 6 % tj. 4 respondenti uvedli, že zájem o DV nemají. Ti, kteří odpověděli ne, jsou 2 respondenti z obecních knihoven, kde lze předpokládat, že pracují jako neprofesionální knihovníci⁷ s krátkou pracovní dobou. Dále pak byl jeden respondent z SVK a jeden z KMP. V takto velkých knihovnách, je potřeba zaměstnance řádně motivovat k DV, jelikož právě v těchto knihovnách se odehrávají velmi důležité inovace, které se pak dále posouvají k menším knihovnám.

Otázka č. 15 Jaké jsou hlavní důvody pro Vaši neúčast na školeních, kurzech a konferencích? Respondenti mohli zvolit libovolný počet odpovědí popř. použít volbu jiné. Mezi hlavními důvody pro neúčast na školeních, kurzech a konferencích byly zvolené odpovědi, že kurzy jsou pro respondenty časově náročné, celkem tak odpovědělo 51 % tj. 55 respondentů. Druhý nejvyšší podíl získala dojezdová vzdálenost a spojení MHD s 26 % tj. 28 respondentů, dále pak 11 % tj. 12 respondentů uvedlo, že DV je pro ně finančně náročné. V odpovědi zaměstnavatel mě nepodporuje, odpověděli 4 % tj. 4 respondenti. U odpovědi nepotřebuji DV odpověděli 4 % tj. 4 respondenti a u výběru jiné odpověděli také 4 % zde je to 5 respondentů. Konkrétně vypsali, že motivem jejich neúčasti je málo nových témat, nebo jsou témata nezajímavá. Dále se nechtěli zúčastňovat kvůli Covid – 19, ale mimo něj problém s účastí nemají. Jako důvod jejich neúčasti byly také uvedeny provozní záležitosti a dojezdová vzdálenost mimo PK.

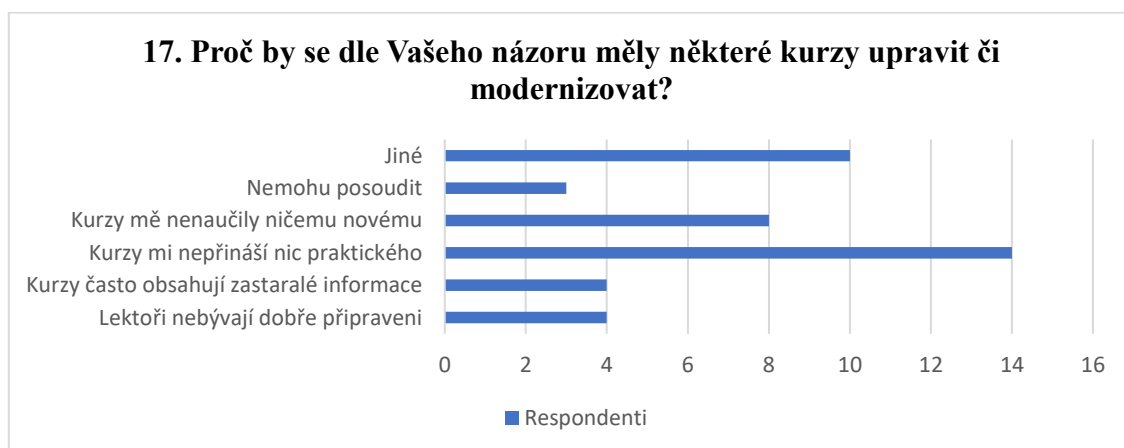
V otázce č. 16 Měl by se systém mimoškolního vzdělávání pro knihovníky upravit či modernizovat, která byla řešena uzavřenými odpověďmi, většina respondentů odpověděla, nemohou posoudit 64 % tj. 46, druhým nejvyšším počtem byla odpověď ano s 29 % tj. 21 respondentů a odpověď ne se 7 % tj. 5.

Na ni navazuje otázka č. 17 Proč by se dle Vašeho názoru měly některé kurzy upravit či modernizovat? Otázka byla řešena výčtem možností a otevřenou odpovědí pro jiné. Nejvíce

⁶ Doporučená norma pro vzdělávání knihovníků z profesionální knihovny je 48 hodin ročně. Pro neprofesionálního knihovníka je to pak pouze 8 hodin vzdělávání ročně.

⁷ Neprofesionální knihovník je ten jehož pracovní úvazek nepřesahuje 15 hodin týdně. Knihovnické vzdělání, 2012. In: *Knihovna města Hradce Králové* [online]. Hradec Králové: KMHK [cit. 2022-05-10]. Dostupné z: <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/momo-aneb-mozkova-mozaika/knihovnicke-vzdelavani>

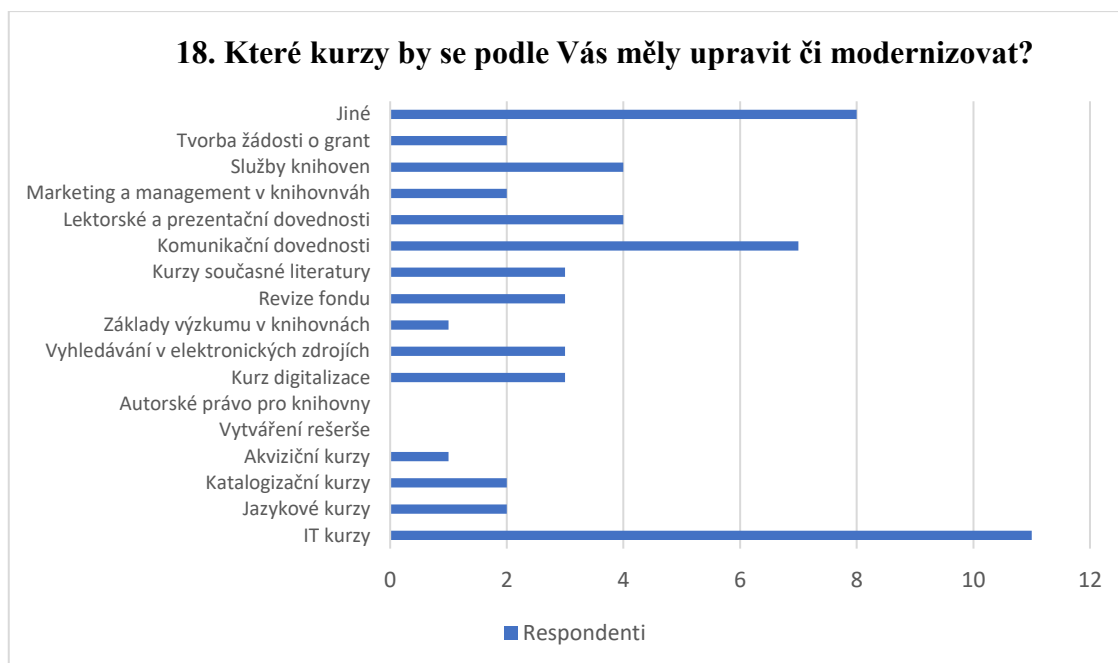
respondentů odpovědělo, že jim kurz nepřináší nic praktického, celkově 14. Další nejčastěji použitou odpověď bylo jiné, kde respondenti konkrétně reagovali: doporučuji širší zapojení krajských knihoven a inovaci kurzů vždy po pěti letech. Doba se rychle mění, je nutné adekvátně reagovat. Nemám pocit, že by byly kurzy neadekvátní, ale je pravda, že si kurzy vybírám podle lektorů. Absolvované kurzy byly nedostatečné. Měl by vzniknout systém s kreditovým hodnocením s přímou vazbou na odměňování nebo kariérní postup. Více kurzů by mělo být online, ale ne všichni mají vybavení na online kurzy (sluchátka, kamera). Zaměstnavatel by měl zaměstnance podporovat. Občas jsou kurzy zajímavé, ale nedotýkají se toho, co dělám a mělo by být více online kurzů. 8 respondentů uvedlo, že kurzy je nenaučily ničemu novému. Zde vyvstává otázka, proč kurzy nepřináší nic nového? Je to tím, že nejsou dostatečně praktické, nebo nejsou dostatečně propracované, aby zaměstnanci dostali potřebné informace? Dále 4 respondenti uvedli, že kurzy obsahují zastaralé informace a také 4 respondenti uvedli že, lektori nebývají dobře připraveni. 3 respondenti uvedli, že situaci nemohou posoudit.

Graf č. 4 Důvody modernizace. Zdroj: *Vlastní zpracování*

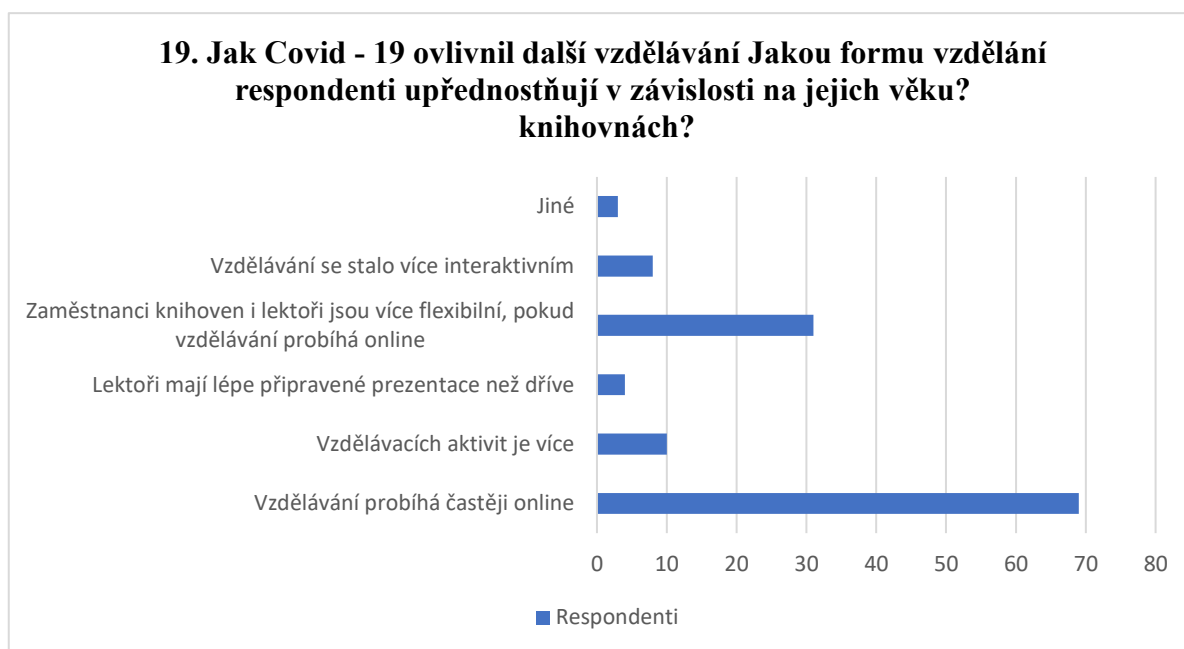
Otázka č. 18. Které kurzy by se podle Vás měly upravit či modernizovat? Otázka byla řešena výčtem možností s otevřenou možností jiné. Nejvíce respondentů získala odpověď IT kurzy s 11 respondenty. V odpovědi jiné odpovíдалo 8 respondentů. Většina z nich se shoduje, že kurzy je nutné modernizovat během každých pěti let a IT kurzy každý rok. Dále pak respondenti uváděli že důvodem je hlavně osoba lektora. Třetí nejčastější odpovědi byly komunikační dovednosti se 7 respondenty. Pro služby knihoven odpověděli 4 respondenti. 4 odpovědi byly také u lektorských a prezentačních dovedností. 3 respondenti zvolili kurzy současné literatury. 3 respondenti zvolili revizi fondu. 3 respondenti zvolili vyhledávání v elektronických a informačních zdrojích a 3 kurz digitalizace. Dále pak 2 respondenti zvolili

tvorbu žádosti o grant, 2 marketing a management v knihovnách, 2 katalogizační kurz a 2 jazykový kurz. 1 hlas se objevil u akvizičního kurzu a 1 u základů výzkumu v knihovnách. Kurzy autorské právo pro knihovny a vytváření rešerše nezvolil nikdo.

Graf č. 5 Výčet kurzů pro modernizaci. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Poslední otázka č. 19 Jak Covid-19 ovlivnil další vzdělávání v knihovnách? Otázka byla řešena výčtem možností s otevřenou odpovědí pro jiné. 69 respondentů uvedlo, že díky Covid – 19 probíhá i nadále vzdělávání častěji online. Dále pak 31 respondentů uvedlo, že zaměstnanci knihoven i lektori jsou více flexibilní, pokud vzdělávání probíhá online. 10 respondentů uvedlo, že vzdělávacích aktivit, je díky Covid – 19 více, dalších 8 respondentů odpovědělo, že vzdělávání se stalo více interaktivním, 4 respondenti zvolili možnost, že lektori mají lépe připravené prezentace než dříve. V rozšířené odpovědi jiné napsali respondenti tyto konkrétní vlivy: v postcovidové době je mnoho online kurzů zpoplatněných. Zvýšil se zájem o prezenční formu studia. Poslední uvedl, že je ve funkci teprve pár měsíců a nemůže změny posoudit.

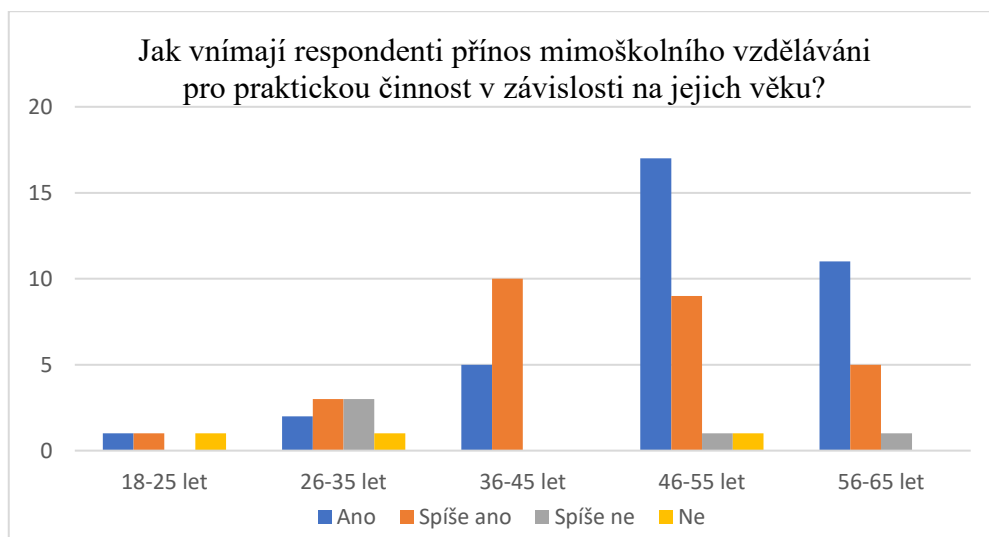

Graf č. 6 Dopad Covid-19. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Z této třetí části dotazníku vyplývá, že mimoškolní vzdělávání má pro knihovníky svůj přínos. Nejčastěji je tomu v jistotě používání elektronických a informačních zdrojů, dále pak používání ICT, velkým přínosem jsou také kurzy pro služby knihoven a komunikačních dovedností. Dále se pak v odpovědích objevoval kurz jazyka ze kterého lze vyvodit, že jeho podpora není od zaměstnavatele vysoká. Knihovníci by jej rádi využívali ke svému pracovnímu rozvoji více. Pokud hovoříme opět o IT kurzech, tak právě tyto získaly nejvíce procent mezi respondenty pro jejich modernizaci a pravidelnou obnovu. Knihovníci si z velké části pochvalují, že DV probíhá častěji online. Spojení veřejné dopravy nebývá z místa jejich bydliště časté a knihovníci trávili mnoho času dojížděním. Respondenti uváděli, že se ke kurzům mohou vracet, pokud jsou nahrané. Byly zmíněny dva zajímavé návrhy na kurzy a to: zavádění AKS do knihoven a integrace cizinců v knihovnách. Tématu o integraci cizinců do knihoven se detailně věnuje bakalářská práce Dany Neumannové na téma Specifika švédského knihovnictví: veřejné knihovnické a informační služby pro menšiny a migranty. Empirická část její práce se zabývala nákupem knih v jazycích menšin, akcemi pro tyto menšiny, jimiž jsou například čtenářské kroužky ve švédštině pro procvičení jazyka. Některé švédské městské knihovny shromažďují literaturu ve více než 70 jazycích (Neumannová, 2017, s.48).

Vyhodnocení hypotéz 1-4

Otázka č. 1 Jak vnímají respondenti přínos mimoškolního vzdělávání pro praktickou činnost v závislosti na jejich věku? Tato otázka se skládá z otázek č. 1 a č. 7. Ukazuje, že je zde znatelný rozdíl mezi skupinami 18-45 let a 46-65 let. Při pohledu na první tři věkové skupiny vidíme, že mimoškolní vzdělávání má celkově spíše přínos. Druhá věková skupina 26-35 let má odpovědi spíše ano a spíše ne na stejné úrovni. Tyto první tři věkové skupiny také volili méně IT kurzů v předchozích otázkách č. 8 jaké jsou konkrétní přínosy pro praktickou činnost a č. 11 jaké kurzy byste ve svém vzdělávání uvítal/a raději. Naopak právě mladší respondenti psali do otevřených odpovědí o modernizaci IT kurzů. Je zde nejspíše souvislost, že skupina mezi lety 46-65 let potřebuje kurzy zvláště kvůli ICT vývoji mnohem více, než skupina mladší, která již v prostředí ICT vyrůstala. Poslední dvě věkové skupiny mají vévodící odpověď ano má přínos se 17 a s 11 respondenty a následující odpověď má spíše přínos s 9 a 5 respondenty. Při pohledu na odpověď spíše ne, lze vidět, že se objevila v nejvyšší koncentraci ve věkové kategorii 26-35 let. Dále pak 1 respondent mezi lety 46-55 a 1 respondent ze skupiny 56-65 let. Odpověď ne se objevila vždy po jednom hlase ve věkových skupinách 18-25 let, 26-35 let a 46-55 let. Celkově lze hodnotit, že vzdělávání má pro respondenty přínos podle věku. Zvláště pak pro respondenty nad 45 let. Tímto se **hypotéza č. 1** Respondenti vnímají přínos dalšího vzdělávání v závislosti na jejich věku, potvrdila.

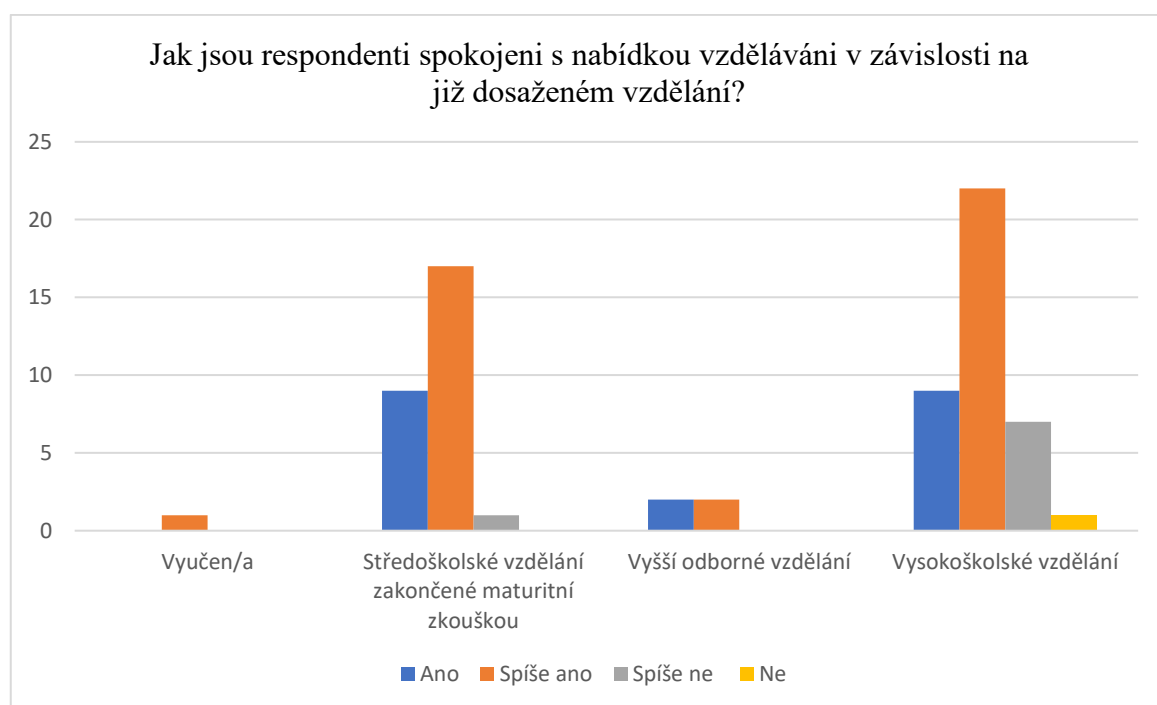

Graf č. 7 Mimoškolní vzdělávání v závislosti na věku. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Otázka č. 2 Jak jsou respondenti spokojeni s nabídkou vzdělávání v závislosti na již dosaženém vzdělání? Tato otázka byla vytvořena z otázek č. 9 a č. 2. Z grafu lze vidět, že nejvíce respondentů je s vysokoškolským a středoškolským vzděláním. Ze skupiny vyučen, kde

odpovídal pouze jeden respondent, je spíše spokojen. Ve skupině středoškolského vzdělání je nejvyšší hodnota spíše ano se 17 respondenty a druhá nejvyšší hodnota s odpovědí ano s 9 respondenty a jeden respondent odpověděl, spíše ne. Respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli ano se dvěma respondenty a spíše ano také se dvěma respondenty. Respondenti s vysokoškolským vzděláním nejvíce hlasovali pro odpověď spíše ano s 22 odpověďmi, ano s 9 odpověďmi, spíše ne se 7 odpověďmi a ne odpověděl pouze jeden respondent. Z grafického znázornění lze tedy odvozovat, že tři skupiny jsou se vzděláním spíše spokojeny a jedna skupina je na pomezí ano a spíše ano. Pro odpověď spíše ne ztatečně převažuje skupina s vysokoškolským vzděláním, ale jelikož je tato odpověď až na třetím místě

hypotéza č. 2 Respondenti s vysokoškolským vzděláním nebudou spokojeni s nabídkou dalšího vzdělávání se nepotvrdila.

Graf č. 8 Spokojenost s nabídkou v závislosti na již dosaženém vzdělání. Zdroj: *Vlastní zpracování*

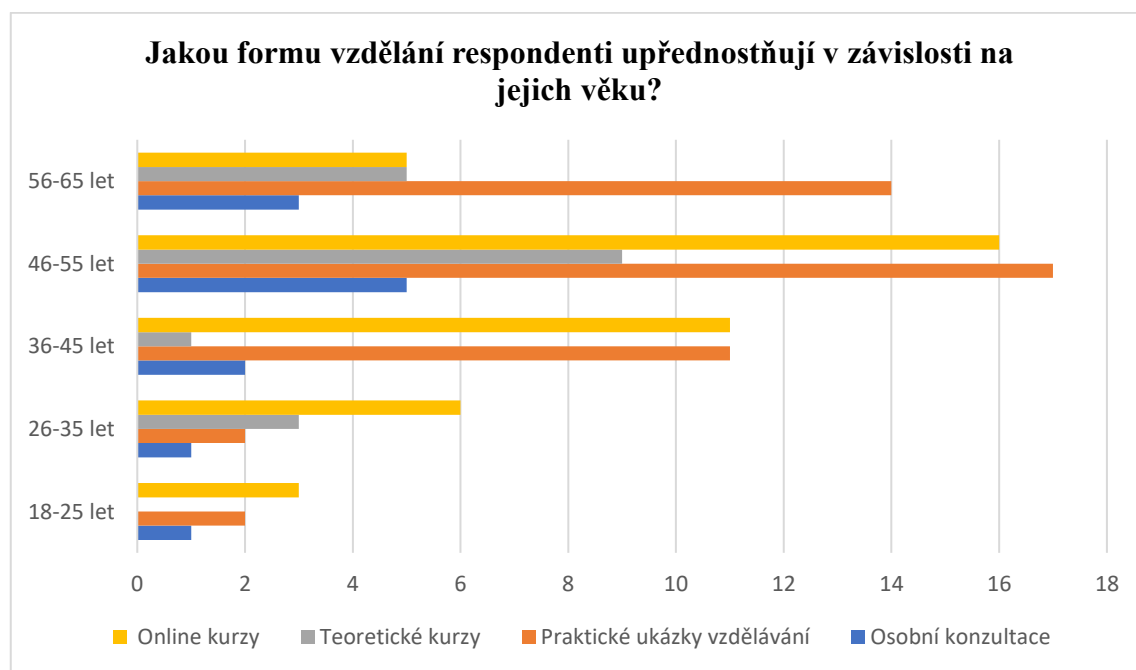
Otázka č. 3 Jaké přínosy pro svoji praktickou činnost vidí respondenti v mimoškolním vzdělávání v závislosti na tom zda mají knihovnické vzdělání? Pro tuto výzkumnou otázku byly použity otázky č. 5 a č. 8. Z otázky č. 5 víme, že respondentů s knihovnickým vzděláním je v tomto výzkumu více a to 51 %, respondentů bez knihovnického vzdělání je 49 %. Pro konkrétní příklady bude vždy vypsáno pět konkrétních kurzů z každé skupiny, dle nejvyššího počtu hlasů. Tento graf vyšel zajímavě, jelikož většina zvolených možností obsahuje více respondentů s knihovnickým vzděláním, dvě zvolené odpovědi vyšly se stejnými daty a pouze

jedna zvolená odpověď obsahuje více respondentů bez knihovnického vzdělání. Pro respondenty s knihovnickým vzděláním mají největší přínos kurzy služeb knihoven se 24 odpověďmi, jistota ve využívání informačních a komunikačních technologií se 23 odpověďmi, znalosti v oblasti elektronických a informačních zdrojů s 22 odpověďmi, komunikační dovednosti s 21 odpověďmi a na pátém místě je přehled o současné literatuře s 19 odpověďmi. Pro respondenty bez knihovnického vzdělání jsou pak nejvíce praktické kurzy komunikačních dovedností s 18 odpověďmi, služby knihoven se 17 odpověďmi, přehled o současné literatuře se 17 odpověďmi, znalosti ze současné literatury se 17 odpověďmi, jistota ve využívání informačních a komunikačních technologií s 15 odpověďmi. Přínosy pro praktickou činnost uváděli více respondenti s knihovnickým vzděláním a to v 11 případech ze 14. Respondenti bez knihovnického vzdělání mohou mít jinou představu o knihovnách a jejich funkcích, zajímají se především o kurzy literatury, kdežto lidé s knihovnickým vzděláním mají komplexnější pohled na práci knihovníka a funkce knihoven. Jsou ambicióznější v tom, jak se rozvíjet a jak rozvíjet služby knihoven. Respondenti bez knihovnického vzdělání uvedli více hlasů pouze ve 2 případech ze 14 a jen 1 kurz měl stejný počet respondentů z obou kategorií. **Hypotéza č. 3** Přínosy pro praktickou činnost uvedou pouze respondenti bez knihovnického vzdělání se nepotvrdila.

Graf č. 9 Přínosy v závislosti na knihovnickém vzdělání. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Otázka č. 4 Jakou formu vzdělání respondenti upřednostňují v závislosti na jejich věku? Tato otázka byla vytvořena z otázek č. 1 a č. 12. Pro respondenty mezi lety 46-65 jednoznačně převládly praktické ukázky vzdělávání. Pro respondenty, kterým je 36-45 let pak volilo pro praktické ukázky stejný počet lidí jako pro online kurzy. Zde se nejspíše používání ICT a generační rozdíly dělí. Pro skupiny 18-25 let bylo praktické vzdělávání na druhém místě a pro skupinu 26-35 let byly praktické ukázky až na třetím místě. Naopak online kurzy převládly na prvních místech ve skupinách mezi lety 18-25 a 26-35 let. Ve skupině 46-55 let je online vzdělávání na druhém místě a pro skupinu 56-65 let je také na druhém místě. Online kurzy tedy převládají ve skupině ve věku 18-35 let. Teoretické kurzy získaly nejvíce respondentů ve skupině 46-55 let a na druhém místě je skupina 56-65 let. Dále pak skupina 26-35 let a poslední skupina 36-45 let. V nejmladší skupině 18-25 let pro teoretické kurzy nikdo nehlasoval. Teoretické kurzy tedy převažují pro skupinu 46-55 let. Poslední formou vzdělávání jsou osobní konzultace. Osobní konzultace získaly největší podíl respondentů ve skupině 46-55 let dále pak ve skupině 56-65 let, na třetím místě je skupina 36-45 let a čtvrtém místě jsou dvě skupiny 18-25 let a 26-35 let. Z tohoto výzkumu lze říci, že respondenti preferují kurzy s praktickou ukázkou anebo online kurzy. Podle věku pak lze vyvodit, že respondenti ve věku 36-65 let preferují praktické ukázky vzdělávání, a respondenti ve věku 18-45 let preferují online kurzy. Třetím preferovaným kurzem jsou teoretické kurzy a čtvrtým preferovaným kurzem jsou osobní konzultace. **Hypotéza č. 4** Respondenti vítají spíše online formu vzdělávání v jakémkoliv věku se nepotvrdila.

Graf č. 10 Forma vzdělávání v závislosti na věku. Zdroj: *Vlastní zpracování*

Vyhodnocení rozhovorů 1-4

Otázky jsou rozděleny do dvou skupin, pro metodika a pro zaměstnance knihoven. Otázky budou porovnány zároveň s krátkým shrnutím.

Otázka č. 1 pro metodika: Jak se vzdělávací aktivity proměňují během let?

Otázka č. 1 pro zaměstnance: Jsou vzdělávací aktivity rozdílné/ propracovanější/ lépe definované, než tomu bylo před pár lety?

Z rozhovoru s metodičkou v SVK, která pracuje v této knihovně 40 let vyplývá, že zde vždy byly potřeby k posunům dalšího vzdělávání. Zvláště pak, co se týče ICT a jeho rychlého vývoje. Dříve, jak se metodička vyjádřila, bylo vzdělávání zaměřené hlavně na praxi, na práci s dětským čtenářem a na zpopularizování četby. S nástupem ITC do knihoven a zavádění AKS se nejdříve vyučovaly pouze kurzy IT s původními šesti okruhy. Ty se týkaly práce s nástroji od společnosti Microsoft, práce s mailem a se správcem souborů. Později začalo být nutné výuku nějak zpestřit. Například práce s fotografiemi a photoshop. SVK se svou výuku vždy snažila rozšiřovat dle aktuálního vývoje. (Příloha č. 1)

První zaměstnanec z SVK si myslí, že kurzy jsou každým rokem lépe propracované, soustřeďující se na nějaké konkrétní téma. K lepšímu se také posunula technologická stránka a zvýšila se interaktivita vzdělávajícího k posluchačům. Druhý zaměstnanec z KMP si myslí, že kurzy které probíhají online jsou propracovanější, než před pár lety. Především z důvodu nutnosti přizpůsobit se kvůli Covid-19. Přiklání se ale k názoru, že takových je spíše méně. Většina online i běžné výuky stále probíhá horizontálně bez jakékoliv interakce. Třetí zaměstnanec ze ZČU se zúčastňuje především kurzů, které se týkají vyhledávání informací a komunikace se čtenářem. Největším přínosem pro tohoto respondenta jsou online kurzy, které se také nahrávají, a je možnost se k nim později vracet. (Příloha č. 2, 3, 4)

Z názorů tedy vyplývá, že SVK se snaží přizpůsobit DV technologickému pokroku. Stále je zde minimum interaktivity vyučujícího k posluchači. Objevuje se ale více kurzů zaměřených na konkrétní téma, nebo úplně nové téma. Například enviromentální akce pro děti v knihovnách.

Otázka č. 2 pro metodika: V čem Covid-19 přispěl ke změnám?

Otázka č. 2 pro zaměstnance: Vnímáte, že Covid-19 nějak ovlivnil změny ve vzdělávání v knihovnách? Jak?

Velké změny nastaly především kvůli omezení činnosti pro veřejnost. Výpůjčky, které nešlo vypůjčit absenčně, bylo možné zveřejnit na Krameriu tj. v digitální knihovně. Metodička si pochválila zvýšenou komunikaci mezi personálem SVK i mezi 16 pověřenými knihovnami. Především se všichni snažili vyjít vstříc co nejvíce čtenářům. Díky Covid-19 se rozšířila nabídka vzdělávání online a knihovna SVK se snažila více zviditelnit na platformách Facebook a Instagram. (Příloha č. 1)

První zaměstnanec SVK myslí, že přesunem vzdělávacích kurzů do online prostředí se jej mohlo zúčastnit více lidí. Druhý zaměstnanec z KMP si také myslí, že díky přesunu kurzů do online prostředí se kurzy staly dostupnějšími pro širší spektrum lidí. Třetí zaměstnanec ze ZČU se domnívá, že se více rozmohlo vzdělávání online a on i jeho kolegové tento způsob oceňují. (Příloha č. 2, 3, 4)

Z druhé otázky lze vyvodit, že knihovny se dokázaly dobře přizpůsobit krizové situaci a že zaměstnanci jsou spokojeni s přesunem vzdělávání na online platformy.

Otázka č. 3 pro metodika: Jaká teď uplatňujete kritéria při sestavování vzdělávacích aktivit?

Otázka č. 3 pro zaměstnance: Jaká kritéria vy sám / sama uplatňujete při výběru kurzů?

SVK uplatňuje svou pozornost v kurzech na rozvoj měkkých dovedností např. pedagogické minimum pro knihovníky, snaží se také vzdělávání poskytovat naučně zábavnou formou díky používání tabletů ve výuce. (Příloha č. 1)

Zaměstnanec z SVK si vybírá kurzy především o komunikaci se čtenářem a IT technologie. Jeho kritériem je, aby přednáška byla kombinací prezentace či videa, kdy obojí lze shlédnout zpětně. Dalším kritériem je využití poznatků z kurzu v praxi. Druhý respondent z knihovny KMP uvedl, že si schválně vybírá kurzy těžší u kterých ví, že mu něco přinesou. U ostatních kurzů, které se opakují cyklicky se v zásadě nic nemění a nic k užitku mu nepřinášejí. Třetí zaměstnanec ze ZČU uplatňuje při výběru vlastní zájem a využitelnost v praxi. (Příloha č. 2, 3, 4)

Pro SVK lze konstatovat, že se snaží svou pozornost u vzdělávacích kurzů soustředit i na další dovednosti které jsou potřeba, než-li pouze tradiční a cyklické vzdělávání o komunikaci a IT technologiích. Rozhodně jsou potřeba měkké dovednosti a zvláště pak pro

knihovníky v přímých službách a v dětských odděleních. Zaměstnanci především uplatňují kritérium využitelnosti.

Otázka č. 4 pro metodika: Mají zaměstnanci knihoven dostatečné znalosti pro vykonávání své práce a jsou schopni udržovat krok s vývojem technologií?

Otázka č. 4 pro zaměstnance: Jsou pro Vás kurzy vytvořené tak, že vnímáte prohlubování znalostí ve Vašem oboru a jste schopni nové poznatky aplikovat při práci? Dokážete díky kurzům lépe udržovat krok s vývojem technologií?

Z pohledu metodika mají zaměstnanci zájem o vzdělávání přirozeně. To napomáhá i k bližším vazbám s menšími knihovnami. Většina kurzů je tvořena od začátečníků po pokročilé a tak si každý může vyzkoušet, jak na tom se svými znalostmi je a může se díky návaznosti kurzů posouvat vpřed. Pokud je u zaměstnance zájem o DV jsou zde také možnosti. Metodička si také myslí, že kurzy pro práci v knihovně by měly být inovovány každých 5 let. (Příloha č. 1)

Díky vzdělávacím kurzům vnímá první zaměstnanec z SVK prohloubení svých dovedností a znalostí. Dle jeho názoru jsou kurzy každý rok o něco lépe zpracované a konkrétněji zaměřené. Velmi mu pomáhají ve výkonu jeho práce kurzy, které se týkají IT a vývoje technologií. Druhý zaměstnanec z KMP si nemyslí, že by se díky kurzům prohlubovaly jeho znalosti. Dle jeho názoru jde často o cyklicky opakující se kurzy obsahující základní znalosti. Poslední zaměstnanec ze ZČU se orientuje ve vzdělávání především na vyhledávání elektronických zdrojů, které využije v praxi a jsou pro něj poměrně značným přínosem. (Příloha č. 2, 3, 4)

Metodik z SVK je přesvědčen, že zaměstnanci mají tyto znalosti. Jsou schopni udržovat krok s vývojem technologií, díky navazujícím kurzům, pokud se zaměstnancům chce. Ze zaměstnanců je jeden zcela nespokojen se vzděláváním a prohlubováním znalostí. Dva respondenti z knihoven jsou spíše spokojeni s DV. K prohlubování znalostí jim pomáhají kurzy věnující se vývoji ICT.

Ve shrnutí lze říci, že knihovny se opravdu snaží o udržení tempa s technologickým pokrokem. Je zde však problematika interaktivity v průběhu vzdělávacích akcí. Respondenti se cítí být nezapojeni a to může vést k jejich neúčasti i k názorům, že jim tyto kurzy nic nového ani zajímavého nepřináší. Přesunutí na online platformy je však vnímáno velmi pozitivně z obou výzkumů. Především kvůli nahrávání kurzů, ke kterým se lze později dle potřeby vracet. Krajská knihovna se svou pozornost snaží zaměřit také na kurzy měkkých dovedností.

Knihovníci jsou schopni udržovat tempo s vývojem nových technologií, pokud mají zájem. Lze konstatovat, že mezi knihovníky je spíše spokojenost se vzdělávacími kurzy.

10. Závěr

V Plzeňském kraji je hustě vybudovaná síť profesionálních i neprofesionálních knihoven. Knihovníci v přímých službách, kteří denně přichází do kontaktu s jejími uživateli potřebují od krajské knihovny zajistit kvalitní vzdělávání. Nejčastějšími oblastmi vzdělávání jsou IT kurzy pro každodenní ovládání informačních a komunikačních technologií, přes zkvalitnění vyhledávání informací, jejich třídění a ukládání. Dalšími hojně nabízenými kurzy jsou práce s elektronickými zdroji, služby knihoven, rozvoj komunikačních dovedností, lektorské a prezentační dovednosti, znalosti a přehled ze současné literatury, pro větší knihovny jsou to marketingové strategie.

Knihovníci jsou zde, aby pomáhali vzdělávat společnost. Toto vzdělávání se netýká pouze studentů, kteří jsou nejčastějšími návštěvníky knihoven ve zkouškovém období. Mezi nároky na knihovníky patří i rozvoj a podpora informační a čtenářské gramotnost v ČR. K vykonávání takto vysokých cílů je potřeba, aby i oni sami měli možnost se účastnit dalšího vzdělávání a byli podporováni a motivováni svým zaměstnavatelem. V obecních knihovnách je tato skutečnost o něco těžší, pokud nelze zajistit provoz knihovny z důvodů malé kapacity zaměstnanců.

Knihovníci by měli mít možnost se hlouběji vzdělávat a rozvíjet se tak, aby byli schopni splňovat požadavky kompetencí a vědomostí o chodu knihovny a procesech v ní. Důležitým nástrojem použitým pro tuto práci byl Evropský průvodce kompetencemi v oboru knihovnických a informačních služeb, který se detailně vyjadřuje o kompetencích knihovníka pro 21. století. Z něj byly vybrány základní dovednosti knihovníka, které pak přispěly k vytvoření dotazníku a otázek pro polostrukturované rozhovory. Ze všech otázek a hypotéz byly sestaveny ještě čtyři výzkumné cíle.

Z prvního výzkumného cíle lze říci, že respondenti zapojení do výzkumu se spíše pohybují okolo středního věku a výše. Průzkum o jejich nejvyšším dosaženém vzdělání dopadl velice příznivě, protože 54 % tj. 39 respondentů má vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu respondentů tj. 72 má 37 z nich vystudovaný obor knihovnictví na vysoké, vyšší odborné, nebo střední škole.

Z druhého výzkumného cíle, kde se jednalo o zájem a přínos dalšího vzdělávání má 94 % tj. 68 respondentů zájem o další vzdělávání a přínos pro jejich praktickou činnost vidí 50 % tj. 36 respondentů. 39 % tj. 28 respondentů uvedlo, že další vzdělávání má spíše přínos.

Třetí výzkumný cíl měl zjistit, jak respondentům ne/vyhovuje aktuální nabídka dalšího vzdělávání a co by případně ocenili za kurzy. 59 % tj. 42 respondentů uvedlo, že je spíše spokojeno s aktuální nabídkou vzdělávání a 28 % tj. 20 respondentů je plně spokojeno s nabídkou vzdělávání. Nejvíce požadovaným kurzem byl jazykový kurz. Již ve vyhodnocování praktické části bylo zmíněno, že knihovníci nemají příliš prostoru ani možnosti se tohoto kurzu účastnit. SVK i KMP by měly zainvestovat do rozvoje jazykových schopností svých zaměstnanců, protože jako čtvrté největší město v ČR s univerzitou, která má 9 fakult a ročně hostí mnoho studentů ze zahraničí. Je nezbytné, aby knihovníci disponovali jazykovými dovednostmi. Druhým nejčastějším kurzem, kterého by se knihovníci rádi zúčastňovali byly kurzy o současné světové literatuře.

Čtvrtým výzkumným cílem byla modernizace kurzů a ovlivnění vzdělávání kvůli Covid-19. Z celkového počtu respondentů uvedlo 29 % tj. 21, že si přejí modernizaci dalšího vzdělávání. To vyplývá i z rozhovoru s metodičkou, která v rozhovoru uvedla, že by se kurzy pro práci v knihovně měly modernizovat každých 5 let. V kvantitativním průzkumu respondenti uvedli, že IT kurzy by se měly modernizovat každý rok. V druhé polovině výzkumné otázky, kde se pojednává o změnách kvůli Covid-19 a jak ovlivnil vzdělávání, bylo největší změnou přesunutí kurzů do online prostoru. Z kvantitativního průzkumu se pouhých 11 respondentů z celkových 72 vyjádřilo, že kurzy se staly více interaktivními. V kvalitativním rozhovoru se zaměstnanec z KMP vyjádřil, že jen velmi málo kurzů se stalo opravdu interaktivními. Co vnímají respondenti i nadále jako velký přínos je pořádání online kurzů, uvedlo 69 respondentů. Díky online výuce jsou lektori i posluchači více flexibilní, uvedlo 31 respondentů. Vzdělávání online má příznivý dopad na účast respondentů, tedy těch, kteří mají alespoň chytrý telefon. Z provedených čtyř rozhovorů v empirické části vychází, že všichni čtyři respondenti si online vzdělávání chválí. Především kvůli ušetření dojezdové vzdálenosti a časové náročnosti. Další pozitivum je, že kurz lze shlédnout i později. Online výuka je sice do jisté míry chválena, ale objevují se zde i problémy, a tím hlavním je málo interaktivity mezi lektorem, prezentací a posluchači. Dle kvalitativního i kvantitativního průzkumu je vidět, že někteří lektori se výjimečné situaci přizpůsobili a své vyučování upravovali tak, aby posluchači měli možnost se zapojit. Bohužel, jen někteří lektori tak učinili. Ze zbytku dat obou výzkumů vyplývá, že vzdělávání stále zůstává na horizontální rovině, bez jakékoliv interakce. To dále souvisí s neúčastí knihovníků a s tím, že jim kurzy nepřináší nic nového ani nic praktického. SVK by tak možná měla učinit kroky, které by lektory přinutily změnit dosavadní formu vzdělávání. Další vzdělávání není jen o vědomostech, je také

o kontaktech, které knihovníci mohou díky kurzům získat. I kontakty mohou být lákadlem pro účast na dalším vzdělávání a to se dále může odrážet v budoucích spolupracích knihoven.

Zajímavým návrhem, který v kvantitativním výzkumu navrhl knihovník z obecní knihovny, byl kurz zavádění AKS do knihoven. Se zaváděním AKS by měla vypomoci pověřená knihovna. Na tuto konkrétní pomoc však často nejsou kapacity. Knihovníci z malých obcí si tak musí poradit sami. Bylo by tedy užitečné, aby SVK nějaký takový kurz zavedla. Dalším velmi důležitým a aktuálním návrhem, který zazněl v kvantitativní části od metodika, je integrace cizinců do knihoven. S velkým přílivem ukrajinských uprchlíků by knihovny na Plzeňsku měly jednat rychle a získat si pozornost těchto lidí.

Knihovny pořádají mnoho akcí pro dětské čtenáře. Proto je důležité knihovníky podporovat v kurzech o tvorbě lekcí pro děti, případně pedagogického minima. Vyplývá to z otevřených odpovědí v kvantitativním průzkumu.

Tato práce může dále posloužit svým výzkumem pro SVK PK a KMP, ale i pro další knihovny. Může pomoci ve vytváření nových nebo modernizovaných kurzů pro knihovníky a eventuálně může posloužit pro srovnání vzdělávání v jiném kraji v ČR.

Seznam literatury

1. BAWDEN, David, Polona VILAR a Vlasta ZABUKOVEC, 2005. Education and training for digital librarians: A Slovenia/UK comparison. *Aslib Proceedings* [online]. **57**(1), s. 85-98 [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/00012530510579084>
2. BURGEROVÁ, Jarmila, 2002. IFLA a české knihovnictví. *Národní knihovna knihovnická revue* [online]. Praha: Národní knihovna ČR, **13**(4) [cit. 2022-04-14]. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <https://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0204/0204288.html>
3. BURGETOVÁ, Jarmila, 2006. *Evropský průvodce kompetencemi v oboru knihovnických a informačních služeb* [online]. Praha: SKIP, 137 s. [cit. 2022-04-20]. ISBN 80-85851-17-2. Dostupné z: http://skip.nkp.cz/KeStazeni/Pruvodce_kompetencemi2007.pdf
4. CEJPEK, 2000. Knihovnictví v širších souvislostech – vzdělání a povolání. In: *CASLIN 2000. Vzdělávání knihovníků, 7. mezinárodní seminář, konaný 28.květen – 1. červen 2000*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 124-128. ISBN 80-244-0247-5.
5. ČERŇOVÁ, Dagmar, 2006. Výkon regionálních funkcí v Plzeňském kraji. In: *55 let Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje: Studie - data - vzpomínky 2000 - 2005*. Plzeň: MK Tisk, s. 133-142. ISBN 80-85093-96-0.
6. ČERŇOVÁ, Dagmar, 2008. *Regionální funkce knihoven v Plzeňském kraji*. Brno. 170 s. Rigorózní práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Milena ČERNÁ.
7. ČESKO. Zákon č. 110 ze dne 15. 5. 2007 o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 49. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-110>
8. ČESKO. Zákon č. 179 ze dne 5. 5. 2006 o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 61. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-179>
9. ČESKO. Zákon č. 257 ze dne 25. 7. 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 98. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-257>

10. ČESKO. Zákon č. 262 ze dne 7. 6. 2006, Zákoník práce [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 84. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
11. ČESKO. Zákon č. 435 ze dne 1. 10. 2004 o zaměstnanosti [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 178. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-519>
12. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 430 ze dne 22. 7. 1919 o veřejných knihovnách obecních. In: *Sbírka zákonů Československé republiky*. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://ipk.nkp.cz/docs/legislativa/KnihovniZakon_1919.doc
13. DILHOFOVÁ, Adéla, 2017. Vzdělávání: Aktuální možnosti získání rekvalifikace v oboru knihovnictví. *Čtenář: měsíčník pro knihovny* [online]. Kladno: Středočeská vědecká knihovna v Kladně, **69**(10), s. 372-373 [cit. 2022-04-15]. ISSN 1805-4064. Dostupné z: <https://www.svkkk1.cz/ctenar/clanek/58>
14. DVOŘÁKOVÁ, Miroslava a Michal ŠERÁK, 2016. *Andragogika a vzdělávání dospělých: vybrané kapitoly*. Vyd. 1. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. 169 s. Varia, č. 56. ISBN 978-80-7308-695-4.
15. ENGELSON, Leslie A., 2019. Sufficiency of Cataloging Education: School Librarians respond. *Journal of education for library and information science* [online]. North York: University of Toronto Press, 60 (4), s. 285-311 [cit. 2022-04-14]. ISSN 2328-2967. Dostupné z: DOI: 10.3138/jelis.2018-0072.
16. HENDRYCHOVÁ, Hana, 2021. *Přehled dalšího vzdělávání od roku 2001 do roku 2020 v SVK PK*. Plzeň.
17. HENDRYCHOVÁ, Hana, 2021. *Průběh vzdělávání knihovníků v ICT v Plzeňském kraji od roku 2001 do roku*. Plzeň.
18. HOMOLOVÁ, Pavla a kol., 2015. *Komparace systémů dalšího profesního vzdělávání v ČR a ve vybraných zemích EU*. Výstupní analytická zpráva projektu KOOPERACE [online]. Praha: Fond dalšího vzdělávání, s. 46 [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: <https://adoc.pub/komparace-system-dalihu-profesniho-vzdlavani-v-r-a-ve-vybran.html>
19. IFLA, 2019. Strategie IFLA 2019 – 2024. *International Federation of Library Association and Institutions* [online]. IFLA: Netherlands, 8 s. [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.ifla.org/strategy-translations/>

20. *Informace pro knihovny*, 2022 [online]. Praha: Národní knihovna ČR [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/homepage-ipk>
21. KLOUČKOVÁ, Zdenka, 2008. Nové souvislosti v mimoškolním vzdělávání knihovníků. *Čtenář: měsíčník pro knihovny*. Měsíčník pro knihovny. Kladno: Středočeská vědecká knihovna v Kladně, **60**(1), s. 5-9. ISSN 0011-2321
22. *Knihovna Liberec*, 2022. Knihovna Liberec. Bibliothek Liberec, Library Liberec. Liberec: Krajská vědecká knihovna v Liberci, [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.kvcli.cz/pro-knihovny/vzdelavani/e-learningove-kurzy>
23. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., [2004] [online]. *Výroční zpráva 2003*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava03.pdf
24. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2005 [online]. *Výroční zpráva 2004*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava04.pdf
25. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2006 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2005*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava05.pdf
26. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2007 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2006*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava06.pdf
27. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2008 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava07.pdf
28. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2009 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava08.pdf
29. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2010 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava09.pdf

30. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2011 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava10.pdf
31. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2012 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava11.pdf
32. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2013 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2012*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava12.pdf
33. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2014 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2013*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava13.pdf
34. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2015 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2014*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava14.pdf
35. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2016 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2015*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava15.pdf
36. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2017 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2016*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava16.pdf
37. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2018 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2017*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava17.pdf
38. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2019 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2018* Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava18..pdf
39. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2020 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2019*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovnamp/o_knihovne/dokumenty/zprava19.pdf

40. KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, ed., 2021 [online]. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2020*. Plzeň: KMP. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: https://knihovna.plzen.eu/Files/knihovna/po_knihovne/dokumenty/zprava20.pdf
41. KOPECKÝ, Martin, 2010. Tři možnosti (a jejich limity) systematizace občanského vzdělávání dospělých v kontextu evropské integrace. In: *Trendy a možnosti rozvoje dalšího vzdělávání dospělých v kontextu sjednocující se Evropy*. 1. vyd. Praha: Česká andragogická společnost, s. 98. ISBN 978-80-87306-06-2.
42. KREJČÍKOVÁ, Věra a Magda ŠRAJBOVÁ, 2006. Informace o bakalářském studiu Knihovnictví a informační služby na Západočeské univerzitě v Plzni. *Ikaros* [online]. **10**(11) [cit. 2021-09-11]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/13349>
43. KUBA, Jaroslav, 1965. Vzdělávání knihovníků v Západočeském kraji. In: *Knihovník*. Praha: Orbis, **10**(6), s. 187-188.
44. KULTOVÁ, Anna, 2012. *Zavedení psychologických kurzů a seminářů do celoživotního vzdělávání knihovníků ve veřejných knihovnách* [online]. Brno. 64 s. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Ústav české literatury a knihovnictví. Kabinet informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Petr ŠKYŘÍK. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/ftfgq/Zavedeni_psychologickych_kurzu_a_seminaru_do_celozivotniho_vzdelavani_knihovniku_ve_veřejnych_knihovnách.pdf
45. LAAL, Marjan, 2011. Lifelong learning: What does it Mean?. *Procedia. Social and Behavioral Sciences* [online]. Iran: Elsevier, vol. 28, s. 470-474 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.11.090>.
46. MAŘÁKOVÁ, Andrea, 2007. Knihovnické a informační systémy a služby na SOŠ profesora Švejcara v Plzni. *Ikaros* [online]. **11**(6) [cit. 2022-03-24]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/13345>
47. MAŘÁKOVÁ, Andrea, 2015. Obor Informační služby – knihovnictví v Plzni slaví 15 let. *Ikaros* [online]. **19**(11) [cit. 2022-03-24]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/17619>
48. Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky, 2019. In: *IPK* [online]. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky->

[pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-ceske-republiky-2019#standard](#)

49. Národní ústav pro vzdělávání, 2022 [online]. In: *NÚV*. [cit. 2022-04-13]. Dostupné z: <https://www.nuv.cz/t/sladieni-nabidky-dalsiho-vzdelavani-s-pozadavky-potrebam>

50. NEUMANNOVÁ, Dana, 2017. *Specifika švédského knihovnictví: veřejné knihovnické a informační služby pro menšiny a migranty* [online]. Praha. 59 s. Bakalářská práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Pavlína KOLÍNKOVÁ. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/95495/130223337.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

51. NOH, Younghee, 2020. A study on the changes in librarians' perception before and after user privacy education. *Library and Information Science Research* [online]. **42**(3) [cit. 2021-05-02]. ISSN 07408188. Dostupné z: doi 10.1016/j.lisr.2020.101032

52. PALÁN, Zdeněk a Ladislav RÝZNAR, 2000. *Vzdělávání dospělých a Evropa*. Hradec Králové: Gaudeamus, 127 s. ISBN 80-7041-879-6.

53. PALÁN, Zdeněk, 2002. *Lidské zdroje: výkladový slovník*. Praha: Academia, 280 s. ISBN 80-200-0950-7.

54. PILLEROVÁ, Vladana a HOUŠKOVÁ, Zlata, 2015. Průzkum názorů vedoucích pracovníků na celoživotní vzdělávání knihovníků. *Čtenář: měsíčník pro knihovny*. [online]. **67**(6) [cit. 2022-04-07]. ISSN 1805-4064. Dostupné z: <https://svkkl.cz/ctenar/clanek/784>

55. PLAMÍNEK, Jiří, 2014. *Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 336 s. ISBN 978-80-247-4806-1.

56. *Sdružení knihoven České republiky*, 2022 [online]. SDRUK. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://sdruk.cz/>

57. SREENIVASULU, V., 2000. The role of a digital librarian in the management of digital information systems. *Electronic library* [online]. Bradford: MCB UP Ltd, **18** (1), s.12-20. ISSN 0264-0473. Dostupné z: DOI: 10.1108/02640470010320380

58. *Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky*, 2022 [online]. Praha: Národní knihovna ČR. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.skipcr.cz/>

59. SVK PK, ed., 2021 [online]. *Přehled činnosti veřejných knihoven Plzeňského kraje v roce 2020*. Plzeň: SVK PK. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://svkpk.cz/wp-content/uploads/2021/07/P%C5%99ehled-%C4%8Dinnosti-2020-WEB.pdf>
60. SVK PK, ed., 2022. *Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2021*. Plzeň: SVK PK. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://svkpk.cz/wp-content/uploads/2022/03/Rocni-zprava-o-vykonu-RF-za-2021-elektronicka.pdf>
61. ŠENFELDOVÁ, Eva, 2014. *Vzdělávání knihovníků ve Středočeském kraji*. Kladno. 74 s. Bakalářská práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Milena ČERNÁ.
62. ŠIMSOVÁ, 2000. Britská koncepce profesního vzdělávání v informačních službách: využití profesního vzdělávání v Library Association a British Computer Society. In: *CASLIN 2000. Vzdělávání knihovníků*, 7. mezinárodní seminář, konaný 28. květen – 1. červen 2000. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 83-89. ISBN 80-244-0247-5.
63. UNESCO, 2010. Souhrnná zpráva o vzdělávání dospělých. In: *MŠMT*. [online]. 15.2. 2010. [cit. 2022-04-02]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/uploads/adult_education/Souhrnna_zprava_o_vzdelavani_dospelych.pdf
64. *Veřejné informační služby knihoven*, 2022 [online]. Praha: Národní knihovna ČR. [cit. 2022-4-19]. Dostupné z: <https://visk.nkp.cz/>
65. VETEŠKA, Jaroslav a Michaela TURECKIOVÁ, 2008. *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada, 159 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1770-8.
66. VYČICHLO, Jaroslav, 1996. Státní vědecká knihovna v Plzni: Několik kapitol z historie a přítomnosti organizace. In: *Západočeský historický sborník 2*. Plzeň: Státní oblastní archiv v Plzni, s. 285-306. ISBN 80-238-0260-7.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1. - Schéma plánování vzdělávacího programu.....	str. 22
Obrázek č. 2. - Digital information access and retrieval.....	str. 35

Seznam grafů

Graf č. 1 - Přínosy mimoškolního vzdělávání.....	str. 47
Graf č. 2 - Výčet kurzů.....	str. 49
Graf č. 3 - Kurzy, které by uvítali raději.....	str. 50
Graf č. 4 - Důvody modernizace.....	str. 52
Graf č. 5 - Výčet kurzů pro modernizaci.....	str. 53
Graf č. 6 - Dopad Covid-19.....	str. 54
Graf č. 7 - Mimoškolní vzdělávání v závislosti na věku.....	str. 55
Graf č. 8 - Spokojenost s nabídkou v závislosti na již dosaženém vzdělání.....	str. 56
Graf č. 9 - Přínosy v závislosti na knihovnickém vzdělání.....	str. 57
Graf č. 10 - Forma vzdělávání v závislosti na věku.....	str. 58

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Přehled knihoven.....	str. 33
Tabulka č. 2 – Přehled dalšího vzdělávání v ICT.....	str. 79
Tabulka č. 3 - Přehled dalšího vzdělávání.....	str. 81

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Rozhovor s metodičkou kraje.....	str. 74
Příloha č. 2 – Rozhovor se zaměstnancem SVK v přímých službách.....	str. 75
Příloha č. 3 – Rozhovor se zaměstnancem Knihovny města Plzně.....	str. 76
Příloha č. 4 – Rozhovor se zaměstnancem univerzitní knihovny ZČU.....	str. 77
Příloha č. 5 - Průběh vzdělávání knihovníků v ICT v Plzeňském kraji od roku 2001..	str. 79
Příloha č. 6 - Přehled dalšího vzdělávání od roku 2001 do roku 2020 SVK PK.....	str. 81
Příloha č. 7 – Průběh vzdělávání knihovníků v ICT v Plzeňském kraji od roku 2001 do roku 2020.....	str. 84

Přílohy

1. Rozhovor s metodičkou kraje

1. Jak se vzdělávací aktivity proměňují během let?

V knihovnictví působím 40 let a od roku 2008 pracuji v oddělení vzdělávání SVK. Vždy tady byly snahy o další vzdělávání a přizpůsobení se době. Dříve byly vzdělávací akce zaměřené na praxi – práce s literaturou pro děti, mládež, seniory, dle žánrů. Probíhala tzv. knihovnicko-bibliografická příprava dětí a mládeže pro zpopularizování čtení. S nástupem AKS po roce 2000 nastal zlom v ICT. Hojně se začala používat angličtina díky zavádění nových systémů a AKS se začínaly programovat na míru knihovnám. Především pro přírůstky do knihoven a evidenci čtenářů. Samozřejmě, knihovníci se nejdříve museli zbavit ostychu z práce s počítačem a začít se učit. V SVK vznikla v roce 2001 první PC učebna. Do roku 2012 se mohl vzdělávat každý, kdo měl možnosti a zájem. Bylo možné personál vzdělávat v Microsoft Excel, Microsoft Word, Microsoft PowerPoint, práce s emailem, práce s internetem, správa souborů. Po roce 2012 muselo dojít ke zatraktivnění kurzů, a proto se začaly objevovat kurzy jako digitální fotografie a práce s ní. Tj, photoshop, ořezávání, vkládání fotografie do textu či prezentace. Další zatraktivnění se týkalo používání komunikačních prostředků jako je Skype. Úprava videí, práce s vyhledavačem Google a digitální knihovny. Jelikož byli lektori velmi drazí, měla knihovna SVK nasmlouvané spolupráce s městským úřadem a jejich IT techniky a Západočeskou univerzitou.

2. V čem Covid-19 přispěl ke změnám?

Především k velké omezení činnosti. V SVK jsme dávali knihy do třídní karantény a čtenáři nesměli do volného výběru. Vše tedy fungovalo přes objednávkový systém a čtenáři si chodili pro své výpůjčky k obslužnému pultu za přísných hygienických podmínek. Pokud výpůjčka nemohla být vypůjčena bylo možné ji zveřejnit na Krameriu. Dále naši čtenáři mohli a mohou využívat Library Press Reader, který slouží pro čtení denního tisku online. Taktéž se v knihovnách více komunikovalo, jelikož komunikace probíhala pouze na platformách online, každý se v komunikaci musel zapojit. S našimi 16 pověřenými knihovnami jsme měli porady online, vše jsme se učili za pochodu, nakupovali novou techniku jako mikrofony a kamery k počítačům. Snažili jsme se co nejvíce vyjít vstříc čtenářům. Návštěvnost webových stránek rapidně vzrostla a my začali připravovat první online programy. SVK též používá sociální sítě

Facebook a Instagram, což byla příležitost se zviditelnit jinak. Nemohli jsme ale podnikat žádné vzdělávací projekty pro školy, pouze se rozšířila nabídka online vzdělávání.

3. Jaká teď uplatňujete kritéria při sestavování vzdělávacích aktivit?

Především sledujeme, co se obecně děje. Zaměřujeme se více na měkké dovednosti, jako pedagogické vzdělávání, které je v knihovně při práci s mladším čtenářem velmi důležité. Snažíme se o široký arzenál poznatků a poskytovat vzdělávání naučnou a zábavnou formou. Chceme naše čtenáře i zaměstnance zaujmout. Díky spolupráci se ZČU hojně využíváme ve výuce tablety například pro zpracování úkolu a jeho následné prezentace videem. Jedná se tedy o komunikační a technické dovednosti v jednom.

4. Mají zaměstnanci knihoven dostatečné znalosti pro vykonávání své práce a jsou schopni udržovat krok s vývojem technologií?

Myslím si, že zájem o vzdělávání mají přirozeně, přispívá to i k vazbám k menším knihovnám, kdy se všichni osobně známe a snažíme se též o poznání našeho čtenáře. Momentálně cílíme na pomoc studentům při sestavování literatury k bakalářským a diplomovým pracím. Knihovníci jsou upozorňováni na nové e-learningy a další prohlubování svých poznatků v tématech ICT, kterých pořádáme pro zaměstnance mnoho, lze si tedy dobře vybrat. Kurzy jsou tvořené pro úplné začátečníky i pro pokročilejší. Myslím si, že by zde měl být každých 5 let inovační kurz pro práci v knihovně, a to nejen pro práci s technologiemi. Věřím, že když je zájem jsou zde i možnosti.

2. Rozhovor se zaměstnancem SVK v přímých službách

1. Jsou vzdělávací aktivity rozdílné jiné/ propracovanější/ lépe definované, než tomu bylo před pár lety?

Vzdělávací aktivity jsou jistě každým rokem propracovanější a více cílené na konkrétní témata v oboru. Také vnímám technologický posun, který se odráží právě i ve vzdělávacích kurzech. Například zvýšená interaktivita přednášejícího k posluchačům.

2. Vnímáte, že Covid-19 nějak ovlivnil změny ve vzdělávání v knihovnách? Jak?

Covid-19 rozhodně ovlivnil vzdělávání v knihovnách. Většina seminářů, konferencí či workshopů se díky přesunu do on-line prostředí stala přístupnější pro širší skupinu lidí. Mohu jmenovat například projekty a webináře Udržitelnost v knihovnách vysílané na platformách

typu Facebook či na YouTube kanálech Sdružení knihovníků a informačních pracovníků, kde jsou i další webináře a konference na rozmanitá témata v oblasti knihovnictví.

3. Jaká kritéria vy sám / sama uplatňujete při výběru kurzů?

Kritéria, která uplatňuji při výběru kurzů se týkají prioritně témat komunikace a přístupu ke čtenářům, dalším je rozhodně vzdělávání se v IT a on-line technologiích. Mým kritériem je také, aby pokud možno kurz byl kombinací přednášky a prezentace či videa, ke kterému se lze vracet. V tomto má kritéria splňují právě již zmíněné on-line webináře, kdy lze video a prezentaci shlédnout kdykoliv zpětně. Neméně důležitým kritériem je také, aby byla možnost praktického vyzkoušení na kurzu či přímého využití v praxi. Vzhledem ke stupňujícímu trendu on-line a IT technologií i právě s ohledem na Covid-19 je také kritériem se více vzdělávat v tomto směru, abych mohla kvalitně čtenáři pomoci s navigací v nových systémech.

4. Jsou pro Vás kurzy vytvořené tak, že vnímáte prohlubování znalostí ve Vašem oboru a jste schopni nové poznatky aplikovat při práci? Dokážete díky kurzům lépe udržovat krok s vývojem technologií?

Ano, díky kurzům opravdu vnímám prohloubení svých znalostí v oboru knihovnictví a tak mohu kvalitně aplikovat tyto znalosti ve své praxi. Každým rokem jsou kurzy konkrétněji zaměřené - digitální knihovna zaměřená na projekt Manuscriptorium nebo digitální knihovny celkově, pokaždé se soustřeďují na jednu věc. Google a nástroje, na určitá vybraná témata z oboru, čímž je znalost té konkrétní věci více prohlubující.

Co se týče vývoje technologií, kurzy jsou jistě zásadní pro udržení kroku s trendem nových technologií a velmi mi tyto kurzy pomáhají.

3. Rozhovor se zaměstnancem Knihovny města Plzně

1. Jsou vzdělávací aktivity rozdílné jiné/ propracovanější/ lépe definované, než tomu bylo před pár lety?

Myslím si, že ty které probíhají online jsou propracovanější než před pár lety. Protože to byla nutnost přizpůsobit se novým platformám a interaktivním prvkům. Mnoho webinářů ale zůstává frontálních, tedy pouze výuka. U pár akcí jsem vnímal posun. Lektori svá školení neprokládají interakcí, ale výběrově se objevily webináře, kde lektori uchopili formu školení

lépe, tím že museli kvůli Covidu-19, se webináře posunuli kus vpřed. Například: Jak na environmentální akce pro děti v knihovně?

2. Vnímáte, že Covid-19 nějak ovlivnil změny ve vzdělávání v knihovnách? Jak?

Větší dostupnost toho vzdělávání pro knihovníky, kteří pracují na výpůjčním pultu. Najednou se můžeme zúčastnit většího množství vzdělávacích akcí, protože šetříme čas dojezdu tam a zpět. Lidé kteří by normálně nejeli na školení fyzicky se najednou mohou zúčastňovat online a opravdu se často zúčastňují. Nevím, jestli něco probíhalo hybridně, já na takových akcích nebyl.

3. Jaká kritéria vy sám / sama uplatňujete při výběru kurzů?

Já si vybírám spíše věci, o kterých vím, že budou nějak náročné. V těch méně náročných se stále dokola opakují akce, kterých jsem se zúčastnil a nebyly tolik přínosné. Rád si například zajdu na Microsoft Excel, protože vím, že mi to tolik nejde a rád se něco naučím. Nemám rád triviální kurzy opakující se pořád dokola, už několik let.

4. Jsou pro Vás kurzy vytvořené tak, že vnímáte prohlubování znalostí ve Vašem oboru a jste schopni nové poznatky aplikovat při práci? Dokážete díky kurzům lépe udržovat krok s vývojem technologií?

Mně přijde, že tam není nějaká návaznost nebo více úrovně kurzy. Ta školení se stále opakují dokola, ať už jsou to základy lektorství, základy nějakých softwarů, takže bohužel moc ne. Myslím, že si nevedeme moc dobře. Nemyslím si, že zde jsou nabídky, ve kterých se lze zdokonalovat a pokračovat v nich, vše jsou to základy. Takže s tím nejsem úplně spokojen. Kurz který mi opravdu něco dal se jmenoval Kompetence učícího knihovníka. Byl to týdenní intenzivní kurz a ty intenzivní kurzy v knihovnickém prostředí hodně postrádám. Tento mi dal do mé praxe určitě mnoho a velmi mě bavil. Ostatní kurzy jsem neshledal prohlubující.

4. Rozhovor se zaměstnancem univerzitní knihovny ZČU

1. Jsou vzdělávací aktivity rozdílné jiné/ propracovanější/ lépe definované, než tomu bylo před pár lety?

Do univerzitní knihovny jsem přišla během Covidu, jak to tady vypadalo předtím přesně nevím, ale vzdělávání se konalo určitě jako běžná součást každého knihovníka ve veřejné knihovně. Především zde probíhá vzdělávání o informačních zdrojích a vyhledávání v nich, to je pro nás

jako univerzitní knihovníky nejdůležitější součástí vzdělání. Dále máme různé přednášky na téma komunikace se čtenářem, které se většinou konají online. Pro mě je to ale veliké plus, mít přednášky online, jelikož ještě dálkově studuji vysokou školu a všechno bych nestíhala, pokud bych musela přejíždět z místa na místo. Velice oceňuji, že přednášky se nahrávají a já se k nim mohu popřípadě vrátit a doposlechnout si je, když mám čas.

2. Vnímáte, že Covid-19 nějak ovlivnil změny ve vzdělávání v knihovnách? Jak?

Myslím, že se víc rozmohlo vzdělávání online, což je podle mě změna k lepšímu. Více kolegů tento způsob oceňuje, pokud není třeba někam jezdit na školení nebo přednášku.

3. Jaká kritéria vy sám / sama uplatňujete při výběru kurzů?

Vybírám si kurzy podle toho, co mě zajímá a podle toho, co v práci uplatním tj. například Clarivate (Web of Science), pak jsme měli Kramerius, teď bylo školení k Almě, který nově používá Karlova Univerzita a ještě jsem absolvovala školení k Citace Pro.

4. Jsou pro Vás kurzy vytvořené tak, že vnímáte prohlubování znalostí ve Vašem oboru a jste schopni nové poznatky aplikovat při práci? Dokážete díky kurzům lépe udržovat krok s vývojem technologií?

Většina těch, které absolvuji, jsou pro mě poměrně značným přínosem, ale jak jsem řekla, absolvuji především kurzy na vyhledávání informací v elektronických zdrojích, které opravdu mám možnost využít.

5. Průběh vzdělávání knihovníků v ICT v Plzeňském kraji od roku 2001 do roku 2020

Tabulka znázorňuje počty ICT kurzů během let, celkové hodiny vzdělávání, počty účastníků na kurzech, a celkové počty knihoven zúčastněných na kurzech, které pořádala SVK PK. Názvy kurzů se nedochovaly během let 2001 – 2013. Některé z kurzů mezi lety 2001-2013 můžeme vidět v příloze 7. Seznam dalšího vzdělávání knihovníků v Knihovně města Plzně, kde byly kurzy uvedeny ve výročních zprávách KMP. Od roku 2014 se opět vedla pečlivá evidence kurzů v SVK PK nacházející se pod tabulkou.

Rok	Počet realizovaných kurzů	Počet vyučovacích hodin	Počet účastníků kurzů	Počet účastníků s osvědčením	Počet zúčastněných knihoven
2001	9	140	101	92	25
2002	21	400	274	260	30
2003	21	400	261	234	40
2004	13	260	138	127	37
2005	12	240	113	106	40
2006	12	240	101	81	61
2007	15	240	182	159	89
2008	12	190	125	112	62
2009	9	120	108	98	38
2010	8	100	68	60	30
2011	8	80	77	72	19
2012	10	70	116	114	28
2013	9	66	161	157	29
2014	9	60	146	145	27
2015	8	55	155	113	28
2016	7	60	156	87	29
2017	8	60	185	122	29
2018	8	60	145	116	36
2019	9	60	150	106	40
2020	3*	20	44	33	14
Celkem	211	2 921	2 806	2 394	---

*z důvodu Covid-19 výuka předčasně ukončena

Tabulka č. 2 Přehled dalšího vzdělávání v ICT. Zdroj: *Hendrychová Hana, metodik SVK PK*

Přehled vzdělávacích kurzů ICT ve Vzdělávacím centru SVK PK od roku 2014-2020. Názvy kurzů během let 2001-2013 se nedochovaly, jak již bylo uvedeno výše.

2014

MS Word v. 2013
Sociální sítě
Možnosti programu Gimp
Elektronické ankety a jejich vyhodnocení
Inkscape I.
Digitální knihovna ZČU
Internet, knihovny a hledání informací o zdraví
Úvod do neviditelného webu a EIZ
Inkscape II.

2015

Program My Heritage a genealogické zdroje na internetu
Prezentační program Prezi
Možnosti Google
EIZ pro vzdělávání
Tvorba prezentací a umění prezentovat
Úprava digitální fotografie a program Gimp
Tvorba prezentací a umění prezentovat
Volné EIZ a organizace řešeršní činnosti

2016

Sdílené dokumenty pomocí Google Docs
Plánování pomocí Google kalendáře
Tvorba obsahu sociálních sítí
Digitální fotografie
Správa souborů a bezpečné používání PC
Tvorba propagačních materiálů jednoduše

2017

Správa sociálních sítí

Informační a řešeršní podpora knihoven v práci se školami
Digitální knihovna Kramerius pro začátečníky
Prezentace
Využití citačního software
Digitální obrázky a jejich úprava
Fotografujeme akci
Digitální knihovna Kramerius pro pokročilé

2018

Digitální knihovna Kramerius – zač.
Příprava a vyhodnocení ankety
EIZ k tvorbě rodokmenu
EIZ k tvorbě rodokmenu
Střih a úprava zvukových nahrávek a videa
Digitální knihovna Kramerius – pokroč.
Dotyková zařízení ve výuce
Google a jeho nástroje
Dokumentární portrét

2019

Bezpečnost v on-line prostředí
Windows 10, MS Outlook, jeho nástroje a aplikace
Informační, obsahová a mediální gramotnost pro knihovníky
Tvorba webových stránek podle šablony
Knihovny.cz
Zpracování textu (Opakování MS Word)
Jak na tabulky a grafy v Excelu (Opakování MS Excel)
Grafická tvorba pozvánky a plakátu (v programu Inkscape)
Informační činnosti v menších knihovnách s využitím EIZ

2020

Katalogizační praxe veř. knihoven – tvorba autorit
Bezpečné používání informačních technologií
Katalogizační praxe veř. knihoven – spolupráce se souborným katalogem (Hendrychová, 2021)

6. Přehled dalšího vzdělávání od roku 2001 do roku 2020 v SVK PK

Tabulka znázorňuje v číslech vzdělávací témata během let. Lze vidět celkové počty hodin vzdělávání, počty účastníků na kurzech a celkové počty knihoven na kurzech, které pořádala SVK PK.

Rok	Počet kurzů	Počet hodin	Počet účastníků	Počet knihoven
2001	9	45	109	58
2002	12	46	153	85
2003	8	30	99	83
2004	7	35	154	86
2005	7	26	105	73
2006	9	24	162	35
2007	10	39	190	56
2008	7	34	110	31
2009	2	8	112	31
2010	7	31	127	24
2011	2	6	96	26
2012	10	33	263	43
2013	14	40	466	66
2014	11	33	276	47
2015	17	72	491	55
2016	12	42	314	54
2017	12	49	300	46
2018	15	45	278	50
2019	8	28	128	41
2020	1	6	21	15
2021	4	23	127	52

Tabulka č. 3 Přehled dalšího vzdělávání. Zdroj: Hendrychová Hana, metodik SVK PK

Tento seznam je výčet témat kurzů, které pořádala SVK PK během let 2001-2021. Témata se během roku i několikrát opakovala, proto jsou v tabulce ve sloupci počet kurzů uvedena čísla odlišná, než jaká jsou uvedena ve výpisu.

Témata:

2001

AACR2
Soubory autorit
Služby CASLIN

2002

Jmenná kat. spec. Dok.
Věcná katalogizace
Zahraniční databáze
CASLIN
Nabídka CEIBA
Služby ČTK

2003

Jmenná kat. seriály
Věcná katalogizace
Doplňování KF
MVS
Zahraniční databáze
Prezentace firmy GOPAS

2004

Jmenná katalogizace
Souborný katalog
Inf. zdroje o EU
Služby knihoven
Věcná katalogizace

2005

Katalogizace kartografických dokumentů
Katalogizace zvuk. Dok. + CDROM
Katalogizace seriálů
Jmenná katalogizace
Doplňování region. Lit.
Inf. zdroje o EU
Infobanka ČTK, Anopress

2006

Úvod do akviziční činnosti
Akvizice regionálních dokumentů
Akvizice zahr. dokumentů
Akvizice spec. dokumentů
Služby knihoven a nový aut. zákon
Personální marketing
Jednotná informační brána (JIB)
Souborný katalog ČR

2007

Seminář k příručním knihovnám SVK PK – interní
Práce s dětským čtenářem
Anopress – monitoring on-line
V knihovnách handicap není handicapem
Informační obsah
AACR2 základní školení
Katalogizace v AKS Clavius
Digitální zpřístupnění kulturního dědictví
Databáze Adresář veřejných a odborných knihoven PK
Aktualizace knihovních fondů jako soustavná činnost knihoven

2008

Akvizice jako proces získávání dokumentů
ASPI
Doplňování regionálních dokumentů
Komiks, jak ho (ještě) neznáte
Tvorba a využívání souboru národních autorit v běžné praxi
Šablona webu pro malé knihovny

2009

Bezpečně i v knihovnách
Knižní vazba – materiály, technologie a výzdobné techniky

2010

Formální úprava písemností a práce s Open Office 3x
Katalogizace dle AACR2
Služby knihoven dle znění autorského zákona
Anopress – školení rešeršních dovedností
Statistické výkazy KULT(MK) 12-01

2011

Četba a čtenářství
Uplatnění práva v knihovně – vybrané kapitoly

2012

Mýty, iluze a předsudky českého knihovnictví
Uplatnění práva v knihovně
Penzijní reforma – co o ní víme?
Co není v knihovně, najdete v archivu – 4 x
Jak (ne)psat projekty do VISK 3
Revize a aktualizace knihovního fondu

2013

Clavius. Novinky systému
Současná česká literatura
Využití iPadu ke čtení e-knih
Analýza věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven
Česká literatura 19. stol. I.
O zámeckých knihovnách
Česká literatura 19. století II.
Základy identifikačního popisu dokumentů 2x
Prezentace Nakladatelství A. Čeněk
Sociální síť
Trénování paměti
Koncepce rozvoje knihoven
Quo vadis, knihovno?

2014

Americká literatura
Řečnické umění aneb Mluvím, mluvíš, mluvíme
Trénování paměti
Čtenářská rodina – Jak se léčí knihy (SKIP)
Vybrané kapitoly z NOZ
Bohumil Hrabal méně známý?
Čtenářství a dyslexie
Společný postup sociálních partnerů k přípravě odpovědí na změny v důchod. Systému
LANius
Přátelská pracoviště

2015

Prevence násilí na pracovišti cyklus (4x)
Co dnes v Británii vychází a co se čte
Školení RDA 3x
E – knihy
Jmenné autority dle RDA
Katalogizace dle RDA
Jan Drda 100. výročí narození (SKIP)
Seminář americké literatury
Prezentace AKS Tritius

Knihovny.cz- CPK

Public Relations a komunikace v knihovnách

Setkání knihovníků ke službám

2016

Marc 21, pravidla RDA, Clavius

Seminář americké literatury II.

Jak připravit hravé a funkční čtenářské lekce a workshopy

Aktualizace a revize knihovního fondu

StatExcel

PR pro každodenní praxi knihoven

Katalogizace v RDA

Knihy znovu nalezené

Centrální adresář knihoven

Seminář americké literatury III.

Clavius a Tritius. Prezentace novinek

Knihovny.cz

2017

Syndrom vyhoření 3x

Tvorba webových stránek s využitím šablony

Webnode

Prezentace Wikipedie

Storytelling

Učící knihovník

Současná americká a britská literatura

v českých překladech

Prezentace AKS Tritius

Knihovny.cz v roce 2017

Statistika a benchmarking knihoven

2018

Databáze právních předpisů ASPI

Současná americká a britská literatura
v českých překladech II.

Jak si hledat spojence a nebýt na to sami

Knihovnické paragrafy

AKS Koha

Mediální gramotnost

Elektronické zdroje pro zpracování rodokmenu
2x

Projekt Manuscriptorium

Knihovny.cz 3x

Etiketa kulturního pracovníka 2x

Prezentace AKS Tritius

2019

Získej

Jak můžeme lépe vyhledávat informace
o zdraví?

Databáze Anopress

Virtuální národní fonotéka

Nové metody a procesy v akvizici

Mapování jako nástroj sdílení dobré praxe

Čtenářské lekce a čtenářské dílny

Komiks

2020

Jak dostat skupinu 13+ do knihoven a jak
s nimi (spolu)pracovat

2021

Akce v knihovně – od nápadu k realizaci 2x

Literární Šumava

Tabulky StatExcel

(Hendrychová, 2021)

7. Seznam dalšího vzdělávání knihovníků v Knihovně města Plzně

Tento seznam obsahuje všechny kurzy, kterých se knihovníci z KMP a jejích poboček účastnili mezi lety 2003-2020. Prolínají se zde ICT kurzy se všeobecnými kurzy, které pořádala nejen SVK PK, ale i další knihovny v republice. U témat od roku 2007 se v závorkách objevuje, která knihovna kurz pořádala. V konečné části seznamu jsou vypsány certifikované a necertifikované kurzy.

2003:

Kurzy informační gramotnosti ECDL (European Computer Driving Licence) – modul 1-7,
Prezentace českých a zahraničních databází
Ochrana osobních údajů,
Řešení konfliktních komunikačních situací
Anglický jazyk
Konference v Seči Knihovny současnosti
Exkurze do českých knihoven
Semináře pořádané NK ohledně automatizace knihovnických procesů, katalogizace aj.
(Výroční zpráva KMP, 2004, s. 22)

2004

Kurzy informační gramotnosti ECDL
Souborný katalog
Informační zdroje o EU
Jak řešit konflikt
Přes vzdělaného knihovníka ke vzdělanému čtenáři
Elektronické informační zdroje
Digitalizace v knihovnách
Netradiční práce s dětským čtenářem
Práce s médii
Komunikace se zdravotně handicapovanými uživateli knihoven
Anglický jazyk
(Výroční zpráva KMP, 2005, s. 18)

2005

Způsoby doplňování knihovního fondu
Používání výpočetní techniky
Tvorba rozpočtu pro knihovny

Osobní rozvoj
Plnění informační funkce pobočky městské knihovny
Kurzy informační gramotnosti ECDL
Odborné přednášky od SKIP
Odborné přednášky od SVK PK
Odborné přednášky od NKČR
(Výroční zpráva KMP, 2006, s. 6)

2006

Intenzivní kurz PC
Současní čeští spisovatelé pro děti a mládež
Souborný katalog Caslin
Akvizice hudebních dokumentů
Knihovnická dílna
Školení k Jednotné informační bráně
Inforum 2006
Hudebně vzdělávací seminář „Mozart a Salieri“
Jen žádné přednášky prosím!
Tvorba webových stránek
Kurz ECDL
Knihovny současnosti
Digitální úprava fotografií
Doplňování regionálních publikací
Školení Anopress
Jak na teenagery
Knihovny jako brána k integraci cizinců
Služby knihoven ve světle novely AZ
Personální marketing
Personální školení SKAT
Výtvarné dílny a jejich využití při práci s dětmi v knihovnách
Čeština v administrativě
Poznejte webové stránky svého města
Školení k ovládání skeneru a vypalovačky
Přednáška ke 130 letům KMP
Nové třídění MDT a konspekt
(Výroční zpráva KMP, 2007, s. 5)

2007

Kurz ECDL
Práce s dětským čtenářem (SVK PK)
V knihovnách handicap není handicapem? (SVK PK)
Audiovizuální díla v knihovnách (NK ČR Praha)
Regionální funkce knihoven (Pardubice)
Knihovny a média (MěK Břeclav)
Internetizace knihoven v Plzeňském kraji (SVK PK)
Kurz lektorských dovedností (NK ČR Praha)
Od Monteverdiho k Weberovi (Knihovna J. Mahena Brno)

Předmětová kategorizace pro potřeby
konspektu (NK ČR Praha)
Inforum 2007 (Praha)
Seminář akvizičních pracovníků (Ústí nad
Labem)
Konference Knihovny.cz (Olomouc)
Seminář hudebních knihoven (Ostrava)
Elektronické služby knihoven prakticky (STK
Praha)
Aktualizace KF jako soustavná činnost v práci
knihoven (SVK PK)
Komiks – jak ho zatím neznáte (NK ČR Praha)
Koooperativní tvorba a využívání souborů
národních autorit (NK ČR Praha)
Souborný katalog ČR (NK ČR Praha)
Anglický jazyk
Nový zákoník práce v kultuře společenské
komunikace
(Výroční zpráva KMP, 2008, s. 5)

2008

Kurzy ECDL
Školení k věcnému zpracování (Praha)
Seminář Granty a projekty (Vsetín)
Akviziční seminář (SVK PK Plzeň)
Školení webmasterů (MMP Plzeň)
Knihovnická dílna (Praha)
Soubor národních autorit – tvorba autoritních
záznamů (SVK PK Plzeň)
Komiks, jak ho (ještě) neznáte (SVK PK
Plzeň)
GSWeb (Správa informačních technologií
MMP)
Školení EBSCO (UK ZČU Plzeň)
České hudební baroko- seminář pro hudební
knihovny (Brno)
Seminář akvizičních pracovníků (Ústí nad
Labem)
Komise pro služby (Bratislava)
Mládež v akci (Praha)
Jičín – město pohádky
Dětské (ne)čtenářství a dramatická dílna (KMP
Plzeň)
Katalogizace kartografických dokumentů
(Praha)
Hudba a handicap (Hradec Králové)
Bibliotheca academica (Plzeň)
Setkání učitelů a knihovníků, aktivity v práci
s dětmi (Praha)
Seminář hudebních knihoven a zasedání IAML
(Praha)
Vzdálený přístup a Shibboleth (UK ZČU
Plzeň)
Jednání s agresivními a chováním
nepřizpůsobivými návštěvníky knihovny

Anglický jazyk
(Výroční zpráva KMP, 2009, s. 5)

2009

Kurzy ECDL
Elektronické dodávání dokumentů (Národní
knihovna ČR Praha)
Open Acces (Americké centrum Plzeň)
Dějiny knižní kultury (SVK PK Plzeň)
Seminář k benchmarkingu knihoven (Národní
knihovna ČR Praha)
Komise pro služby (SVK Hradec Králové)
Unifikované názvy hudebních děl (Národní
knihovna ČR Praha)
Knihovny a senioři (Masarykova veřejná
knihovna Vsetín)
Seminář hudebních knihoven (Knihovna J.
Mahena Brno)
Knihovny současnosti (Seč)
Regionální funkce knihoven (Krajská knihovna
Pardubice)
Seminář akvizičních pracovníků (SVK Hradec
Králové)
Fundraising pro knihovny (MK Louny)
Koooperativní tvorba a využívání souborů
národních autorit (NK ČR Praha)
Elektronické sociální sítě (Národní knihovna
ČR Praha)
Zpracování elektronických zdrojů (Národní
knihovna ČR Praha)
Seminář hudebních knihoven (Městská
knihovna Krnov)
Biblioterapie v práci veřejných knihoven
(Knihovna J. Mahena Brno)
Knižní vazba (SVK PK Plzeň)
Seminář účastníků Souborného katalogu ČR
(Národní knihovna ČR Praha)
Práce s nepřizpůsobivým čtenářem (SVK PK
Plzeň)
Javaskripty v knihovnických aplikacích (UK
ZČU Plzeň)
Nový www katalog OPAC 2.0 (Národní
knihovna ČR Praha)
Benchmarking knihoven
Anglický jazyk
(Výroční zpráva KMP, 2010, s. 5)

2010

Kurz informační gramotnosti ECDL (Digitální
fotografie, Excel, Prezence, Komunikace po
internetu a Využití internetu)
Výstava 60 let na křídlech Albatrosu (Národní
knihovna ČR Praha)
Seminář Knihovna a její město (Městská
knihovna Praha)
Regionální valná hromada SKIP (SVK PK

Plzeň)

Komise pro služby při Národní knihovně ČR
(Národní technická knihovna Praha)

Konference Současnost literatury pro děti
a mládež (Krajská vědecká knihovna Liberec)

Seminář Výzkumy uživatelů knihoven
(Národní knihovna ČR Praha)

Seminář hudebních knihoven (Knihovna J.
Mahena Brno)

Seminář pro pracovníky katalogizace (SVK
PK Plzeň)

Máchovské sympozium (Doksy)

Seminář Služby knihoven se zřetelem na znění
autorského zákona (SVK PK Plzeň)

Konference Knihovny a rock'n'roll (Národní
technická knihovna Praha)

Valná hromada SKIP (Městská knihovna
Praha)

Celostátní 20. akviziční seminář (Národní
technická knihovna Praha)

Exkurze do Národní technické knihovny
(Praha)

54. ročník literárního festivalu Šrámkova
Sobotka

Letní škola strategického plánování pro
animátory kultury (Nečtiny)

Konference Knihovny současnosti (Seč)

Seminář Zpracování autoritních záznamů
a jejich kooperace (NK ČR Praha)

Školení k databázi Anopress (Národní
knihovna ČR Praha)

Výroční zasedání České národní skupiny

IAML – Mezinárodní asociace hudebních
knihoven (Knihovna kabinetu hudební historie,
Etnologický ústav AV ČR Praha)

Seminář Literatura ve filmu (SVK PK Plzeň)

Pracovní setkání učitelů ZŠ, knihovníků
školních a dětských oddělení knihoven

(Národní pedagogická knihovna Komenského
Praha)

Trendy, vize ve virtuálním prostředí, sociální
sítě (Knihovna ZČU Plzeň)

Seminář k benchmarkingu knihoven (Národní
knihovna ČR Praha)

Seminář účastníků Souborného katalogu ČR
(Městská knihovna Praha)

Bezpečnější kyberprostor: evropské podněty
a české zkušenosti (Nosticův palác, Praha)

Second Life (Knihovna ZČU Plzeň)

Seminář Věcné zpracování (Národní knihovna
ČR Praha)

Zásady grafických úprav propagačních
a jiných materiálů

Základy první pomoci

Grafologické setkání s K. H. Máchou

Anglický jazyk

(Výroční zpráva KMP, 2011, s. 5-6)

2011

Kurzy ECDL – M5 Access, N3 Word pro
pokročilé, Práce s tabulkami, úprava digitální
fotografie, Komunikace po internetu

Inovační cyklický kurz pro pracovníky
v kulturních organizacích – Společný základ,
fondy, služby, práce s dětmi

Řízení lidských zdrojů

Manažerské dovednosti pro zaměstnance
institucí v oblasti kultury

Komunikační dovednosti v kultuře

Marketingové dovednosti pro pracovníky
v kultuře

Redakční systém PLONE na web SKIP
(Národní knihovna ČR Praha)

Mapová aplikace GSWeb (SITMP)

Kooperativní tvorba a využívání souborů
národních autorit – setkání lokálních
supervizorů jmenných autorit (Národní
knihovna ČR Praha)

Seminář hudebních knihoven (Knihovna města
Hradce Králové)

Využití Facebooku pro marketing knihoven
(Univerzitní knihovna ZČU Plzeň)

Konference Současnost literatury pro děti
a mládež (Krajská vědecká knihovna v Liberci)

Seminář Informační vzdělávání uživatelů ve
veřejných knihovnách (SVK v Hradci Králové)

Exkurze do Národní technické knihovny
(Praha)

Setkání tvořivých knihovníků (Národní
knihovna ČR Praha)

Seminář Knihovny bez bariér (KMP)

Seminář Vzdělávání v multiplatformních
programech IT (Americké centrum Plzeň)

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže

Kamarádka knihovna a exkurze (Městská
knihovna v Praze – pobočka Smíchov)

Vzdělávací seminář managementu umění
Europrojekty (MMP)

Přednáška Četba a čtenářství (SVK PK Plzeň)

Dobrovolníci v knihovnách aneb Jak využít
potenciálu dobrovolníků v knihovnách

a nenechat se zavřít (Knihovna Kroměřížska)

Školení k on-line katalogu Carmen (Národní
knihovna ČR Praha)

Konference Knihovny současnosti (České
Budějovice)

Praha bezpečně online – podněty pro praxi
(Národní centrum bezpečného internetu Praha)

Regionální funkce knihoven - celostátní
seminář (Pedagogická fakulta ZČU Plzeň)

Digitální fotografie (Univerzitní knihovna ZČU Plzeň)
 Seminář hudebních knihoven a zasedání ČSN IAML (Praha)
 21. celostátní akviziční seminář (Krajská knihovna Vysočiny Havlíčkův Brod)
 Exkurze do Městské knihovny Louny
 Uplatnění práva v knihovně (SVK PK Plzeň)
 Vytváření a používání předmětových hesel v systému Clavius (Národní knihovna ČR Praha)
 Pracovní setkání o literatuře pro děti a mládež pro pracovníky dětských oddělení (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského Praha)
 Jednání komise pro služby (Moravská zemská knihovna Brno)
 Elektronická šikana (Národní centrum bezpečného internetu Praha)
 Google hacking pro knihovníky (Univerzitní knihovna ZČU Plzeň)
 Seminář účastníků Souborného katalogu ČR (Městská knihovna v Praze)
 Anglický jazyk
 (Výroční zpráva KMP, 2012, s. 5-6)

2012

Práce s poštovním klientem Outlook 2010
 Základy PC a MS Office 10 Word začátečník
 MS Office 2010 – Word pokročilí
 MS Office 2010-Powerpoint-záčiátečník
 Kurzy ECDL – EIZ pro knihovnickou praxi,
 Informační systémy, Power Point
 Seminář Budoucnost hudebních oddělení (Městská knihovna Louny)
 Seminář Storytelling, živé vyprávění příběhů v knihovnické praxi – M. Hak (Městská knihovna Rokycany)
 Přednáška Mýty, iluze a předsudky českého knihovnictví – J. Štěrbová (SVK PK Plzeň)
 Seminář Večerníčky (Knihovna Jiřího Mahena v Brně)
 Přednáška Uplatnění práva v knihovnách - K. Jiroušková (SVK PK Plzeň)
 Seminář Bezbariérová knihovna I. (Národní knihovna ČR Praha)
 Seminář Práce s dospívající mládeží v knihovnách (Goethe-Institut Praha)
 Kurz lektorských dovedností (Praha)
 Seminář Chceme dětem číst – Německy psaná literatura pro děti a mládež (Knihovna Jiřího Mahena v Brně)
 Seminář Informační vzdělávání ve veřejných knihovnách (Krajská knihovna Vysočiny Havlíčkův Brod) Exkurze do Městské

knihovny Kralovice a Městské knihovny Louny
 Konference Autoři, knihy, knihovny, technologie, právo, věda a etika v době internetu (Praha) Vzdělávací seminář hudebních knihoven: Račte poslouchati, co vám chci zpívat (Knihovna Jiřího Mahena v Brně)
 Přednáška Penzijní reforma, co o ní víme – V. Hendrych (SVK PK Plzeň)
 22. celostátní akviziční seminář (Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě)
 Seminář Bezbariérová knihovna II. (Národní knihovna ČR Praha)
 Setkání teologických knihovníků (Knihovna kardinála Berana Třemošná)
 Seminář iPad v knihovně (Národní knihovna ČR Praha)
 Konference Knihovny současnosti (Pardubice)
 Mezinárodní konference hudebních knihovníků, pracovníků muzeí a archivů a zasedání ČSN IAML (Jihočeská vědecká knihovna České Budějovice)
 Seminář Co se skrývá za vyhledáváním aneb Searching Session (NTK Praha)
 Seminář Strašidelné příběhy, horory, historky (Knihovna Jiřího Mahena v Brně)
 Přednáška Co není v knihovně, najdete v archivu (SVK PK Plzeň)
 Seminář Bezbariérová knihovna III. – Zrakově postižení (Jabok Praha)
 Školení Katalogizace elektronických zdrojů (Národní knihovna ČR Praha)
 Konference Současnost literatury pro děti a mládež (Krajská vědecká knihovna v Liberci)
 Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit – setkání lokálních supervizorů jmenných autorit (Národní knihovna ČR Praha)
 Pracovní setkání o literatuře pro děti a mládež pro pracovníky dětských oddělení (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského Praha)
 Výběrové řízení z hlediska právního a psychologického (Magistrát města Plzně)
 Seminář účastníků Souborného katalogu ČR (Městská knihovna v Praze)
 Konference Bezpečně online (Praha)
 Anglický jazyk
 (Výroční zpráva KMP, 2013, s. 5-6)

2013

Školení výpočetní techniky: MS Excel, MS Office 2010 Powerpoint pro začátečníky i pokročilé

Kurzy ECDL: Word, Excel
 Věcné autority z pohledu kooperace (Národní knihovna ČR Praha)
 Současná česká literatura (SVK PK)
 Valná hromada RV SKIP Plzeňského kraje (SVK PK)
 Školení aplikace Codexis (Magistrát města Plzně)
 Česká literatura 19. století I.(SVK PK)
 Česká literatura 19. století II.(SVK PK)
 Přehledka knihovnických besed pro děti OKNA (Knihovna J. Mahena v Brně)
 Mezinárodní přehledka knihovnických besed pro děti OKNA (Masarykova veřejná knihovna Vsetín)
 Praktický seminář databáze EBSCO (SVK PK)
 Praktický seminář databáze PROQUEST (SVK PK Plzeň)
 O zámeckých knihovnách a zločincích mezi regály (SVK PK)
 Ženy v hudbě (Knihovna J. Mahena v Brně)
 Knihovny pro budoucnost (SKIP ČR)
 Exkurze do Vědecké knihovny UJEP
 Konference Knihovny současnosti (Olomouc)
 Unifikované názvy hudebních děl (NK ČR)
 23. akviziční seminář (Havlíčkův Brod)
 Seminář Sociální sítě (SVK PK)
 Pokladnice aneb Nejen současná literatura pro děti a mládež (Knihovna J. Mahena v Brně)
 Literární text a jeho zpracování pro scénické čtení (Divadelní fakulta AMU Praha)
 Volně přístupné zdroje a rešeršní strategie (SVK PK)
 Prezentace databází českých a zahraničních deníků (SVK PK)
 Služby Google (SVK PK)
 Exkurze v Muzeu a galerii severního Plzeňska v Mariánské Týnici (MK Manětín)
 Úprava digitální fotografie v programu GIMP (SVK PK)
 Konference Současnost literatury pro děti a mládež (Krajská vědecká knihovna v Liberci)
 Quo vadis, kam kráčíš knihovno? (SVK PK)
 Regionální funkce knihoven (Pardubice)
 Výroční zasedání ČNS IAML (Městská knihovna Praha)
 Seminář Uživatelé knihoven s mentálním postižením (NK ČR)
 Centrální portál knihoven(SVK PK)
 Literatura pro děti a mládež (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského Praha) Mladí v hledí knihovny (MK Praha)
 Souborný katalog ČR (MK Praha)
 Šablona webu (SVK PK)

Vyhledávání ve volných zdrojích (SVK PK)
 Setkání lokálních supervizorů (NK ČR)
 Anglický jazyk
 (Výroční zpráva KMP, 2014, s. 5-7)

2014

Kurzy ECDL: Grafický design v Inkscape I. a II.
 Americká literatura (SVK PK)
 České děti jako čtenáři (NK ČR)
 Česko-saská síť knihoven - informace bez hranic“ (Technická univerzita Chemnitz, SRN)
 Strategie rozvoje (SVK PK)
 Setkání knihovníků Plzeňského kraje (ZČU v Plzni)
 Rozvoj čtenářských dovedností (KMP)
 Řečnické umění aneb Mluvím, mluvíš, mluvíme (SVK PK)
 Trénování paměti (SVK PK)
 Benchmarking knihoven 2014 (NK ČR)
 Vybrané kapitoly z Nového občanského zákoníku – L.(SVK PK)
 Přehledka knihovnických besed pro děti OKNA (MK Hradce Králové)
 Poezie + kritické myšlení a informační vzdělávání = Jde to dohromady! (MK Hradce králové)
 Spory v literatuře Spory a sváry ve staré literatuře (KMP)
 Bohumil Hrabal méně známý? (SVK PK)
 Konference Současnost literatury pro děti a mládež (Krajská vědecká knihovna v Liberci)
 Prezentace e-knih nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o.(KMP)
 Leoš Janáček aneb Morava světová (Knihovna J. Mahena Brno)
 Facebook, Twitter(SVK PK)
 24. akviziční seminář (Krajská knihovna Fr. Bartoše Zlín)
 Možnosti programu GIMP (SVK PK)
 Prezentace firmy Mindok, s. r. o. (KMP)
 Literární text a jeho zpracování pro scénické čtení (Divadelní fakulta AMU Praha)
 Konference Knihovny současnosti 2014 (Olomouc)
 Rovná příležitost pro všechny (ZČU v Plzni)
 Elektronické ankety a jejich vyhodnocení Čtenářství a dyslexie (SVK PK)
 Interkulturní knihovnictví (NK ČR)
 Digitální knihovna Západočeské univerzity Internet, knihovny a hledání informací o zdraví (SVK PK)
 Dětská oddělení knihoven a literární fantastika (NK ČR)
 Paralela meziválečné hudby (Knihovna města

Ostravy)
 Důchodové systémy (SVK PK)
 Burza nápadů - školní čtenářské kluby (Era svět, Praha)
 Úvod do neviditelného webu a vyhledávání v EIZ (SVK PK)
 Prezentace ukončení přeshraničního projektu „Česko-saská síť knihoven - informace bez hranic“ (ZČU v Plzni)
 Literatura pro děti a mládež (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského Praha)
 Západočeské muzeum v Plzni
 Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit (Praha)
 LANius (SVK PK)
 Komunikace s konfliktním klientem, duševní hygiena (KMP)
 Souborný katalog ČR (Praha)
 Přátelská pracoviště I., II. (SVK PK)
 Anglický a francouzský jazyk
 (Výroční zpráva KMP, 2015, s. 5-7)

2015

MS Office 2010, Ecel, Word, Powerpoint, Outlook
 Kurz knihovnické angličtiny
 Internetová bezpečnost
 Kurz práce s informacemi
 Digitální fotografie
 Základní ovládání iPadu
 Ovládání tabletu se systémem Android
 Prevence násilí na pracovišti
 Do černého – O kreativitu v knihovnách (MK v Praze)
 Budoucnost veřejných knihoven v ČR z pohledu změn důchodového systému a sociálního dialogu Exkurze do Univerzitní knihovny ZČU
 Ptejte se knihovny (SVK PK)
 Co dnes v Británii vychází a co se čte (SVK PK)
 Mapování kreativních a kulturních průmyslů v Plzni
 Školení k novým katalogizačním pravidlům (SVK PK)
 Co všechno můžete s Wikipedií ve vaší knihovně podnikat (NK ČR Praha)
 Přednáška J. Pavlíka o e-knihách (SVK PK)
 Školení supervizorů jmenných autorit (SVK PK)
 Spory a sváry v literatuře (KMP)
 Přehlídka knihovnických besed pro děti
 OKNA (Knihovna Trinec)
 Současnost literatury pro děti a mládež

(Krajská vědecká knihovna v Liberci)
 Systém Koha (Praha)
 Budoucnost knihovnických profesí (NTK)
 Nabídky a služby knihoven v digitálním věku (Goethe-Institut Praha)
 Muzikoterapie v knihovnách - hudební seminář (KJM Brno)
 Senioři píší Wikipedii (Dům digitálních dovedností)
 My Heritage a genealogické zdroje na internetu (SVK PK)
 Prezentační program Prezi (SVK PK)
 Google (SVK PK)
 Semináře lokálních supervizorů (Praha)
 Živá databanka (KJM Brno)
 Exkurze do Městské knihovny Praha - Smíchov a knihovny FF UK
 Volné EIZ a organizace řešeršní činnosti (SVK PK Plzeň)
 Konference Knihovny současnosti 2015 (Olomouc)
 Tvorba prezentací a umění prezentovat
 Dobrovolnictví v kultuře – Kulturu vytváříme společně (DEPO 2015)
 Přátelská a bezpečná pracoviště (SVK PK Plzeň)
 Akviziční seminář
 Podzimní knižní veletrh Havlíčkův Brod
 Úprava digitální fotografie a program Gimp
 Chceme dětem číst aneb Literatura pro děti a mládež (KJM Brno)
 Regionální funkce knihoven (Pardubice)
 Zpracování knihovnických dokumentů podle nových pravidel RDA v AKS Clavius (NTK)
 Hudbou západočeského regionu napříč staletími (KMP)
 Exkurze do knihoven Středočeského kraje (SKIP)
 Za zakladateli a členy - vycházka Kruhu přátel knižní kultury
 Tvorba prezentací a umění prezentovat (SVK PK)
 Seminář o současné americké literatuře (SVK PK Plzeň)
 O literatuře pro děti a mládež (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského) Motivační aktivity s dětským čtenářem
 Prezentace nového systému Tritius (SVK PK)
 Exkurze do Muzea knihtisku a knihy v Plzni
 Elektronické informační zdroje a organizace řešeršní činnosti (SVK PK)
 Knihovny.cz
 Mladí v hledí knihovny
 Public Relations a komunikace v knihovnách

Setkání knihovníků Plzeňského kraje (SVK PK)

Anglický jazyk

(Výroční zpráva KMP, 2016, s. 6-8)

2016

Knihovnický kurz

Služby knihoven

MS Office Powerpoint I. a II., Word, Excel

Ovládání tabletů se systémem Android

MARC 21, pravidla RDA, Clavius (SVK PK)

Současná americká literatura (SVK PK Plzeň)

Jak připravit hravé a funkční čtenářské lekce a workshopy (SVK PK)

Zvukařský seminář (Hudební nástroje Houdek)

Spory v české literatuře V. (KMP)

Public relations pro každodenní praxi knihoven SVK PK Plzeň)

Současnost literatury pro děti a mládež (KVK Liberec)

Katalogizační pravidla RDA (SVK PK)

OKNA - O knihovnických aktivitách – celostátní soutěžní přehlídka knihovnických besed pro děti (MK Sedlčany)

Spisovatelé za mřížemi (SVK PK)

Systém Koha

E-knihy (SVK PK)

Knihy znovu nalezené (SVK PK)

Sdílené dokumenty Google Docs (SVK PK)

Svět knihy Praha 2016

Nové trendy v MVS (NTK)

Centrální adresář knihoven (SVK PK)

Plánování pomocí Google kalendáře (SVK PK)

Literární Šumava 2016 – 20. setkání knihovníků ze západních a jižních Čech

Tvorba obsahu sociálních sítí I. (SVK PK)

Tvorba obsahu sociálních sítí II.)SVK PK)

9. valná hromada SKIP s odbornou konferencí

Architektura a výstavba

Chceme dětem číst VIII. (KJM Brno)

Libdesing 2016 (NTK)

Knihovny současnosti (Olomouc)

Digitální fotografie I. (SVK PK)

Tvorba geografických autorit (NK ČR)

Digitální fotografie II. (SVK PK)

Východočeská hudba starých časů (Hradce Králové)

Zvukové a audiovizuální dokumenty v systému Clavius

Digitální fotografie III. (SVK PK)

Listování. Moderní knižní kultura ze sbírek

Muzea umění Olomou

Literárně vlastivědná vycházka centrem Plzně

s odborným výkladem

Současná americká literatura III. (SVK PK)

26. celostátní akviziční seminář

Podzimní knižní trh

Správa souborů a bezpečné používání (SVK PK)

III. workshop pro metodiky knihoven (Kutná Hora)

Pilsen scriptorum memoriae

Hlavní rozdíly systémů Clavius a Tritius (SVK PK)

Tvorba propagačních materiálů a brožur jednoduše I. (SVK PK)

Poruchy čtení (NK Praha)

RDA v AKS Clavius (NTK Praha)

Tvorba propagačních materiálů a brožur jednoduše I. (SVK PK)

Tvorba propagačních materiálů a brožur jednoduše II. (SVK PK)

Literatura pro děti a mládež (NK ČR)

Regionální historie: první plzeňské tištěné knihy (MKP)

Regionální historie: odborné články versus publicistika (KMP)

Literatura pro děti a mládež (NPK)

Zámek plný knih (Pardubice)

Souborný katalog ČR (NK ČR)

Anglický, Francouzský a Portugalský jazyk (Výroční zpráva KMP, 2017, s. 7-9)

2017

Knihovnický kurz e-learning

Komunikace s lidmi v souladu s fungováním mozku, Jak na český pravopis, Sociální síť pro začátečníky od firmy Seduco

Internetová bezpečnost

Jak na český pravopis

Google nástroje

Volně dostupné nástroje pro zpracování multimédií

MS Office 2010 Excel I. a II., Word I. a II., Powerpoint I. a II.

Syndrom vyhoření (SVK PK)

Do černého – konference (MK Praha)

Románská knihovna 1. část (SVK PK)

Design služeb pro každého (knihovníka) (NK ČR)

Spisovatelé za mřížemi (SVK PK)

Současnost literatury pro děti a mládež 2017 (KVK Liberec)

INSPO 2017 (Kongresové centrum Praha)

Setkání lektorů Totemu (Plzeň)

Právní systém MMP

Správa sociálních sítí I.

Správa sociálních sítí II.

Spolupráce knihoven a škol v oblasti čtenářské a informační gramotnosti
 OKNA - O knihovnických aktivitách (Uherské Hradiště)
 Ladislav Mňačko, neprávem opomíjená osobnost české literatury a žurnalistiky (Uherské Hradiště)
 Jak se bránit stresu a vyhoření (SVK PK)
 Hudební provoz a repertoár na moravských kostelních kůrech v 16. - 18. století (KJM Brno)
 IV. workshop pro metodiky (Olomouc)
 Svět knihy Praha
 Syndrom vyhoření a psychohygiena, II. (SVK PK)
 Práce se seniory v knihovnách (KK Karlovy Vary)
 Románská knihovna 2. část (SVK PK)
 Literární Šumava 2017
 Storytelling (SVK PK)
 Románská knihovna 3. část (SVK PK)
 Řemesla a literatura (SKIP)
 Archiv města Plzně: Den otevřených dveří
 Učící knihovník (SVK PK)
 Didaktické hry a pomůcky (KJM Brno)
 Informační a rešeršní podpora knihoven v práci se školami, 1. (SVK PK)
 Městská knihovna Soběslav a Knihovna Fakulty managementu VŠE Jindřichův Hradec – zájezd
 Knihovny současnosti (Olomouc)
 Informační a rešeršní podpora knihoven v práci se školami, 2. (SVK PK)
 Digitální knihovna Kramerius I. (SVK PK)
 Spolkla mě knihovna (MKP)
 Městská knihovna Dobříš, Památník Karla Čapka Dobříš, MK Hořovice a zámek Hořovice – zájezd
 Současná literatura pro děti a mládež – kurz (NPM)
 Prezentace - seminář informační gramotnosti (SVK PK)
 Fundraising pro knihovníky (NK ČR)
 Chceme dětem číst IX. (KJM Brno)
 Současná americká a britská literatura v českých překladech (SVK PK)
 Hudba východní Moravy v průběhu staletí (Zlín)
 27. celostátní akviziční seminář (Havlíčkův Brod)
 Podzimní knižní trh (Havlíčkův Brod)
 S knížkou do života (Bookstart) (Goethe-Institut)
 Využití citačního software (SVK PK)
 Péče o hlas (SVK PK)

Scénické čtení a listování v knížkách (DAMU)
 AKS Tritius (SVK PK)
 Digitální obrázky a jejich úprava 1. (SVK PK)
 Knihovny a GDPR
 Místo „Setkávání se“
 Plzeňský knižní trh (KMP)
 Digitální obrázky a jejich úprava 1. (SVK PK)
 Zámek plný knih (Pardubice)
 Fotografujeme akci I. (SVK PK)
 Procházka po Plzni literární (KMP)
 Pracovní setkání s literaturou pro děti a mládež (NPMKK Praha)
 Fotografujeme akci II. - nadstavbový kurz informační gramotnosti (21. 11., SVK PK, 3 pracovníci) • Knihovny.cz (SVK PK)
 Seminář lokálních supervizorů (Národní technické muzeum)
 Souborný katalog ČR (MKP)
 Digitální knihovna Kramerius II. (SVK PK)
 Nové trendy v MVS (NTK)
 GDPR Obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů (KMP)
 Statistika a benchmarking knihoven (SVK PK)
 Anglický, Francouzský a Portugalský jazyk (Výroční zpráva KMP, 2018, s. 6-8)

2018

E-learning Knihovnický kurz
 E-learning Služby knihoven
 MS Office 2010 Excel I. a II., Word I. a II., Outlook
 Do černého (MK Praha)
 Současná americká a britská literatura v českých překladech II. (SVK PK)
 Ergonomie v pracovním prostředí (MKP)
 Senioři píší Wikipedii
 Symbolika barev a pointilistické kompozice (SVK PK)
 Jak si hledat spojence a nebýt na to sami-komunitního mapování pro knihovny (SVK PK)
 Knihovnické paragrafy (SVK PK)
 OKNA - O knihovnických aktivitách (MK Louny)
 Současnost literatury pro děti a mládež 2018 (KVK Liberec)
 Saské knihovny (SDRUK)
 Svět knihy Praha 2018
 Kramerius pro začátečníky (SVK PK)
 Mediální gramotnost (SVK PK)
 Hudební seminář (KJM Brno)
 Literární Šumava 2018 – 22. setkání knihovníků ze západních a jižních Čech
 Příprava a vyhodnocení ankety (SVK PK)
 Elektronické informační zdroje pro zpracování

rodokmenu I. a II. (SVK PK)
 NASIV 2018 (Brno)
 KIS Tritius (KMP)
 Exkurze do odborných knihoven v Brně
 a Kroměříži
 Svět knihy Plzeň 2018
 Střih a úprava zvukových nahrávek a videa
 (SVK PK)
 Počáteční čtení: čtu a stávám se čtenářem
 Knižní veletrh Hradec Králové
 KIS Tritius – odborná konzultace
 Odborná exkurze do knihoven na Tachovsku
 Plzeňský knižní trh (KMP)
 V. workshop pro metodiky veřejných knihoven
 (KVK v Liberci)
 H. Ch. Andersen česky: Pohádka ztracená
 v překladu (NK ČR)
 Manuscriptorium (SVK PK)
 Google a jeho nástroje I. (SVK PK)
 Knihovny.cz (SVK PK)
 Google a jeho nástroje II. (SVK PK)
 Etika kulturního pracovníka I. (SVK PK)
 Dokumentární portrét I. (SVK PK)
 Pracovní setkání s literaturou pro děti a mládež
 určené pracovníkům školních a dětských
 oddělení veřejných knihoven (Praha)
 Etika kulturního pracovníka II. (SVK PK)
 Seminář lokálních supervizorů (SVK PK)
 Souborný katalog ČR (NK ČR)
 Bookstart 2019 (MK Hradce Králové)
 Dotyková zařízení ve výuce (SVK PK)
 Současné čtenářské trendy u dětí, mládeže
 a dospělých
 Minikonference odborného panelu čtenářské
 gramotnosti pro učitele a další pedagogické
 pracovníky mateřských a základních škol
 (NÚV)
 Anglický a francouzský jazyk
 Russian Open
 (Výroční zpráva KMP, 2019, s. 6-7)

2019

E-Learning Knihovnická angličtina
 E-learning Knihovnická angličtina pro
 pokročilé
 MS Office Outlook, Word, Word pro pokročilé
 Centrum kolegiální podpory – rozvíjení
 čtenářské pregramotnosti (55. MŠ)
 Senioři píší Wikipedii
 Tritius (KMP)
 Současnost literatury pro děti a mládež 2019 -
 konference (KVK Liberec)
 Získej – seminář (SVK PK)
 Současná literatura pro děti a mládež (NPMK
 Praha)

Proč ještě nepůjčujete e-knihy? (NK ČR)
 Valná hromada SDRUK (Olomouc)
 OKNA - O knihovnických aktivitách (MK
 Český Těšín)
 Jak můžeme lépe vyhledat informace o zdraví?
 (SVK PK)
 Hudební seminář (KJM Brno)
 Bezpečnost v on-line prostředí (SVK PK)
 Svět knihy Praha 2019
 Nová aplikace databáze Anopress (SVK PK)
 Literární Šumava 2019 – 23. setkání
 knihovníků ze západních a jižních Čech na
 téma Literární putování okolím Srní
 Lektorská akademie Senior Friendly Teacher
 Zlaté čtení s Ninou Rutovou (NK ČR)
 Windows 10 (SVK PK)
 Outlook (SVK PK)
 Valná hromada SKIP
 Informační, obsahová a mediální gramotnost
 pro knihovníky (SVK PK)
 Exkurze do odborných knihoven Pardubice –
 zájezd
 Svět knihy Plzeň 2019
 Virtuální národní fonotéka
 Samizdat, exil a cenzura
 Školení katalogizace podle RDA v MARC21
 Tabook – knižní veletrh Tábor
 Exkurze do MěK Blovice, MK Spálené Poříčí
 – zájezd
 Čtenářská burza nápadů
 28. akviziční seminář (Havlíčkův Brod)
 Podzimní knižní veletrh Havlíčkův Brod
 80. let od konce španělské občanské války
 (SVK PK)
 Festival bezpečného internetu
 Chceme dětem číst XI aneb Kouzlo skryté ve
 verších (KJM v Brno)
 Knihovny.cz
 Knihovny a uživatelé
 Mapování jako nástroj sdílené dobré praxe,
 spolupráce a PR (SVK PK)
 Katalogizace dle RDA v MARC21
 Zámek plný knih - knižní veletrh Pardubice
 Zpracování textu v MS Word
 Minimální záznam pro popis zvukových
 dokumentů a jeho problémy
 Grafická tvorba pozvánky a plakátu I. (SVK
 PK)
 Souborný katalog ČR
 Grafická tvorba pozvánky a plakátu II. (SVK
 PK)
 Informační činnost v menších knihovnách
 s využitím EIZ (SVK PK)
 Čtenářské lekce a dílny
 Seminář lokálních supervizorů (NK ČR)

Anglický jazyk
(Výroční zpráva KMP, 2020, s. 6-8)

2020

E-learning Knihovnická angličtina
MS Office Powerpoint začátečníci a pokročilí
MS Office Word začátečníci a pokročilí
MS Office Excel začátečníci a pokročilí
MS Office Outlook
Workshop Time management
Fyzická i virtuální účast na kurzech:
Senioři píší Wikipedii (KMP)
Báječný hrdina k nevydržení (SVK PK)
Seminář ke komiksu jako specifickému literárním žánru (SVK PK)
Do černého (MKP)
Setkání s fyzioterapeutem (SVK PK)
Emoce na pracovišti (MKP)
Validace Moje ID
AGORA – konference o informačních a komunikačních technologiích pro uživatele se zrakovým postižením
Anopress – webinář
Setkání s fyzioterapeutem (SVK PK)
Kompetence učícího knihovníka – kurz (29. 6. - 3. 7., SVK Ústí nad Labem, 1 pracovník)
Jak dostat skupinu 13+ do knihoven a jak s nimi (spolu)pracovat (SVK PK)
Tvorba autorit v katalogizaci
Bezpečné používání informačních technologií I.
Bezpečné používání informačních technologií II.
Na pomoc katalogizační praxi veřejných knihoven, spolupráce se SK
Vzdělávání na dálku online – zdroje, nástroje, didaktika (MUNI Brno)
Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství IX – cesty krajinou příběhů a skutečnosti (MK Přerov)
Konference INSPO - o technologiích pro osoby se specifickými potřebami
Výroční zasedání ČNS IAML
Literární Šumava
Podzimní Agora 2020 - konference o informačních a komunikačních technologiích pro uživatele se zrakovým postižením
Databáze Newton Media – webinář
Knihovny.cz
Jak být v kontaktu nejen se seniory (MK Dobříš)

Seminář o fake news: #Klartexte – Na rovinu (Goethe institut)
Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství
Vzdělávání na dálku – příležitosti, limity (MUNI Brno)
Multimédia v praxi I.– základy moderní komunikace
Multimédia v praxi II. – základy digitální fotografie
Jak úspěšně vést online akce v Zoomu
Základy počítačové grafiky (MěK Tišnov)
Konference Knihovny současnosti 2020

Certifikované online kurzy 2020

Budujte úspěšnou kariéru v jakémkoli věku (Seduo.cz)
Human-Centered Design: Design zaměřený na člověka (Seduo.cz)
Chytrá marketingová strategie (Seduo.cz, 1 pracovník)
Jak zlepšit svou pozornost a zachovat si nadhled (Seduo.cz)
Komunikace s lidmi v souladu s fungováním mozku (Seduo.cz)
Lektorské minimum (Epale.cz)
Mindfulness. Jak zlepšit svou pozornost a zachovat si nadhled (Seduo.cz)
Naučte se konečně opravdu anglicky (Seduo.cz)
No More Czenglish I (Seduo.cz)
Psychika v pohodě i v době koronaviru (Seduo.cz)
Služby knihoven (MZK v Brno)
Úvod do G Suite – bezpečnost v cloudu, hesla a Chrome (Seduo.cz)
Validace účtu mojeID (Cz.nic)
Vzdělávání jako součást života (Seduo.cz)
Základy digitálního marketingu (Google digitální garáž)
Zákoník práce v časech epidemie (Seduo.cz)
Živá knihovna online (Amnesty International)
76 nejčastěji zaměňovaných slov v angličtině (Seduo.cz)

Necertifikované kurzy online

Adobe photoshop, jednoduchý a intuitivní
Angličtina
Angličtina hrou pro děti i dospělé
Design zaměřený na člověka (Seduo.cz)
Duolingo AJ (Seduo.cz)
English Hacker

Excel pro začátečníky (Kurzy pro radost)
 Informační služby a komunikační dovednosti
 (KJM v Brno)
 Jak na český pravopis (Seduo.cz)
 Jak proměnit svůj sen ve skutečnost –
 Fundraising pro aktivní lidi a malé neziskovky
 (Nadace Via) Knihovnik v knihovně pro děti,
 informační vzdělávání, pracovní listy (KJM
 v Brno)
 Komunikace s lidmi v souladu s fungováním
 mozku (Seduo.cz)
 Kurz pro výuku angličtiny
 Landigo
 Lektorské dovednosti
 Manažerství, nabídky zaměstnání, obecnosti:
 procentuální zaměstnanost (VímVíc.cz)
 Mindfulness. Jak zlepšit svou pozornost
 a zachovat si nadhled (Seduo.cz)
 Kurz MARC 21/RDA – Seriály a integrační
 zdroje (MZK v Brno)
 Naučte se konečně opravdu anglicky
 Němčina pro mírně pokročilé
 5 jednoduchých triků time managementu
 (VímVíc.cz)
 Paměťové metody aneb s minimální námahou
 k dokonalé paměti (Kurzy pro radost)
 Poznejte 4 typy zákazníků a způsoby, jak je
 přesvědčit (VímVíc.cz)
 Pravidla deskových her v praxi (KJM v Brno)
 Procvičování paměti (Kurzy pro radost)
 Projektové řízení – Naučte se plánovat a řídit
 projekty (VímVíc.cz,)
 Psaní všemi deseti (Kurzy online zdarma)
 Umimeanglicky.cz
 Úprava fotek v programu Zoner (Kurzy pro
 radost)
 Vzdělávání jako součást života (Seduo.cz)
 (Výroční zpráva KMP, 2021, s. 7-9)

